

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti xanım Mehriban Əliyevaya

Hörmətli Mehriban Arif qızı!
Doğum gününüzü münasibətilə səmimi təbriklərimi qəbul edin.

Ölkələrimiz arasında müttəfiqlik münasibətlərinin möhkəmləndirilməsinə Sizin şəxsi töhfənizi yüksək qiymətləndiririk. Əminəm ki, konstruktiv çoxplanlı əlaqələrin gələcək inkişafı da Rusiya və Azərbaycanın dost xalqlarının maraqlarına tam cavab verəcək.

Hörmətli Mehriban Arif qızı, Sizə səmimi-qəlbədən möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, rifah və dövləti fəaliyyətinizdə uğurlar arzu edirəm.

Hörmətlə,

Vladimir PUTİN,
Rusiya Federasiyasının Prezidenti

Şərqi Zəngəzürda quruculuq işləri Prezidentin tam nəzarətindədir

Prezident İlham Əliyev və
birinci xanım Mehriban Əliyeva
Kəlbəcər və Laçın rayonlarına səfər ediblər

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva avqustun 25-də Kəlbəcər və Laçın rayonlarına səfər ediblər.

Dövlət başçısı və birinci xanım "Azərnerji" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin "Soyuqbulaq" Kiçik Su-Elektrik Stansiyasının açılışında iştirak ediblər. "İstisu" Mineral Sudoldurma Zavodunun tikintisi ilə tanış olublar.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevaya "İstisu" Müalicə-İstirahət Kompleksində görülən işlər barədə məlumat verilib.

Dövlət başçısı "Azərnerji" ASC-nin "Çıraq-1" və "Çıraq-2" Kiçik Su-Elektrik stansiyalarının açılışında iştirak edib.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Zar kəndinin təmələqoyma mərasimində iştirak ediblər.

Prezident İlham Əliyev Laçın rayonunda "Azərnerji" ASC-nin "Mışni" və "Alxaslı" Kiçik Su-Elektrik stansiyalarının açılışlarında iştirak edib.

Dövlət başçısı və birinci xanım Laçın Beynəlxalq Hava Limanında tikinti işlərinin gedişi ilə tanış olublar.

Prezident İlham Əliyev Kəlbəcər-Laçın avtomobil yolunun 38-ci kilometrliyindən 76-cı kilometrliyinədək olan hissəsində həyata keçirilən işlərlə tanış olub.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Laçın şəhərinə yaxın ərazidə inşa ediləcək mehmanxana kompleksinin təmələqoyma mərasimində, Laçın rayonunun sənaye zonasında mebel fabrikinin açılışında iştirak edib, prefabrik modul evlərin istehsalı müəssisəsinin və xırdabuynuzlu heyvanların saxlanması məntəqəsinin fəaliyyəti ilə tanış olub, "Hoçazfilm" Yaradıcılıq Studiyasının çəkilmiş pavyonunun, Laçın rayon 2 nömrəli tam orta məktəbin əsaslı təmirindən sonra və Hökəri Balıq Təsərrüfatının açılışlarında iştirak ediblər.

→ 2-3

Uruqvay Şərq Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab Luis Lakalle Pouya

Hörmətli cənab Prezident!

Uruqvay Şərq Respublikasının milli bayramı - Müstəqillik Günü münasibətilə Sizi və Sizin simanızda bütün xalqımızı öz adından və Azərbaycan xalqı adından ürəkdən təbrik edirəm.

İnanıram ki, Azərbaycan ilə Uruqvay arasındakı münasibətlər xalqlarımızın mənafelərinə uyğun olaraq həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli əsasda bundan sonra da dostluq və əməkdaşlıq ruhunda inkişaf edəcəkdir.

Bu bayram günündə Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, dost xalqımıza əmin-amanlıq və rifah arzulayıram.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 22 avqust 2023-cü il

Azərbaycana misilsiz sədaqət simvolu

İnsan həyatının böyük mənəsi onun həmrəylik, qayğıkeçlik, xeyirxahlıq, başqalarına yardım əli uzatmaq, dayaq olmaq kimi mənəvi dəyərlərində təzahür edir. Toplumun formalaşması və həyat immuniteti, cəmiyyətin əxlaqi saflığı bu dəyərlər üzərində qurar tutaraq inkişaf edir.

Müasir Azərbaycan cəmiyyətində sözügedən ali keyfiyyətləri özündə ən üzvi surətdə birləşdirən insanların sırasında Azərbaycanın birinci xanımı, Birinci vitse-prezident, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyeva şərəfli yer tutur. Onun şəxsiyyətinə, böyük həvəyə, məhəbbət və uğurlu həyata keçirdiyi, xalqımızın və dövlətimizin firavan bu günü ilə yanaşı xoşbəxt gələcəyinə hədəflənmiş yüksək tarixi əhəmiyyətli missiyasına Azərbaycan xalqının hədudsuz sevgisinin kökündə mehriban bu səbəblər dayanır.

Vətənə təmənnəsiz xidmət nümunəsi

Vətənə, xalqa, dövlətə təmənnəsiz xidmət insanın həyat və fəaliyyətinin ictimai dəyərini təyin edən başlıca xüsusiyyət kimi qiymətləndirilir. Xalqın həyatında dərin izlər buraxmış, ictimai inkişafa əhəmiyyətli töhfələr vermiş bütün insanları onların dövlət qarşısındakı təmənnəsiz xidmətləri birləşdirir. Bütünlükdə bəşəriyyətin çoxoxsuz tarixi kimi hər bir xalqın mövcudluğu və qəbul edilən insanların fədakarlıqları üzərində qurar tutur.

Azərbaycana təmənnəsiz xidmət nümunələri tariximizin şərəfli lövhəsində bazayon dahi insanları birləşdirən ən ümumi keyfiyyət sayıla bilər. Bu halda ehtiramla xatırlanmağa layiq saydığımız insanların siyahısına Ulu Öndər Heydər Əliyev başlıca adıdır. İndiki nəsillər Vətənə və xalqa təmənnəsiz xidmətin ən gözəl nümunələrini ondan öyrəniblər və öyrənməkdədirlər. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurulmasından tutmuş onun hazırkı möhtəşəm qələbələrində keçirdiyimiz şərəfli yolda ən parlaq ulduz rolunu Heydər Əliyevin unudulmaz milli fədakarlıq nümunələri və onun davamçısı olan Prezident İlham Əliyevin xalqa böyük xidməti oynadıdır və oynamaqdadır. Bunlarsız nə müasir Azərbaycanı, nə onun möhtəşəm, qeyri-adi inkişafını, nə də ölkəmizi gözəyən daha böyük uğurları başa düşmək mümkündür. Şübhə yoxdur ki, Ulu Öndərin Azərbaycanı təmənnəsiz, fədakarcasına xidmət nümunəsinin ən böyük, ən inanılmaz davamçısı Prezident İlham Əliyevdir.

→ 10

Mehriban xanım Əliyevanın milli maraqlara əsaslanan çoxşaxəli fəaliyyəti Heydər Əliyev ideyalarına sadiqlik nümunəsidir

Tahir Budaqov:

- Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyası Södrinin birinci müavini, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın fəaliyyəti milli-mənəvi dəyərlərə, dövlətçilik maraqlarına əsaslanan və xalqımız tərəfindən olduqca yüksək dəyərləndirilir.

Xüsusi qeyd etmək lazımdır ki, Mehriban xanım Əliyevanın çoxşaxəli fəaliyyəti Heydər Əliyev siyasətinin uğurlu davam etdirilməsi, onun əbədiyaşar ideyalarının gerçəkləşdirilməsi baxımından böyük əhəmiyyətə malikdir.

Mehriban xanım Əliyeva bu zamana qədər gördüyü işlərlə Heydər Əliyev ideyalarına, milli və bəşəri dəyərlərə sadiqlik nümunəsi göstərib. O, milli maraqlarla ümumbəşəri dəyərlərin vəhdətini yaradır, ənənələrlə müasir dəyərlərin əhəmiyyətini təmin edir, xalqın ali mənafeyinin, dövlətin strateji maraqlarının qorunmasına töhfələr verir. Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi ilə görülən işlər təkcə Azərbaycan realitətlərinin dünyaya təqdim olunmasına, milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunmasına xidmət etmir, eyni zamanda bəşəriyyətin tərəqqisinə, sivilizasiyalararası dialoqun təmin olunmasına yönəlmiş müxtəlif ideyaların təbliğinə və təşviqinə istiqamətlənmişdir.

Mehriban xanım Əliyeva Azərbaycanın tərəqqisində, beynəlxalq müstəvidə nüfuzunun artmasında, strateji hədəflərin reallaşdırılmasında, milli maraqların qorunmasında xüsusi rol oynayır və bu gün də ali dəyərlərə əsaslanan missiyasını uğurla davam etdirir.

Birinci xanımın təşəbbüsü ilə bir çox sosial məsələlərin həlli istiqamətində zəruri işlər görülüb. Xüsusilə də keçmiş məcburi köçkünlərə, qaçqınlara, şəhid ailələrinə, müharibə veteranlarına, qazilərə, aztəminatlı ailələrə, erməni vandallizmindən, müharibədən əziyyət çəkən digər kateqoriyadan olan insanlara dəstək göstərilməsi və bu kimi digər addımlar Mehriban xanım Əliyevanın Heydər Əliyev ideyalarına əsaslanan fəaliyyətinin bariz nümunəsidir. Bu eyni zamanda ölkəmizdə həyata keçirilən və mərkəzində insan amilinin, vətəndaşın rifahının dayandığını, sosial ədalət prinsipinin əsas götürüldüyü dövlət siyasətinə böyük dəstəkdir.

→ 11

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Kəlbəcər, Laçın rayonlarına səfəri

Şərqi Zəngəzurdə quruculuq işləri

Kəlbəcərdə "Soyuqbulaq" Kiçik Su-Elektrik Stansiyasının açılışı olub

Avqustun 25-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Kəlbəcər rayonuna səfər ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlət başçısı və birinci xanım "Azərenerji" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin 5,3 MVA gücündə olan "Soyuqbulaq" Kiçik Su-Elektrik Stansiyasının açılışında iştirak ediblər.

"Azərenerji" ASC-nin prezidenti Baba Rzayev dövlət başçısı İlham Əliyevə və birinci xanım Mehriban Əliyevaya stansiyada görülən işlər barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, Kəlbəcər rayonunun ərazisindən keçən bol sulu Tərtər çayı üzərində yerləşən "Soyuqbulaq" Kiçik Su-Elektrik Stansiyası "Azərenerji" tərəfindən tamamilə yenidən qurulub. Ərazini tərk edən düşmənlər tərəfindən tamamilə dağıdılan bu stansiyada bütün avadanlıq və yararlı hissələr sökülərək daşınıb, daşınması mümkün olmayan hissələr isə məhv edilib. İşğaldan azad edilən ərazilərin "yaşıl enerji" zonasına çevrilməsi ilə bağlı dövlət başçısının tapşırığına uyğun olaraq, əsasən "Azərenerji" tərəfindən su-

elektrik stansiyasının baş suqəbulədiçi qurğusu, 6 kilometr uzunluğunda derivasiya boru xətti, maşın zalı yenidən qurulub. Stansiyada Avropa istehsalı olan yaşıl sertifikatlı, iki müasir ekoturbin, generatorlar, idarəetmə və avtomatika panelləri quraşdırılıb. Stansiyanın enerjisi tam inteqrasiya edilmiş SCADA sistemində idarəetməyə imkan verən mərkəzləşdirilmiş SCADA sistemində qoşulub. Stansiyada il ərzində 15,5 milyon kilovatt-saat elektrik enerjisi istehsal olunacaq.

Qeyd edildi ki, "Soyuqbulaq" Kiçik Su-Elektrik Stansiyası enerjisi tam inteqrasiya edilmiş SCADA sistemində idarəetməyə imkan verən mərkəzləşdirilmiş SCADA sistemində qoşulub. Stansiyada il ərzində 15,5 milyon kilovatt-saat elektrik enerjisi istehsal olunacaq.

"İstisu" Mineral Sudoldurma Zavodunun tikintisi və "İstisu" Müalicə-İstirahət Kompleksində görülən işlərlə tanışlıq

Avqustun 25-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Kəlbəcər rayonunda "İstisu" Mineral Sudoldurma Zavodunun tikintisi və "İstisu" Müalicə-İstirahət Kompleksində görülən işlər ilə tanış olublar.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər müdiri Ramin Quluzadə dövlət başçısına və birinci xanıma görülən işlər barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, Kəlbəcər "İstisu" Mineral Sudoldurma Zavodu 1981-ci ildə inşa edilib. Zavod 1991-ci ilin sonlarında fəaliyyətini dayandırıb. Yeni tikiləcək "İstisu" Zavodu 7,8 min kvadratmetr ərazini əhatə edəcək. Müəssisədə iki növbəli əsasda təxminən 100 nəfər işlə təmin olunacaq. Zavodda Almaniya şirkəti tərəfindən təchiz olunan şüşə və plastik qablaşdırma istehsal xətləri fəaliyyət göstərəcək. Şüşə dolum xəttinin nominal gücü saatda 16 min, plastik dolum xəttinin nominal gücü isə saatda 8 min

ədəd təşkil edəcək. Aylıq istehsal gücü isə 8 milyon ədədə yaxın olacaq.

"İstisu" Müalicə-İstirahət Kompleksinin layihəsi barədə məlumat verilir. Bildirildi ki, 1927-ci ildə fəaliyyətə başlayan bu sanatoriya keçmiş Azərbaycan SSR-də müttəfiq əhəmiyyətli ikinci böyük ku-

rt hesab edilirdi. Kompleksin ərazisində üç yataq korpusu, bir müalicəvi vannaxidməti binası, bir poliklinika korpusu fəaliyyət göstərirdi. Sovet dönmündə bu kurort-sanatoriya kompleksi ildə 50 min nəfəri qəbul etmək imkanına malik olub. Buraya əsasən həzm sistemi xəstəliklərinin

müalicəsi üçün müraciətlər edilirdi.

Bərpa ediləcək "İstisu" Müalicə-İstirahət Kompleksinin ümumi sahəsi 32 min kvadratmetr olacaq. Kompleksdə 145 nömrə, eləcə də 10 kottec yaradılacaq.

Kompleksdəki SPA Mərkəzində isə termal hamam,

müalicəvi vanna, həkim otağı, o cümlədən müxtəlif müalicəvi hovuzlar, prosedur otaqları, təzyiqli su terapiyası, masaj, buxar, duz otaqları, istirahət zonaları, gözəllik salonu mövcud olacaq. Burada müxtəlif işə obyektləri - restoranlar, uşaq öyləncə mərkəzi, oyun otağı, sportskafə, karaoke otağı, kafeteriya da qonaqlara xidmət göstərəcək.

Qeyd olundu ki, "Aşağı İstisu" mənbəyindən alınan müxtəlif nümunələr təhlil üçün aparılıb. Aparılan analizlər və balneoloji rəylərə əsasən, İstisu təbii mineral suyu fizioloji, metabolik və müalicəvi təsirlərə malikdir. Bu isə mədə-bağırsaq traktının funksional pozğunluqlarının müalicəsi və həzm funksiyasının stimullaşdırılması, yaşlılarda natrium və maye çatışmazlığının, ortostatik tənzimləmə pozğunluqlarının, sidik yollarında infeksiyaların müalicəsi, kalsium oksalat, sistin və sidik turşusu daşlarının profilaktikası və metafiziksi, uşaqlarda və yeniyetmələrdə diş kariyesinin profilaktikası, eləcə də böyüklər üçün dəstəkləyici təsir baxımından çox faydalıdır.

Kəlbəcər rayonunda "Çıraq-1" və "Çıraq-2" Kiçik Su-Elektrik stansiyalarının açılışı olub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev avqustun 25-də Kəlbəcər rayonunda "Azərenerji" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin "Çıraq-1" və "Çıraq-2" Kiçik Su-Elektrik stansiyalarının açılışında iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlət başçısına stansiyalarda görülən işlər barədə məlumat verildi.

Bildirildi ki, Kəlbəcər rayonunun qərbində Tərtər çayı üzərində yerləşən 8,33 meqavat gücündə "Çıraq-1" və Qaraarxac çayı üzərində 3,6 meqavat gücündə "Çıraq-2" Kiçik Su-Elektrik stansiyaları "Azərenerji" ASC tərəfindən tamamilə yenidən qurulub.

Qeyd edək ki, 2022-ci ilin iyununda Prezident İlham Əliyevin tikinti işlərinin gedişinə baxış keçirdiyi bu elektrik stansiyaları ən müasir avadanlıqla təchiz olunub. Ərazidə iqlim və relyefin sort olmasına baxmayaraq, tikinti işləri çətdə övəldən əvvəl başa çatdırılıb.

Burada çayın 50 faiz təminatı nəzərə alınmaqla ekoloji normanın saxlanması üçün derivasiya boruları subasardan hündür hissədə quraşdırılıb. Həmçinin sel suları nəzərə alınaraq 1750 metr mütləq yüksəklikdə yerləşən idarəolunan baş suqəbulədiçi qurğu tikilib, eləcə də 7 kilometr uzunluğunda derivasiya boruları yenidən çəkilib.

"Çıraq-1" və "Çıraq-2" stansiyalarının hər biri üçün maşın zalı tikilib, Avropanın aparıcı şirkətlərinin istehsalı olan müasir ekoturbinlər, generatorlar, idarəetmə, rele mühafizəsi və avtomatika panelləri quraşdırılıb. "Çıraq-1" Kiçik Su-Elektrik Stansiyasının ərazisində yeni 110 kV-luq açıq paylayıcı qurğu inşa edilib. 35 kilometr uzunluğunda 35 kV-luq "İstisu" elektrik verilişi xətti yenidən qurulacaq.

Prezident İlham Əliyev "Çıraq-1" və "Çıraq-2" Kiçik Su-Elektrik stansiyalarının yenidən qurulması barədə məlumat verdi.

Qeyd edildi ki, "Çıraq-1" və "Çıraq-2" Kiçik Su-Elektrik stansiyalarından əlavə, bu günə kimi Kəlbəcər rayonunda 4,4 meqavat gücündə "Kəlbəcər-1", 6,3 meqavat gücündə "Qamışlı" və 3,4 meqavat gücündə "Meydan" Kiçik Su-Elektrik stansiyaları yenidən qurularaq istismara verilib. Hazırda Kəlbəcər rayonunda beş yerdə ümumi gücü 48,3 meqavat olan kiçik su elektrik stansiyalarının tikintisinə başlanılıb. Bununla da 2024-cü ilin birinci rübündə Kəlbəcər rayonunda ümumi gücü 75,5 MVt, illik enerji istehsal potensialı 230 milyon kilovatt-saat olan 10 kiçik su elektrik stansiyası mövcud olacaq.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Kəlbəcər, Laçın rayonlarına səfəri

Prezidentin tam nəzarətindədir

Kəlbəcər rayonunun Zar kəndinin təməli qoyulub

Avqustun 25-də Kəlbəcər rayonunun Zar kəndinin təməli qoyulub. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva mərasimdə iştirak ediblər.

Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Rövşən Rzayev dövlət başçısına və birinci xanıma kənddə görüləcək işlər barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, Zar kəndində ümumilikdə 855 ailənin məskunlaşması planlaşdırılıb. Yaşayış məntəqəsinin salınması üçün 20 illik perspektiv və həmin müddətdən sonrakı inkişaf nəzərə alınmaqla 243 hektardan çox torpaq sahəsinin ayrılması nəzərdə tutulub. Birinci mərhələdə kəndə 547 ailənin köçürülməsi üçün birmərtəbəli fərdi evlərin inşası planlaşdırılır. Tikiləcək 547 evin 131-i ikiotaqlı, 289-u üçotaqlı, 92-si dördotaqlı, 35-i beşotaqlı olacaq. Burada həmçinin 528 şagird yerlik məktəb, 100 yerlik uşaq bağçası tikiləcək.

Prezident İlham Əliyev Zar kəndinin təməlini qoydu. Qeyd olundu ki, Zar kəndində əhalinin məşğulluğunun və istirahətinin təmin edilməsi üçün hər cür şərait yaradılacaq, geniş abadlıq və yaşllaşdırma işləri görülməlidir. Burada evlərin və küçələrin işıqlandırılmasında "yaşıl enerji"dən istifadə olunacaq. Dövlət başçısının tapşırıqlarına uyğun olaraq, bütün işlər ən yüksək səviyyədə yerinə yetiriləcək.

Sonra xatirə şəkilləri çəkilirdi.

Laçın rayonunda "Mişni" və "Alxaslı" Kiçik Su-Elektrik stansiyaları istifadəyə verilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva avqustun 25-də Laçın rayonuna səfər ediblər. AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlət başçısı Laçın rayonunda "Azər-enerji" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin "Mişni" və "Alxaslı" Kiçik Su-Elektrik stansiyalarının açılışında iştirak edib.

"Azər-enerji" ASC-nin prezidenti Baba Rzayev Prezident İlham Əliyevə görülən işlər barədə məlumat verdi.

Laçın rayonunda Həkəri çayının ön böyük qolu olan Hoçaz çayı üzərində yerləşən və ermənilər tərəfindən tamamilə dağıdılan 14,25 meqavat gücündə "Ağbulaq", 8,25 meqavat gücündə "Mişni" və 6 meqavat gücündə "Alxaslı" Su-Elektrik stansiyaları Prezident İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq tam yenidən qurulub. Hazırda "Ağbulaq" Su-Elektrik Stansiyasında artıq son təməlləmə işləri aparılır. "Mişni" və "Alxaslı" Kiçik Su-Elektrik stansiyalarında isə işlər başa çatdırılıb.

Qeyd olundu ki, "Mişni" Kiçik Su-Elektrik Stansiyasının yenidən qurulması layihəsi çərçivəsində baş suqəbulədiçi qurğu, 7,2 kilometr uzunluğunda derivasiya boru xətti və maşın zalı yenidən qurulub. Stansiyada Avropa istehsalı olan yaşıl sertifikatlı iki müasir ekoturbin, generatorlar, idarəetmə və avtomatika paneləri quraşdırılıb. Stansiyanın enerjisi təminatı üçün 25 meqavoltampər gücündə 110/10 kV-luq yarımstansiya tikilib, 18 kilometr uzunluğunda 110 kV-luq elektrik verilişi və optik kabel xətləri çə-

kilib. Bu yarımstansiya "Mişni" stansiyası ilə yanaşı, "Alxaslı" stansiyasında istehsal edilən elektrik enerjisinin ölkə enerjisi sistemində ötürülməsi üçün qovşağ funksiyasını daşıyır. Enerjisi təminatı üçün qovşağ funksiyası edilməklə məsafədən idarəetməyə imkan verən mərkəzləşdirilmiş SCADA sistemində qoşulmuş "Mişni" Kiçik Su-Elektrik Stansiyasında il ərzində 23 milyon kilovat-saatdan artıq elektrik istehsal olunacaq.

Bildirildi ki, "Alxaslı" Kiçik Su-Elektrik Stansiyasının yenidən qurulması layihəsi çərçivəsində baş suqəbulədiçi qurğu, 4,3 kilometr uzunluğunda derivasiya boru xətti, maşın zalı yenidən qurulub. Stansiyada Avropa istehsalı olan yaşıl sertifikatlı iki müasir ekoturbin, generatorlar, idarəetmə və avtomatika paneləri quraşdırılıb. Stansiyanın enerjisi təminatı üçün qovşağ funksiyası edilməklə məsafədən idarəetməyə imkan verən mərkəzləşdirilmiş SCADA sistemində qoşulmuş "Alxaslı" Kiçik Su-Elektrik Stansiyasında il ərzində 23 milyon kilovat-saatdan artıq elektrik istehsal olunacaq.

Dövlət başçısı "Mişni" və "Alxaslı" Kiçik Su-Elektrik stansiyalarını işə saldı. Qeyd edildi ki, "Ağbulaq", "Alxaslı" və "Mişni" stansiyaları ilə yanaşı, bu gündə Laçın rayonunda ümumi gücü 40,5 MVt, illik enerji istehsal potensialı 120 milyon kilovat-saat olan 5 kiçik su-elektrik stansiyası yenidən qurularaq istismara verilib. Hazırda 4 stansiyanın yenidən qurulması üzrə

işlər davam etdirilir. Gələcək ilin birinci rübündə artıq Laçın rayonunda ümumi gücü 65,5 MVt, illik elektrik enerjisi istehsal potensialı 194 milyon kilovat-saat olan 9 su-elektrik stansiyası fəaliyyət göstərəcək. Bildirildi ki, su-elektrik stansiyalarında ekoloji normalar tam qorunur. Bütün layihələr icra edilərkən çay balıqlarının derivasiya borusuna daxil olmasının qarşısını almaq və onların çay ekosisteminə saxlanması məqsədilə xüsusi balıqçericir qurğular tikilib. Avropanın yaşıl sertifikatlı avadanlıqlarından istifadə

etməklə çay ekosistemi, o cümlədən flora və fauna tam qorunur, çayların məcralarında ekoloji axımdan iki dəfə artıq miqdarda su saxlanılmaqla, aşağı axım zonasının su təminatı, eyni zamanda məcraltı su ehtiyatının formalaşması təmin edilir. Bununla yanaşı, bu işlər görülərkən məsələlərin qırılmasına, qayaların dağıdılmasına yol verilməyib, çay məcralarında hidromorfoloji dəyişikliklər edilməyib. Derivasiya boru xətləri çəkilən zaman beynəlxalq təcrübəyə uyğun xüsusi konstruksiyalardan istifadə edilməklə ətraf mühitə təsirlər minimallaşdırılıb. Su-elektrik stansiyalarının karbon emissiyasını azaldılmasında rolunu təsdiqləmək üçün beynəlxalq sertifikat əldə edilməsi istiqamətində iş aparılır.

Bu layihələrin sosial-iqtisadi əhəmiyyəti barədə məlumat verildikən qeyd olundu ki, işgaldan azad edilən ərazilərdə 2021-2023-cü illərdə "Azər-enerji" ASC-nin icra etdiyi layihələr üzrə 3965 işçinin 2570-i yerli sakinlər olub. Daimi iş yerləri ilə təmin edilmiş 197 nəfərin 170-ni Qarabağ və Şərqi Zəngəzur regionundan olan əhali təşkil edir. "Azər-enerji" ASC yerli sakinlərin işlə təminatı üçün tikinti-quraşdırma işlərinə paralel olaraq peşə hazırlığı kursları da təşkil edir. Bu təşəbbüs regionda yeni enerji obyektlərinin tikintisi və istismarında yerli sakinlərin məşğulluğu üçün gələcəkdə də davam etdiriləcək. Bütün elektroenergetika obyektlərində çalışan işçilərin məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün mühəndis-yataqxana kompleksləri yaradılıb.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Kəlbəcər, Laçın rayonlarına səfəri

Şərqi Zəngəzurdə quruculuq işləri

Laçın Beynəlxalq Hava Limanında aparılan tikinti işləri ilə tanışlıq

Avqustun 25-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Laçın Beynəlxalq Hava Limanında tikinti işlərinin gedişi ilə tanış olublar.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "AzVirt" MMC-nin baş direktoru Kamil Əliyev dövlət başçısına və birinci xanıma hava limanında görülən işlər barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, təməli 2021-ci ildə qoyulan Laçın Beynəlxalq Hava Limanının tikintisinin 2025-ci ildə tamamlanması planlaşdırılır. Hava limanının uçuş-enmə zolağının

uzunluğu 3 min metr, eni isə 60 metr olacaq. Hava limanı Qorçu kəndi yaxınlığında dəniz səviyyəsindən 1800 metr hündürlükdə inşa edilir və postsovet məkanında ən yüksək dağlıq ərazidə yerləşən hava limanlarından biri olacaq.

Laçın dağlıq bölgə olduğuna görə ərazinin hamarlanması işləri

davam etdirilir. Hazırda uçuş-enmə zolağının, yönəldici yolların, perronun tikiləcəyi ərazilərdə genişmiqyaslı torpaq işləri həyata keçirilir. Aeroportun beynəlxalq standartlara uyğun layihələndirilən terminal binasının sahəsi 5 min kvadratmetrdir və saatda 200 sərnişinə xidmət edə biləcək.

Terminal binasında bünövrənin beton işləri tam başa çatdırılıb, metal konstruksiyaların yığılması üzrə işlərin 95 faizi yerinə yetirilib. Terminalin dam örtüyü işlərinə başlanılıb. Hava limanının aeronaviqasiya qülləsi və köməkçi binalarında təməlqoyma işləri görülür.

Qeyd edildi ki, Laçın Beynəlxalq Hava Limanında yaradılacaq şərait ICAO və IATA standartlarına uyğun uçuşların həyata keçirilməsinə imkan verəcək.

Hava limanı Laçın şəhərindən 30, Şuşaya 70, Kəlbəcəyə 60 kilometrlik məsafədə yerləşir. Bu hava limanı strateji təyinatı ilə yana-

şı, gələcəkdə regionun turizm potensialının inkişafına da imkan verəcək.

Qeyd edək ki, Laçın Beynəlxalq Hava Limanı Prezident İlham Əliyevin işğaldan azad olunan ərazilərdə yol-nəqliyyat strategiyasının vacib elementlərindən birini təşkil edir.

Kəlbəcər-Laçın avtomobil yolunun 38-ci kilometrliyindən 76-cı kilometrliyinədək olan hissəsində görülən işlərlə tanışlıq

Avqustun 25-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Kəlbəcər-Laçın avtomobil yolunun 38-ci kilometrliyindən 76-cı kilometrliyinədək olan hissəsində görülən işlərlə tanış olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Saleh Məmmədov dövlət başçısına aparılan işlər barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, inşası sürətlə davam etdirilən 75,8 kilometr uzunluğunda

yeni yol mövcud yoldan 32 kilometr qısa olacaq. I və II texniki dərəcəli bu yol ikizolaqlı və dördzolaqlı olmaqla inşa edilir. Yeni yolun üzərində 17 tunelin inşası nəzərdə tutulur. Tunellərin ümumi uzunluğu 13,3 kilometrdir. Bundan başqa, yol üzərində ümumi

uzunluğu 4163 metr olan 23 körpü də inşa edilir.

Dövlət başçısına yol üzərində inşa olunacaq T-9 tuneli barədə də məlumat verildi. Qeyd edildi ki, tunelin uzunluğu 224 metrdir. İkizolaqlı tunelin eni 10,6 metrdir.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Kəlbəcər, Laçın rayonlarına səfəri

Prezidentin tam nəzarətindədir

Laçında mehmanxana kompleksinin təməli qoyulub

Avqustun 25-də Laçın şəhərinə yaxın ərazidə inşa ediləcək mehmanxana kompleksinin təməli qoyulub. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva tədbirdə iştirak ediblər. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər müdiri Ramin Quluzadə dövlət başçısına və birinci

xanıma görülən işlər barədə məlumat verib. Bildirilib ki, Laçının bərpası konsepsiyasında şəhərin turizm potensialı da nəzərə alınaraq ona uyğun infrastruktur yaradılır. Ən

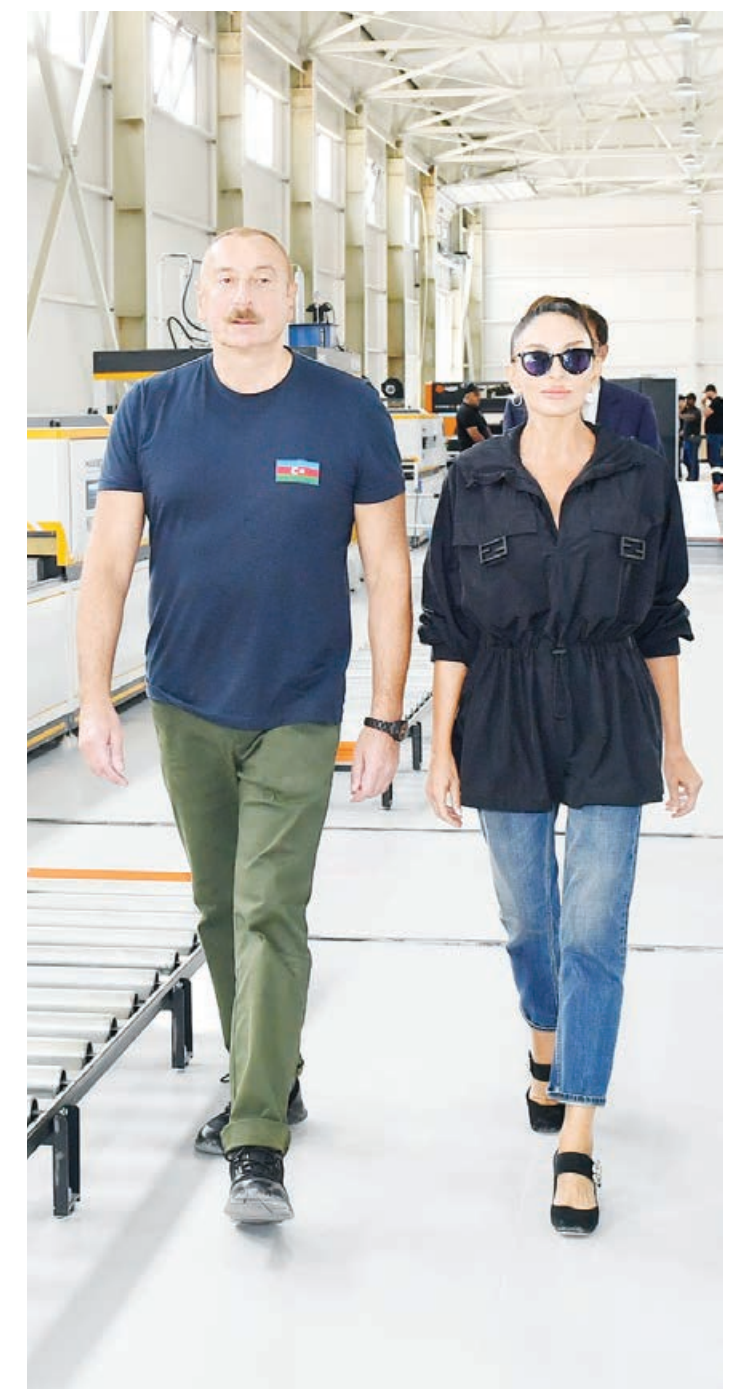
müasir səviyyədə inşa olunacaq mehmanxanada rayona səfərə gələnlərin rahatlığı üçün hər cür şərait yaradılacaq. Mehmanxana kompleksi 100 otaqlı hotel binasından və 10 kottecdən, eləcə də

kafe və restoranlardan, öyləncə və istirahət mərkəzlərindən ibarət olacaq. Hotel binasında 500 yerlik çoxfunksiyalı tədbir və iclas zalında da qonaqların istifadəsinə verilməkdir.

Eyni zamanda mehmanxanada açıq və qapalı hovuz, SPA mərkəzi, bouling və öyləncə, uşaq öyləncə zonası, qapalı idman zalı, yoqa otağı və açıq havada çoxfunksiyalı meydançalar yaradılacaq. Bir sözlə,

yüksək xidmətlərin göstəriləcəyi mehmanxana kompleksi müasir standartlar səviyyəsində inşa olunacaq. Sonra Prezident İlham Əliyev kompleksin təməlini qoydu.

Prezident və birinci xanım Laçının sənaye zonasında mebel fabrikinin açılışında iştirak edib, bir sıra müəssisələrdə yaradılan şəraitlə tanış olublar

Avqustun 25-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Laçın rayonunun sənaye zonasında mebel fabrikinin açılışında iştirak edib, prefabrik modul evlərin istehsalı müəssisəsinin və xırdabuyuzlu heyvanların saxlanması məntəqəsinin fəaliyyəti ilə tanış olublar.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "Bakı Abadlıq Xidməti" MMC-nin baş direktoru Bünyad Qasimov dövlət başçısına və birinci xanıma görülən işlər barədə məlumat verdi. Bildirildi ki, bərpa və quruculuq işləri istehsal müəssisələrinin yaradılması ilə paralel şəkildə davam etdirilir. Bu işlərdən biri də Laçın rayonunun sənaye zonasında yaradılan mebel fabrikidir. Müəssi-

sədə yataq və qonaq otaqları dəstlərinin, qapılı və digər mebel məhsullarının istehsalı nəzərdə tutulub. Fabrikin illik istehsal gücü 3 min kubmetrdir. Burada Avropa ölkələrinin, Türkiyə və Çinin istehsalı olan avadanlıqlardan, Türkiyə və Rusiyadan alınan xammaldan istifadə olunacaq.

Ardı 6-cı sah.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Kəlbəcər, Laçın rayonlarına səfəri

Şərqi Zəngəzurdə quruculuq işləri

Prezident və birinci xanım Laçının sənaye zonasında mebel fabrikinin açılışında iştirak edib, bir sıra müəssisələrdə yaradılan şəraitlə tanış olublar

Laçın rayonunda "Hoçazfilm" Yaradıcılıq Studiyasının çəkiliş pavilyonunun açılışı olub

Avqustun 25-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Laçın rayonunda "Hoçazfilm" yaradıcılıq studiyasının çəkiliş pavilyonunun açılışında iştirak ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlət başçısına və birinci xanıma pavilyonda yaradılan şərait barədə məlumat verildi.

Bildirildi ki, Qarabağın çoxşaxəli nadir yaradıcılıq məkanı layihəsi olan "Hoçazfilm" studiyası Laçın şəhərində iki inzibati binadan və bir çəkiliş pavilyonundan ibarətdir. Studiyanın adı Laçın rayonunun əsas rəmzlərindən sayılan Hoçaz qayalıqlarının adından götürülüb. Studiya Laçın başda olmaqla, ümumilikdə Qarabağ regionunun işğal və işğaldan sonrakı dövrlərinin salnaməsini yaratmaqda regional audiovizual mərkəz kimi fəaliyyət göstərəcək. Studiya çəkiliş məqsədilə regiona gələn yerli və xarici film istehsalçılarına bölgənin zəngin təbiəti, imkanları ilə bağlı bələdçilik və lokasiya xidmətləri göstərəcək, onları müvafiq avadanlıqla təmin edəcək. Studiya həmçinin yerli və xarici media, dövlət təşkilatları, dövlət və özəl kinostudiyalar ilə əməkdaşlıq əsasında regiondan audiovizual kontent təqdim edəcək.

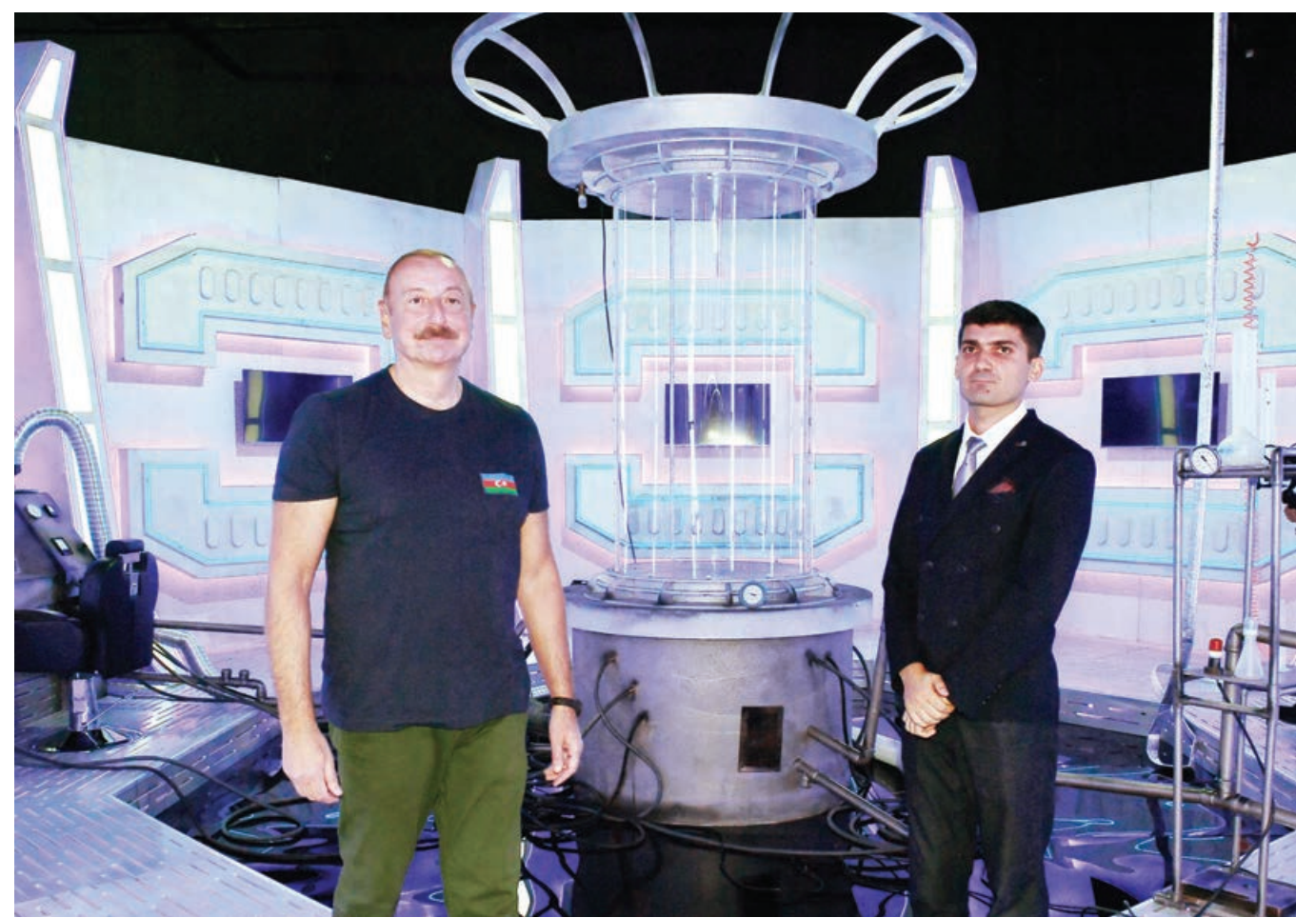
Diqqətə çatdırıldı ki, çoxşaxəli yaradıcılıq məkanı olan "Hoçazfilm"-in perspektiv fəaliyyət istiqamətləri çox genişdir. Bu istiqamətlərə Qarabağ regionunun genişmiqyaslı təbliğatı ilə bağlı layihələrin həyata keçirilməsi, bölgədə keçiriləcək mədəni-kültüvi tədbirlərin işıqlandırılması, Laçında yenidənqurma işlərinin, regionun milli brendlərinin və yerli məhsulların təşviqi, kinoteatr və yaradıcı itifaqla əməkdaşlıq, gənclər üçün yay məktəbləri, yaradıcılıq atelyeləri, kinematografiya, rəsm kursları və müsabiqələrinin təşkili daxildir. Studiyanın tərkibində "Hoçaz Hotel" və "Hoçaz Kafe" də fəaliyyət göstərəcək.

Məlumat verildi ki, pavilyon texniki təchizat, o cümlədən səs, işıq izolyasiya baxımından beynəlxalq standartlara uyğundur. Kino sənayesində ən çox tələbat duyulan dekorların hər biri xüsusi olaraq "Hoçazfilm"-in sifariş əsasında hazırlanmış əl işidir. Bütün bunlar kino və digər kommersial çəkilişlər üçün müxtəlif agentliklər və studiyalarla qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın yaradılması baxımından çox əhəmiyyətlidir. Pavilyonda ilkin mərhələdə nadir dekorasiyalar - təyyarə, helikopter, həbsxana, elmi laboratoriya və üçtərəfli yaşıl ekran quraşdırılıb. Kinopavilyonun tələbatına uyğun olaraq müxtəlif qaydada yeni dekorlarla zənginləşdirilməsi nəzərdə tutulub.

Həmçinin bildirildi ki, "Hoçazfilm" yaradıcılıq studiyasının ilk layihəsi Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin ilk hərbi naziri, əslən laçınlı Xosrov bəy Sultanovun həyat və fəaliyyətindən bəhs edən "Qarabağ qubernatoru" bədii-sənədli filmidir. Layihənin məqsədi tarixi paralellər apararaq Qarabağ və Zəngəzur ətrafında erməni daşnaklarının və Qafqazda maraqları olan böyük siyasi güclərin həyata keçirdikləri işğalçı siyasəti, törətdikləri cinayətlər barədə həqiqətləri dünyaya çatdırmaq, 44 günlük Vətən müharibəsində zəfər qazanmış Azərbaycan xalqının, dövlətçiliyinin özəmətinə, qüdrətini tərənnüm və təbliğ etməkdir.

Birinci xanım Mehriban Əliyeva: Kino müharibədən sonra Azərbaycan üçün çox vacibdir.

Prezident İlham Əliyev: Xüsusilə indi Qarabağ müharibəsi ilə bağlı, ümumiyyətlə, mövzular çox ola bilər.

Müharibənin özü, həm müxtəlif epizodlar, müxtəlif əməliyyatlar.

Birinci xanım Mehriban Əliyeva: Əlbəttə.

Studiyanın əməkdaşı: Silsilə sənədli filmlərimiz var. Sizin uğurlu siya-

sətiniz sayəsində 44 günlük müharibə ilə böyük uğur əldə etmişik. Bundan artıq heç nə ola bilməz. İnşallah, yaxşı olacaq.

Birinci xanım Mehriban Əliyeva: Amin.

Prezident İlham Əliyev: İndi laçınlılar gəlib öz dədə-baba torpağında yaşayırlar. Uğurlar.

Birinci xanım Mehriban Əliyeva: Sağ olun.

Studiyanın əməkdaşı: Sağ olun.

Əvvəli 5-ci sahə.

İstehsal sahələrində ümumilikdə 100 nəfərin işlə təmin olunması nəzərdə tutulub.

Prezident İlham Əliyev mebel fabrikinə işə saldı.

Prefabrik modul evlərin istehsalı müəssisəsi ilə tanışlıq zamanı məlumat verildi ki, burada ildə 200 ev hazırlanaçaq. Prefabrik evlərə qonaq, mətbəx, yataq otaqları və sanitariya qovşağı daxildir. Bu evlərin daş evlərdən üstünlüyü ondan ibarətdir ki, onlar zəlzələyə davamlı və yüksək dayanıqlılıqla yanaşı, ekoloji cəhətdən təmizdir. Həmçinin uzunömürlü və yanğına davamlı olan bu evlərin digər bir üstünlüyü isə qiymətinin daha sərfəli olmasıdır. Bu müəssisədə də 100 nəfər daimi işlə təmin olunub.

Xırdabuynuzlu heyvanların saxlanması məntəqəsinə baxış zamanı qeyd olundu ki, burada qoyun kəsimi üçün beş, inək kəsimi üçün üç modul tipli avadanlıq quraşdırılıb. Müəssisənin illik istehsal gücü 17 min baş heyvan kəsiminə imkan verir. İstehsal sahəsində kəsim, ıçalət təmizləmə, soyutma otağı, kiçik hissələrə ayırma, paketləmə konteynerləri yerləşdirilib. Bu müəssisədə 30 nəfər işlə təmin olunacaq.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Kəlbəcər, Laçın rayonlarına səfəri

Prezidentin tam nəzarətindədir

Laçın rayon 2 nömrəli tam orta məktəbi əsaslı təmirdən sonra istifadəyə verilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva avqustun 25-də Laçın rayon 2 nömrəli tam orta məktəbin əsaslı təmirdən sonra açılışında iştirak ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlət başçısı və birinci xanım əvvəlcə Laçından olan sakinlərlə görüşüb qısa söhbət ediblər.

Kişi sakini: Anam 46 il burada müəllim işləyib. Biz anam tərəfdən böyük nəsil-kökük.

Mehriban xanım Əliyeva: Burada cənnətdir. Nə qəşəng qızıdır.

Balaca qız: Gedək bizim evimizdə bir çay içək.

Prezident İlham Əliyev: Sağ ol, bala, çox sağ ol. Hələ çox gələcəyik. Sağ olun. Sizə cansağlığı və uğurlar.

Qadın sakini: Sağ olun.

Mehriban xanım Əliyeva: Sağ olun.

Elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev məktəbdə yaradılan şərait barədə dövlət başçısına və birinci xanıma məlumat verdi.

Qeyd edildi ki, Laçın şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbin binasının layihələndirilməsi və əsaslı təmiri məqsədilə Azərbaycan Prezidenti 2022-ci il sentyabrın 22-də sərəncam imzalayıb. Sərəncama əsasən, ötən ilin dekabrında məktəb binasında bərpa-gücləndirmə və əsaslı təmir işlərinə başlanılıb. Ümumilikdə 510 şagird yerlik məktəbin üçmərtəbəli binasının sahəsi 4550 kvadratmetrdir. Binada 24 yerlik doqquz, 18 yerlik beş və 12 yerlik dörd sinif otağı, 1 informatika, 1 texnologiya kabinet, 3 laboratoriya, 18 yerlik məktəbhazırlıq otağı və 24 yerlik hərbi hazırlıq kabinetləri var.

Həmçinin məlumat verildi ki, Azərbaycan Prezidentinin qeyd olunan sərəncamı ilə Laçın rayonunun 176 şagird yerlik Zabux kənd tam orta məktəbi binasının layihələndirilməsi, əsaslı təmiri və bərpasına başlanılıb. Həmin məktəb binasının ümumi sahəsi 1245 kvadratmetrdir. Binada 11 sinif otağı, kimya, fizika laboratoriyası otaqları, informatika kabinet, yeməkhana, tibb otağı, akt və gimnastika zalları, hərbi hazırlıq kabinet, kitabxananın yaradılması nəzərdə tutulur.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Kəlbəcər, Laçın rayonlarına səfəri

Şərqi Zəngəzurdə quruculuq işləri Prezidentin tam nəzarətindədir

Laçın rayonunda Həkəri Balıq Təsərrüfatının açılışı olub

Avqustun 25-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Laçın rayonunda Həkəri Balıq Təsərrüfatının açılışında iştirak ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlət başçısına və birinci xanıma təsərrüfat barədə məlumat verildi.

Bildirildi ki, Qarabağ zonasında ilk nəyətşidirmə təsərrüfatı olan bu müəssisədə il ərzində 35 ton Kür nərəsi, 1,5 ton çökə və 5 ton forel yetişdiriləcək. Bunun üçün müəssisədə hər birinin uzunluğu 40, eni 3 metr olan açıq tipli 36 beton kanal yaradılıb.

Dövlət başçısına və birinci xanıma nəvə balığın yetişdirilməsi və kürünün öldə edilməsi prosesi barədə də məlumat verildi.

Diqqətə çatdırıldı ki, ana balıq kürünün formalaşmasından sonra cinslər üzrə məhsul öldə edilməsi üçün mövsümə uyğun olaraq martdan mayadək nohurlarda, bütün ilboyu isə şirin suyu olan qapalı su təchizatı qurğusunda saxlanılır. Balıqların cinsi təyin edildikdən sonra isə damazlıq sürü müəyyənləşdirilir. Sonrakı mərhələdə balıqların genetik pasportlaşdırılması və çipləşdirilməsi həyata keçirilir. Daha sonra balıq məhsullarının hazırlanması və emalı üçün erkək balıqların ayrılması, diş balıqlardan kürü istehsalına başlanması prosesi aparılır. Sonda isə körpə balıqların buraxılması, kürü və balıq məhsullarının öldə edilməsi prosesi həyata keçirilir.

Prezident İlham Əliyevə və birinci xanım Mehriban Əliyevaya məlumat verildi ki, gələcəkdə müəssisənin fəaliyyətinin genişləndirilməsi planlaşdırılır. Belə ki, nəvə öti istehsalının ildə 70 tona, kürünün 3 tona, forel ötinin isə 10 tona çatdırılması nəzərdə tutulur.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva Kəlbəcər və Laçından fotolar paylaşılıb

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva rəsmi instaqram səhifəsində Kəlbəcər və Laçından fotolar paylaşılıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, paylaşımında deyilir: "Kəlbəcər və Laçında! Allaha min şükür. 25.08.2023."

Sahibə QAFAROVA: "Belçikalı deputatların yalnız Ermənistanla səfər etmələri region ölkələrinə münasibətdə balansı pozur"

Avqustun 25-də Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova ölkəmizdə səfərdə olan Belçika Krallığının xarici işlər, Avropa işləri, xarici ticarət və federal mədəni institutları naziri Hacı Ləhbibin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə Əlaqələr Şöbəsinə verilən məlumata görə, görüşdə Sahibə Qafarova parlamentarası əlaqələri Azərbaycanla Belçika arasında ikitərəfli münasibətlərin əsas komponentlərindən biri adlandırdı.

Hazırda ölkəmizdə və regionda mövcud olan vəziyyət barədə qonağa məlumat verən Milli Məclisin Sədri diqqətə çatdırıb ki, 2020-ci ildə Azərbaycan 44 günlük Vətən müharibəsi nəticəsində öz torpaqlarının Ermənistan tərəfindən 30 il davam edən işğalına son qoyub və ərazi bütövlüyünü bərpa edib. Münaqişə qurbanı olmasına baxmayaraq, məhz Azərbaycan Cənubi Qafqazda uzunmüddətli sülhün və sabitliyin bərqərar edilməsi, Ermənistanla münasibətlərin beynəlxalq hüquq normaları və prinsipləri əsasında normallaşması üçün sülh təşəbbüsü irəli sürüb.

Azərbaycanın öz torpaqlarını işğaldan azad eddikdən sonra həyata keçirdiyi böyük miqyaslı bərpa və quruculuq işləri barədə məlumat verən Milli Məclisin Sədri deyib ki, hazırda Azərbaycan işğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə, o cümlədən Qarabağda və Şor-

qı Zəngəzurdə müasir şəhər və kəndlər tikir. Artıq məcburi köçkünlərimizin öz doğma torpaqlarına qayıtmasını nəzərdə tutan Böyük qayıdış proqramına start verilib. Otuz il ərzində azərbaycanlı məcburi köçkünlərin pozulan hüquqları, onların öz dədə-baba yurdlarından didərgin düşməsinə beynəlxalq ictimaiyyət lazımı diqqət göstərməyib, hətta bir çox hallarda laqeyd yanaşmış. Bu, ikitərəfli standartların bir çox səbəbləri var. Erməni lobbisi və təbliğatı, islamofobiya bu amillər sırasındadır.

Görüşdə Ermənistan tərəfindən Azərbaycan ərazilərinin minalanması haqqında da məlumat verilib. Diqqətə çatdırılıb ki, Ermənistan tərəfindən həyata keçirilmiş kütlüvi minalanma işğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə yenidənqurma işlərinə ən böyük əngəldir.

Laçın yolu ətrafında Ermənistanın apardığı yalan və uydurma təbliğata diqqət çəkən Milli Məclisin Sədri vurğulayıb ki, Laçın yolu açıq

olub və indi də açıqdır. Orada hər hansı blokadadan söhbət belə gedə bilməz. Laçın yolu Azərbaycanın ərazisidir. 2023-cü ilin aprel ayında Azərbaycan Respublikası beynəlxalq hüquq normalarına müvafiq surətdə öz suveren hüququna höyətə keçirərək "Laçın" dövlət sərhədindən buraxılış məntəqəsini qurub. Azərbaycan Xankəndi şəhərinə və ətraf kəndlərə humanitar yüklərin daşınması üçün Ağdam-Xankəndi yolunu təklif edib və bu təklif beynəlxalq səviyyədə də dəstək alıb. Amma təəssüf ki, Ermənistan bu yoldan istifadə etmək istəmir. Qarabağda yaşayan erməni sakinlərinin Azərbaycan vətəndaşları olduqlarını bildiren Sahibə Qafarova xatırladı ki, onların Azərbaycan cəmiyyətinə reintegrasiyası istiqamətində lazımı addımlar atılıb. Prezident İlham Əliyev də dəfələrlə deyib ki, Qarabağda yaşayan ermənilər bizim vətəndaşlarımızdır və Azərbaycan vətəndaşları hansı hüquq-

lara malikdirlərsə, ermənilər də o hüquqlara malik olacaqlar. Milli Məclisin Sədri bir daha bəyan edib ki, Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində "gərgin humanitar vəziyyət" in yaranması, bölgədə yaşayan erməni milliyyətli sakinlərin guya ərzaq və dərman çatışmazlığı ilə üzlənməsi barədə Ermənistan tərəfindən irəli sürülən absurd iddialar beynəlxalq ictimaiyyəti çəşməyə yönələn və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və suverenliyini hədəf alan manipulyasiyadan başqa bir şey deyil.

Sahibə Qafarova görüşdə həmçinin Belçika parlamentində son 3 ildə Azərbaycanla bağlı qəbul olunmuş 5 birtərəfli və qərəzli qətnaməni kəskin tənqid edərək vurğulayıb ki, bu qətnamələr regionumuzdakı vəziyyəti düzgün əks etdirmir. O, eyni zamanda belçikalı deputatların yalnız Ermənistanla səfər etməsinin region ölkələrinə münasibətdə balans pozduğunu bildirib.

Azərbaycan parlamentində olmaqdan məmnunluğunu bildiren Hacı Ləhbib regiona, o cümlədən ölkəmizə səfərinin məqsədləri və keçirdiyi görüşlər barədə məlumat verib. Belçikalı nazir regionda sülhün və təhlükəsizliyin təmin olunmasının, o cümlədən ərazilərin minalardan təmizlənməsinin vacibliyini vurğulayıb. O deyib ki, ölkəsi yalnız sülhü və bu ərazilərin yenidən bərpasını təşviq etmək niyyətindədir. Hacı Ləhbib vurğulayıb ki, 30 il ərzində bu ərazilərdə çoxlu dağıntılar baş verib.

Qonaq həmçinin ölkəsində siyasi institutların fəaliyyəti, multikulturalizm, gender bərabərliyi və digər məsələlər barədə də məlumat verib.

Görüşdə qarşılıqlı maraqlı digər məsələlər ətrafında da fikir mübadiləsi aparılıb.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Vətəndaş Qəbulu Mərkəzində 2023-cü ilin sentyabr ayında vətəndaşların qəbulu cədvəli

Qəbulu aparan şəxs	Qəbul günü
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Humanitar siyasət, diaspor, multikulturalizm və dini məsələlər şöbəsinin müdiri Əliyeva Fərah Şirməmməd qızı	1
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Hərbi məsələlər şöbəsinin müdiri Əliyev Məhərrəm Abış oğlu	4
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin mətbuat katibi Qasımov Azər Məhəmməd oğlu	5
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Hüquq mühafizə orqanları ilə iş şöbəsinin müdiri Ələsgərov Fuad Murtuz oğlu	6, 22
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Dövlət nəzarəti məsələləri şöbəsinin müdiri Həsənov Kərəm Əvəz oğlu	7
Azərbaycan Respublikası Birinci vitse-prezidentinin Katibliyinin rəisi Həsənov Altay Tofiq oğlu	8, 15, 22
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının İqtisadi siyasət və sənaye məsələləri şöbəsinin müdiri Əmirov Natiq Ərziman oğlu	8
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hacıyev Hikmət Fərhad oğlu	11
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Ərazi-təşkilat məsələləri şöbəsinin müdiri Nəğdəliyev Zeynal Səfər oğlu	12
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının İqtisadi məsələlər və innovativ inkişaf siyasəti şöbəsinin müdiri Məvsümov Şahmar Arif oğlu	13
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Gənclər siyasəti və idman məsələləri şöbəsinin müdiri Məmmədliyev Yusuf Ülfət oğlu	14
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Vətəndaşların müraciətləri ilə iş şöbəsinin müdiri İsmayilov Süleyman Abbas oğlu	15
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Dövlət qulluğu və kadr məsələləri şöbəsinin müdiri Məcidov Tələt Tahir oğlu	18
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Hüquq mühafizə orqanları ilə iş şöbəsinin Əfv məsələləri sektoru	20
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Qeyri-hökumət təşkilatları ilə iş və kommunikasiya şöbəsi	21
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Şuşa rayonunda xüsusi nümayəndəsi Kərimov Aydın Zöhrab oğlu	25
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Qarabağ iqtisadi rayonuna daxil olan işğaldan azad edilmiş ərazilərdə (Şuşa rayonu istisna olmaqla) xüsusi nümayəndəsi Hüseynov Emin Zamin oğlu	26
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonuna daxil olan Laçın rayonunda xüsusi nümayəndəsi Məmmədov Məsim Əhməd oğlu	27
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Siyasi partiyalar və qanunvericilik hakimiyyəti ilə əlaqələr şöbəsinin müdiri Vəliyev Ədalət Məqsəd oğlu	28
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonuna daxil olan Cəbrayıl, Qubadlı və Zəngilan rayonlarında xüsusi nümayəndəsi Hacıyev Vahid Rəsim oğlu	28
Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Qanunvericilik və hüquq siyasəti şöbəsinin müdiri Kərimov Gündüz Hacı oğlu	29
* * *	
Azərbaycan Respublikasının Təhlükəsizlik Şurası Azərbaycan Respublikasının Təhlükəsizlik Şurasının katibi Usubov Rəhil İdris oğlu	29

Qeyd: Vətəndaşlar Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Vətəndaş Qəbulu Mərkəzində qəbul olunurlar. Ünvan: Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Zaur Nudirəliyev, 79. Qəbul yazılış qəbul gününə ən gec 1 iş günü qalmış dayandırılır. Qəbul saat 14:00-dan başlayır. Əlaqə üçün: Çağrı Mərkəzi - 1111.

QMİ sədri Belçikanın xarici işlər nazirini erməni kilsəsinin revanşizm çağırışları barədə məlumatlandırıb

Avqustun 24-də Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin (QMİ) sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə Azərbaycanla fəaliyyət göstərən dini konfessiya rəhbərləri ilə birlikdə ölkəmizdə səfərdə olan Belçikanın xarici işlər naziri Hacı Ləhbibi ilə görüşüb.

QMİ-nin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüş zamanı Şeyxülislam din xadimlərinin Uca Yarıdan qarşısında daşdıqları məsuliyyətdən çıxış edərək öz fəaliyyətləri ilə dindən dünyaya məqsədlər üçün sui-istifadə olunmasına yol verməmək yönündə sözlərini qeyd edib. Vurğulayıb ki, dünyada və bölgədə sülh, əmin-amanlıq və tərəqqi namına, xalqların dinc birgə yaşayış yollarında siyasi proseslərə dəstək vermək din xadimlərinin üzərinə düşən vəzifədir.

QMİ sədri qeyd edib ki, Azərbaycan müstəqillik qazandıqdan sonra öz ərazi bütövlüyünün bərpası uğrunda mübarizə aparmaq vəzifəsini həyata keçirdi və 30 ilə yaxın davam edən erməni işğalına 44 günlük Vətən müharibəsində son qoydu. Dövlət rəhbərimizin ali iradəsi, qəhrman ordumuzun şücaəti ilə xalqımız tarixi ədalətə bərpə etdi. A.Paşazadə Azərbaycan torpaqlarının 30 ilə yaxın erməni işğalında ol-

duğu dövrdə törədilmiş vandalizm aktlarından, Ermənistanla yaşayan azərbaycanlıların etnik təmizləməyə məruz qaldığından, bir milyon insanın öz dədə-baba torpaqlarından zorla çıxarılmasından, qaçqın, məcburi köçkün həyatı sürməyə məcbur qalmasından, Xocalı şəhərində törədilmiş soyqırımından, bu gündək itkin düşmüş 4000 azərbaycanlının taleyinin indiyədək məlum qalmasından danışıb. Eyni zamanda ərazilərimizdə kütlüvi insan məzarlıqlarının davamlı aşkarlanmasından, münaqişə dövründə və üçtərəfli Bəyanatdan sonra ermənilər tərəfindən basdırılan minalar səbəbindən yüzlərlə insanın ölməsi və ya əlil olmasından faktlarla bəhs edib. İşğal dövründə Azərbaycan torpaqlarında dini-mənəvi abidələrin qarşı həyata keçirilmiş vandalizm halları barədə, məscidlərin dağıdılması, həqarət olunması, xristian kilsələrinin mənsəyinin saxtalaşdırılaraq qırıq-yanmış və s. haqqında geniş məlumat verib.

Şeyxülislam bildirib ki, dünya ictimaiyyəti, siyasət, beynəlxalq təşkilatlar bu realitə, azad olunmuş ərazilərimizə səfərlər zamanı öz gözləri ilə müşahidə etdikləri həqiqətlərə obyektiv yanaşma sərgiləməli, başçı ədalət mövqeyindən yanaşmalıdırlar. Etnik təmizləmə, soyqırımı kimi başçı cina-

yötlərin dünyanın heç bir nöqtəsində təkrarlanmaması, insan faciələrinin bir daha baş verməməsi üçün İlahi və insani ədalətin bərqərar olması, subyektiv deyil, obyektiv qiymətləndirmə, dünya ictimaiyyətinin qətiyyətli qnağı olduqca vacibdir.

O, 30 il müddətində Azərbaycanın münaqişənin sülh yolu ilə həlli istiqamətində söylərinə dəstək olaraq dini lider kimi ölümdən gələn osiqmədiyini, bu məqsədlə 1988-ci ildən etibarən müxtəlif vasitəçilərlə fərqli beynəlxalq müstəvilərdə dəfələrlə erməni kilsəsinin rəhbərləri ilə görüşdüyünü, qonşu xalqlar arasında sülhün öldürülməsinə nail olmaq yönündə davamlı səylərini göstərdiyini deyib. Həmçinin dünya ictimaiyyətinə, beynəlxalq təşkilat və dini mərkəzlərə müraciətləri xatırladıb.

A.Paşazadə təəssüflə bildirib ki, hazırda erməni kilsəsi revanşizm çağırışlarının öndürür: "İstər Ecmədiyin, istər də Kilikiya erməni kilsəsinin rəhbərləri erməni xalqını yenidən müharibəyə ruhlandırır, həmçinin Ümmüdünya Kilsələr Şurası platformasında xristian təəssübkeşliyindən sui-istifadə edərək anti-Azərbaycan xarakterli sənədlər qəbul etməkdə üçün səy göstərirlər".

QMİ sədri kilsənin fəaliyyətinin siyasiləşməsinin Ermənistan-Azərbay-

can arasında sülhün imzalanmasına mane olduğunu və Qarabağda yaşayan ermənilərin Azərbaycanla reintegrasiyasını əngəllədiyini xüsus qeyd edib. Şeyxülislam deyib ki, Qarabağda yaşayan ermənilərin də tolerant Azərbaycanın multikultural cəmiyyətində öz layiqli yerini tutmasına Azərbaycan dövləti zəmanət verir.

Belçikalı nazir Hacı Ləhbibi Azərbaycanda müxtəlif dini mənsəbiyyətli insanların belə bir harmoniya şəraitində birgə yaşamlarını müşahidə etməkdən məmnun olduğunu bildirib. Fərqli dini mənsəbiyyət daşıyıcılarının belə bir mühitdə bir araya gəlməsində Şeyxülislamın dəst-xətinin olduğunu vurğulayan belçikalı nazir Cənubi Qafqazda sülhün öldürülməsinə üçün bu potensialdan istifadə olunmasının, dini liderlərin fəaliyyətinin daha da artırmasının vacib olduğunu qeyd edib.

Qəbulda iştirak edən Azərbaycanlı fəaliyyət göstərən dini konfessiyaların rəhbər və nümayəndələri qonağı ölkəmizdə hökm sürən dinlərarası anlaşma və əməkdaşlıq mühiti barədə məlumatlandırılıb, dini icmalarının multikultural harmoniya şəraitində öz ibadətlerini həyata keçirdiklərini və dövlətin diqqət və qayğısı ilə ohatə olunduqlarını nümunələrə belçikalı nazirin diqqətinə çatdırılıb.

Fuad HÜSEYNOV: "İlkin mərhələdə Zabuxda 223 fərdi evdən ibarət ən müasir standartlara uyğun yeni bir kənd inşa olunub"

"Bu gün biz Azərbaycan xalqı olaraq daha bir əlamətdar, möhtəşəm gün yaşayırıq. Laçın rayonunun ilk kəndi Zabuxa 20 ailə - 88 nəfərdən ibarət köç karvanını yola salırıq".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu jurnalistlərə açıqlamasında Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi (QMİDK) sədrinin müavini Fuad Hüseynov deyib.

O bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin 2022-ci il sentyabrın 20-də müvafiq sərəncamla Laçın rayonunun Zabux və Sus kəndlərinin ləyihələndirilməsi və inşası Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinə həvalə olunub. Bununla 2022-ci il dövlət büdcəsindən işğaldan azad edilmiş ərazilərin

yenidənqurma və bərpa vəsaitindən ilkin olaraq 800 min manat vəsait ayrılıb. Həmin yaşayış məntəqələri, minalardan və digər partlamış hərbi sursatlardan təmizləndikdən sonra bu ilin fevral ayından etibarən inşa işlərinə başlanılıb və avqust ayında Zabux kəndində tamamilə tikinti işləri yekunlaşdırılıb.

"İlkin mərhələdə Zabuxda 223 fərdi evdən ibarət gözəl, ən müasir standartlara uyğun torzə yeni bir kənd inşa olunub. Bütün zəruri olan sosial infrastruktur ilə təchiz edilən, kənddə orta məktəb, uşaq bağçası, tibb məntəqəsi yaradılıb, abadlıq işləri aparılıb, gözəl park salınıb, evlər tam olaraq təmir olunub. Enerji, qaz, su təchizatı, telekommunikasiya xətləri, həmçinin yüksək səviyyədə internet, fiber-optik şəbəkəsi yaradılıb", - deyər Fuad Hüseynov əlavə edib.

Əvvəli 1-ci səh.

Hamilqla qəbul edilən bu fikrin davamı olaraq məmnunluqla və mütləq şəkildə o da vurğulanmalıdır ki, dahi Heydər Əliyevin Azərbaycan təmənnasiz xidmət nümunələrinin digər böyük layiqli və yaradıcı davamçısını Mehriban xanım Əliyevanın təmsalində görür və qiymətləndiririk. Azərbaycanın birinci xanımının fəaliyyətində vətəno xidmət insana qayğı, insana qayğı isə vətəno xidmət formasında özünü büruzə verməkdədir. Böyük mənəvi tərkibə malik olan bu yanaşma vətəno təmənnasiz xidmət anlayışının yüksək yaradıcılıqla inkişaf etdirilməsi, ona daha humanist mənə verilmiş yolu ilə zənginləşdirilməsi nümunəsi sayılmağa layiqdir.

Mehriban xanım Əliyevanın haqqında söhbət açdığımız problemlə yaradıcı yanaşmasının kökündə insana qayğı hissənin xüsusi statusa malik olması dayanır. Qeyd etmək yerinə düşər ki, istənilən fəaliyyətin kökündə əxlaqi-mənəvi başlanğıcının üstün iştirakı ona yeni dəyər verir, mənəca zənginləşdirir və yüksəldir. Azərbaycanın birinci xanımının bütün çoxşaxəli fəaliyyətində humanist tərkibin üstün xarakter kəsb etməsi, insana qayğı ünsürləri ilə özvi vəhdət təşkil etməsi növbəti qəbəri şəkildə müşahidə olunmaqdadır, eyni zamanda vətəno xidmət anlayışının yeni ölçülərini müəyyənləşdirir. Məhz bunun sayəsində vətəno-dövlətə xidmət anlayışı yüksək ictimai-tarixi statusu ilə yanaşı, eyni zamanda zəruri insani parametrlər kəsb edir.

Sübut etməyə ehtiyac yoxdur ki, dövlətə təmənnasiz xidmət apriori olaraq insana xidmət, onun üçün rahat və təhlükəsiz həyatın təmin edilməsi anlamına gəlir. Güclü dövlət olmadan insanın təhlükəsizliyi, eləcə də ictimai rifah təmin edilə bilməz. Klassik mənada dövlətə təmənnasiz xidmət insana qayğıdır, mənəca və ardıcılıqla ictimai dəyər statusuna yüksəlməyi nəzərdə tutur. Lakin dövlətə xidmət - insana qayğı formulunda ikincisinin daha qəbəri şəkildə təzahür etməsi problemə ictimai statusunu insan amili prizmasından həll etməyi hədəfləndirir. Sözügedən problemə qeyd olunan kontekstdə yanaşılması tam cəsarətlə vətəno təmənnasiz xidmət anlayışının Mehriban Əliyevaya modeli adlandırılmalıdır.

Onu da qeyd etməkdə fayda var ki, insana qayğı elementləri son illərdə ölkəmizdə həyata keçirilən siyasətin ümumi mənasını və istiqamətini təyin edən əsas amillərdən biri olaraq müşahidə edilməkdədir. Dövlət siyasətində sosial yönümlü güclənməsi, ictimai rifahın yüksəlməsi namına ciddi nəticələrə müştəq olunan islahatların həyata keçirilməsi, insanların həyatında müsbət meyillərin artan dinamikası və s. dövlətə təmənnasiz xidmət anlayışının insana qayğı elementləri ilə daha da zənginləşməsinin gözəl nümunələridir.

Azərbaycanın birinci xanımı, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın dövlətə təmənnasiz xidməti və onun yüksək nəticələri demək olar ki, hər səhədə ölməmədi olaraq görünməkdədir. Ölkəmizin davamlı inkişafını təmin edən Prezident İlham Əliyevin uğurlu siyasətinin möhtəşəm nəticələrindən onun iştirak payı kifayət qədər böyük tarixi əhəmiyyət daşıyır. Mehriban Əliyeva vətəno təmənnasiz xidmət nümunəsi olan Prezident İlham Əliyevin yanında xalqımızın daim məmnuniyyətlə görmək istədiyi və gördüyü ictimai və dövlət xadimidir.

Xeyirxahlıq simvolu

Müstəqil Azərbaycan dövləti yarandıqdan sonra yeni cəmiyyətin özünəməxsus ənənələrinin formalaşması müasir tariximizin ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edir. Hesab edirik ki, insanlarımız yeni Azərbaycan cəmiyyətinin bir sıra ənənələrinin birinci xanım Mehriban Əliyevanın adı ilə bağlı olduğunu böyük ehtiram hissi ilə qeyd edirik. Bunların arasında xeyirxahlığın, insana qayğı və dərindən humanizmin ənənəsinin yeni cəmiyyətin həyatı tərzini formalaşdırması ayrıca qeyd olunmağa layiqdir.

Heydər Əliyevin adını daşıyan fondun təsis edilməsi və Mehriban Əliyevanın rəhbərliyi ilə fəaliyyətə başlaması ölkəmizdə humanizm və xeyirxahlıq anlayışlarının yeni səviyyəyə yüksəlməsinə start verdi. Fondun həyata keçirdiyi çoxsaylı xeyriyyə layihələri onun ən minlərlə insanın nicət yeri kimi tanıtılmışdır.

Mehriban xanım Əliyevanın xeyriyyəçilik fəaliyyətini fərqləndirən

rən xüsusiyyət onun geniş vüsəti, böyük coğrafi əhatə dairəsi, habelə konkret ailə və ya insanları nəzərdə tutan aksiyaların özündə özvi surətdə birləşdirə bilməsidir. Buna görə də birinci xanımın xeyriyyəçilik fəaliyyəti özünün miqyası və möhtəşəmliyi ilə əsl xeyriyyəçilik hərəkatını xatırladır.

"Yeniləşən Azərbaycana yeni məktəb" layihəsi ölkəmizin tarixində ən əzəmətli xeyriyyəçilik hərəkatı sayıla bilər. Layihənin uğurla həyata keçirilməsi sayəsində təhsil infrastrukturuna əhəmiyyətli dərəcədə yeniləşmə, on minlərlə uşaq yeni müasir məktəblərdə təhsil almaq imkanı qazandı. Qeyd etmək yerinə düşər ki, "Yeniləşən Azərbaycana yeni məktəb" hərəkatı bu gün də davam edir, respublikamızın bütün bölgələrinə yayılaraq ölkəmizin təhsil tarixinin silinməz səhifəsini təşkil edir.

Mehriban Əliyevanın təşəbbüslərinə bir qayda olaraq yüksək insani hisslərlə yanaşı, dərindən ictimai mənəca xasdır və bu da həmin təşəbbüslərin ictimai ideal səviyyəsinə yüksəlməsinə təmin edir. XXI əsrin əvvəllərindən etibarən Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında sü-

rətəle yeniləşən Azərbaycanın təhsil infrastrukturunun ölkənin müasirləşmə strategiyasına uyğunlaşdırılması obyektiv ictimai zərurət xarakterini kəsb edirdi. Birinci xanımın haqqında böhs edilən təşəbbüsü həmin tarixi zərurətin dərindən əksətilməsinə arxalanır, onun mahiyyətindən irəli gələn siyasətin formalaşmasına əhəmiyyətli dəstək missiyasını yerinə yetirir. Eyni fikirlər Mehriban Əliyevanın təşəbbüskarı və hamisi olduğun digər çoxsaylı layihələrə eyni dərəcədə şamil edilməlidir.

Mehriban xanımın yüksək insani dəyər və ictimai əhəmiyyət kəsb edən humanizmi 44 gün davam edən Vətən müharibəsi və ondan sonrakı dövrdə qazalırımız şəfa aksiyaları formasında özünü bir daha təsdiq etmişdir. Qarabağın azadlığı uğrunda savaqlarda xəsarət alan igidlərin sağlamlığının bərpa edilməsi ilk növbədə Azərbaycan dövlətinin diqqəti və qayğısı ilə əhatə olunub. Lakin cəmiyyətin də bu həssas problemə biganə qalmaması qazalırımızın sağlamlığının qısa vaxtda və yüksək səviyyədə bərpa olunmasının ictimai mənasını və əhəmiyyətini qat-qat artırır. Bu baxımdan Heydər Əliyev Fondunun Vətən müharibəsi qazalırımız qayğısının, onların sağlamlığının bərpası naminə həyata keçirdiyi aksiyaların genişmiqyaslı missiya ölçüləri kəsb etməsi diqqəti cəkməkdədir.

Mehriban Əliyevanın xeyirxahlığının başlıca ölcüsü konkret vətəndaş, onun problemləri və ehtiyaclarıdır. Bu alıcın insanın sayəsində neçə-neçə vətəndaşımız sağlamlığına qovuşub, şəfa tapıb, üzlaşdıyı çətinliklərin mənənsindən xilas olub. Minlərlə insan Mehriban xanımın təmsalində özünün inanılmış, etibarlı və güdrətli dayağını görür, ona güvənir. Azərbaycanın birinci xanımı ehtiyacı olan hər kəs üçün ümid yeri, pənah ocağıdır. Həmin insanlar Mehriban Əliyevanın təmsalində humanizmi, qayğıkeşliyi və xeyirxahlıq simvolunu görür, ona özlərinin böyük dayağı kimi baxırlar.

Mehriban xanım Əliyevanın şəxsiyyəti və fəaliyyətinin miqyasları Azərbaycanın hüduurlarından kənara çıxdığı kimi, onun humanizmi və insanpərvorliyi də sərhəd tanımır. Dünyanın harasından olmasından asılı olmayaraq çətinliyə düşən insanların ölkəmizin birinci xanımının qayğısı və diqqəti ilə əhatə olunmasına dair sayəsiz-həsabsiz nümunələr gətirilə bilər. Azərbaycan dövlətinin ayrı-ayrı ölkələrə dostluq və qardaşlıq yardımları ilə yanaşı, Heydər Əliyev Fondunun və şəxsən Mehriban Əliyevanın təşəbbüsləri əsasında göstərilən humanitar yardımlar xalqımızın humanist və insanpərvər xarakterinin bütün dünyada təbliğinin gözəl və təsirli nümunələridir.

Bu ilin fevral ayında əsrin zəlzələsi fəlakəti ilə üzleşkən qardaş Türkiyəyə Azərbaycanın yola düşən ilk yardım karvanları xalqımızın qardaşlıq və humanizmi duyğularının bariz göstəricisi sayılır. Eləcə də

Azərbaycana misilsiz sədaqət simvolu

Mehriban xanımın təşəbbüsü ilə zəlzələ bölgəsinə çatdırılan yardım ölkəmizin qardaşlıq köməyinin mənasını, tutumunu və dəyərini qat-qat yüksəklərə qaldırması diqqətdən yayınmadı.

Azərbaycan mədəniyyətinin güdrətli hamisi

Xalqın inkişafının ən mühüm göstəricilərindən biri onun mədəniyyətinin yüksəlişi sayılır. Mədəniyyətin inkişafına göstərilən qayğı nəticə etibarilə milli inkişafın təmin olunması yolunda atılan addım kimi qiymətləndirilir. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurulmasında və inkişaf etdirilməsində mədəniyyət, mənəvi dəyərlərin böyük rolunu Ümmümilli Lider Heydər Əliyev daim yüksək qiymətləndirirdi. Ulu Öndərin siyasi irsinin layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan inkişafı, dövlətin güdrətini artırılması yolunda uğurla həyata keçirdiyi siyasətdə mədəniyyət tərkibinin ayrıca yer tutduğuna görmək mümkün deyildir.

Qeyd olunanların kontekstində Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın mədəniyyətimizə göstərdiyi misilsiz qayğı, onun sözlən haqqi mənasında hamisi missiyasını öz üzərinə götürməsi əlamətdar hadisə, böyük fədaqarlıq nümunəsi kimi qeyd edilməyə bilməz. Diqqəti cəlb edən digər məqam isə birinci xanımın mədəniyyətin inkişafına ardıcıl, kompleks, sistemli yanaşması hesab edilməlidir. Məhz bu konsepsiya sayəsində qədim tarixə və dərindən ənənələrə malik olan mədəniyyətimiz müstəqil Azərbaycanın hərtərəfli və dinamik yüksəlişinin əvəzolunmaz amilinə çevrilə bilməmişdir.

Prezident İlham Əliyevin düşünlümsü uğurlu siyasətində Azərbaycanın müasirləşməsi həm inkişafın güdrətli amili, həm də ölkəmizin dünya birliyinə layiqli təqdimatı kontekstində nəzərdən keçirilir. Ölkəmizin inkişaf strategiyasının qeyd olunan ayrılmaz tərkib hissəsinin praktikada həyata keçirilməsinin ən yadda qalan nümunələri Mehriban xanım Əliyevanın çoxşaxəli fəaliyyətinin vacib istiqamətini təşkil etməkdədir.

Mehriban xanım Əliyeva, onun rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondu Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafına uğurlu edilmiş onlarca yadda qalan layihələri ilə mənəvi dəyərlərimizin müasir şəraitdə inkişafına misilsiz töhfə vermişdir və bu gün də verməkdədir. Klassik milli musiqimizin incisi sayılmağa layiq olan muğam sənətinin canlandırılması, layiq olduğu həyata qaytarılması məqsədilə keçirilən muğam müsabiqələri son illərin ən sevilmə mədəni layihələri içərisində yer almaqdadır. Düşünürəm ki, Mehriban xanım Əliyevanın Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafına misilsiz qayğısından danışıarkən Qarabağın qaydışı və dirçəlişinin simvoluna çevrilmiş "Xarıbülbül" festivalını xatırlama-

maq qeyri-mümkündür. Bu festival Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin tarixi zəfərinin, Azərbaycanın qələbəsinin, Qarabağın azadlığının və möhtəşəm dirçəlişinin bütün dünya qarşısında ən gözəl təqdimatı adlandırılmağa layiqdir. Festivalın Şuşada keçirilməsi, çoxsaylı xarici qonaqları əhatə etməsi onun siyasi, mədəni və beynəlxalq əhəmiyyətini qat-qat artırır.

Eyni sözlər Şuşada əsası Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan Vaqif Poesiya Günlərinin bərpa edilməsinə şamil oluna bilər. Hər iki möhtəşəm layihə bütün digər xüsusiyyətləri ilə yanaşı, Şuşanın, Qarabağın tarixən Azərbaycana məxsusluğu mesajının ən inandırıcı formada bütün dünyaya çatdırılmasından ibarət olan böyük missiya yükünə malikdir.

Mehriban xanım Əliyevanın Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafına verdiyi əvəzsiz töhfənin ayrıca bir istiqaməti tarixi mədəni abidələrimizin bərpa olunaraq həyata qaytarılmasında öz ifadəsini tapmaqdadır. Heydər Əliyev Fondunun birbaşa dəstəyi ilə reallaşdırılan tarixi mədəni abidələrin bərpası layihələri Azərbaycanın zəngin mədəni irsinin qorunması və inkişafının diqqətləylik nümunələridir. Bu nümunələr içərisində Şuşada Vaqifin ötən əsrin 70-ci illərində Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında ucaldılan abidəsinin bərpa edilməsi növbəti mədəni, habelə dərindən siyasi mənəca kəsb edir.

Azərbaycanın birinci xanımının bilavasitə rəhbərliyi ilə Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Qarabağda bərpa edilən dini abidələr, ölkəmizin paytaxtı Bakıdan tutmuş bir sıra regionlarında təmir olunaraq insanların istifadəsinə verilən onlarca məscidlər, məbədlər mənəvi dəyərlərimizin qorunmasının parlaq nümunələri sırasına yer alır. Məhz bu layihələrin sayəsində xalqımız tarixinə, mədəniyyətinə, mənəvi dəyərlərinə daha dərindən qovuşur, mənəvi saflıq, vətənpərvərlik, xalqımıza xas olan digər ali dəyərlər təbliğ olunur.

Milli mənəvi dəyər və sərəvətlərimizin qorunması sahəsində Mehriban xanımın müstəsna xidmətlərinin, əslində isə fədaqarlıqlarının həqiqi miqyasları və məqsədləri haqqında düşünərkən onun böyük bir tarixi missiyanın ifadəsi olduğunu görmək və qeyd etməyə doğru olmalıdır. Mədəniyyətimizin inkişafına göstərilən qayğının milli hüduurları aşaraq beynəlxalq səviyyəyə çatdırılması, xalqımızın qədim mənəvi dəyərlərinin bütün dünyada təbliğ sahəsində müşahidə etdiyi-miz layihələr deyilən fikrin həqiqət çəkisini dəfələrlə artırır. Azərbaycana məxsus bir sıra maddi və mənəvi mədəniyyət nümunələrinin UNESCO tərəfindən dünyanın mədəni sərəvətləri sırasına daxil edilməsi müstəsna olaraq Mehriban xanımın xidmətləri nəticəsində mümkün olmuşdur. Xarici ölkələrdə Azərbaycan mədəniyyətinin bir sıra

parlaq nümayəndələrinin abidələrinin ucaldılması, mədəni irsimizin dünya xalqlarına tanıtılması da Mehriban Əliyevanın həyata keçirdiyi mədəni missiyanın tərkib hissələridir.

Həç şübhə yoxdur ki, Mehriban xanım Əliyevanın bilavasitə təşəbbüsü ilə Azərbaycanada keçirilən çoxsaylı beynəlxalq mədəniyyət festivalları ölkəmizin imicinin formalaşdırılması, Azərbaycanın təbliğatı, artıqlarının beynəlxalq nüfuzunun artırılması kimi məqsədlərə xidmət göstərməkdədir. Bütün bunların sayəsində böyük iqtisadi layihələri ilə qlobal iqtisadiyyatın ayrılmaz bir hissəsinə çevrilən Azərbaycan eyni zamanda dünya mədəni həyatının arzuolunan iştirakçısı statusu qazanmağa müvəffəq olmuşdur.

Xoşməramlı elçi

Gənc müstəqil Azərbaycanın beynəlxalq təbliğə onun özünüdəstəyinin və qarşısında dayanan vəzifələrin uğurlu həllinin vacib səbəblərindən biri idi. Zamanında Ulu Öndər Azərbaycanın beynəlxalq əlaqələrinin qurulması naminə kifayət qədər enerji sərf etmiş, ölkəmizi dünya birliyinə layiqlikə tanıda bilməmişdi. Prezident İlham Əliyevin həmin ənənələri ardıcıl surətdə davam etdirməsinin yüksək nəticələri indi hamıya yaxşı tanışdır. Azərbaycan dövlətinə və xalqına təmənnasiz xidmətlərinə görə milyonların dərin rəğbətini qazandıran Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın ölkənin beynəlxalq imicinin formalaşdırılması kimi strateji əhəmiyyət daşıyan vəzifələrdən kənara qalmasını təsəvvür etmək sağlamlıq məntiqi imkanları xaricindədir. Azərbaycan xalqının bu səhədən ondan gözəltməsi bütün enerjisi və təcrübəsi ilə ölkəmizin beynəlxalq imicinin formalaşdırılmasına töhfə verməsi sayıla bilər. İşadət deyildir ki, insanlar gümanlarında yanılmadılar. Mehriban Əliyeva beynəlxalq ələmdə Azərbaycanın ən yaxşı təmsilçisi, Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasətin və onun uğurlu nəticələrinin təbliğatçısı rolunu böyük bacarıqla həyata keçirməyə başladı.

Etiraf edilməlidir ki, istənilən ölkənin beynəlxalq təbliğatının ilkin şərti onun nailiyyətləri, mövcud siyasi hədəfləri, tarixi, mədəniyyəti sayılır. Bu mənada gənc müstəqil dövlət olan Azərbaycanın beynəlxalq təqdimatının yüksək səviyyədə təşkil olunmasına yətinəncə əsasların mövcudluğu təkzibolunmaz həqiqət kimi göz önündədir. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında ölkəmizin dinamik inkişafı, müasirləşməsi, insanların rifahının yaxşılaşması, beynəlxalq əməkdaşlığa və iştirakçılığa hazır olması onun beynəlxalq icmaya təqdimatına əlverişli imkanlar yaradır. Bununla yanaşı, Azərbaycana qarşı çirklə təbliğat tərəfdarlarının mövcudluğu, ölkəmizin realiyalarının ayrı-ayrı maraqlı və məkrli qüvvələr tərəfindən təhrif edilməsinə dair çoxsaylı cəhdlər

gənc dövlətin həqiqətlərinin beynəlxalq birliyin diqqətinə olduğu kimi çatdırılmasının rolunu və məsuliyyətini qat-qat artırır. Bu isə öz növbəsində problemin həllinə daha nüfuzlu, daha təcrübəli və daha miqyaslı xadimlərin cəlb edilməsinə şərtləndirir. Başqa sözlə ifadə etsək, Mehriban Əliyevanın Azərbaycanın beynəlxalq təqdimatı kimi xüsusi əhəmiyyət kəsb edən vəzifənin icrasına qoşulması onun uğurların əvəlcədən təyin edilməsi nümunəsi sayılmalıdır. Ölkəmiz dünyanın ən uğurlu gənc dövlətlərindən biri hesab edilməsinə görə ilk növbədə titanik səylərinin real nəticələri hamıya bəlli olan Prezident İlham Əliyevə, eləcə də bu gerçəkliyi beynəlxalq icmaya inandırıcı şəkildə çatdırmaqda misilsiz xidmətlər göstərmiş Mehriban Əliyevaya minnətdar olmalıdır.

Mehriban xanım Əliyeva Azərbaycan xalqının dərindən hörmət bəslədiyi dəyərli ictimai və dövlət xadimi olmaqla bərabər, həm də beynəlxalq miqyasda yaxından tanınan, yüksək qiymətləndirilən siyasət adamıdır. Onun geniş fəaliyyətinin qlobal miqyasda dərindən iz buraxması, bir

Azərbaycanı gələcəyə aparacaq addımlar

XXI əsrin ikinci onilliyindən başlayaraq Azərbaycan qlobal təşkilatların qiymətləndirmələrində, habelə beynəlxalq müşahidəçilər tərəfindən dünyanın ən uğurlu gənc dövləti statusuna layiq görülmüşdür. Qəzərsiz hər bir insan beynəlxalq ictimai rəydə qəti şəkildə qərarlaşmış bu qiymətləndirmənin həqiqətətin doğru və bitkin ifadəsi olduğunu düşünür. Sovet imperiyasının süqutundan sonra Ermənistanın Azərbaycana hərbi təcavüzünün, torpaqlarımızın təxminən 20 faizinin işğal edilməsinin, bir milyona yaxın vətəndaşın etnik təmizləmə nəticəsində qaçqın və məcburi köçkün həyatı yaşamağa məhkum edilməsinin, habelə həmin dövrün siyasi təlatümlərinin yaratdığı dərindən iqtisadi böhrandan sonra gənc dövlətin qısa zaman içərisində qeyri-adi inkişaf nümunələri nümayiş etdirməsi yalnız möcüzə ilə müqayisə oluna bilər. 2020-ci ildə 30 ilə yaxın davam edən işğalın Azərbaycan Ordusunun qalibiyətlə döyüşləri sayəsində cəmi 44 gün ərzində aradan qaldırılması, təcavüzkar Ermənistanın təslim aktına imza atmağa məcbur edilməsi ölkəmizin imicini yeni şərtləyən səhifələrə daha da zənginləşdirdi. İndi bütün dünya XX əsrin 90-cı illərinin məğlub olmuş, iqtisadi böhran içərisində əzilən Azərbaycanın yerində böyük keçid mərhələsinə yaşayış qüdrəti, əzəməti, müasir, möğrur, gələcəyini sarsılmaz inam və nikbinliklə baxan Azərbaycan dövlətini görür. Vətənlə ölkəmizin yuxarıda qeyd edilən iqtisadi statusunu dəqiqliyi ilə dəyərlandırməyə müvəffəq olan reyting təşkilatları və beynəlxalq ekspertlər indi onun parlaq gələcəyi ilə bağlı proqnozlar hazırlayırlar. Ümid etməmək olar ki, təqdim olunan proqnozlar yeni Azərbaycan möcüzələrində özünün hərtərəfli təsdiqini tapa bilməz.

Azərbaycanın uğurlu keçmişini və ondan da parlaq olacağına inandırdığımız gələcəyini təmin edən səbəblər barəsində çoxsaylı təhlillər aparılıb və bu gün də aparılmaqdadır. Ən əsas amillər Ulu Öndər Heydər Əliyevin və ölkəmizin müasir uğur və qələbələrini müəllif saydığımız Prezident İlham Əliyevin adı ilə olaq qədər olması cəmiyyətimizlə yanaşı, bütün dünyanın birmənalı şəkildə qəbul etdiyi reallıqdır. Eyni zamanda ölkəmizin uğur və sərəvətlərinin yaradılmasına Birinci vitse-prezidentin çoxşaxəli fəaliyyətinin və fədaqarlıqlarının misilsiz töhfələr verməsi də diqqəti cəlb etməklə yanaşı, xalqımızın beynəlxalq təşkilatların Azərbaycanın Birinci vitse-prezidentini ən yüksək mükafatları ilə təltif etməsi ilk növbədə onun əməyinə və xidmətlərinə, eyni zamanda ölkəmizin beynəlxalq əməkdaşlıq töhfələrinə yüksək qiymətin bariz ifadəsidir.

Mehriban xanımın təşəbbüsü ilə Pakistanda inşa edilən pakistanlı uşaqların sərəncamına verilən orta məktəb iki ölkə arasında dostluq tellərinin daha da möhkəmlənməsinə müsbət təsir göstərən amillərdən biri olmuşdur. Təsəvvür etmək çətin deyil ki, həmin məktəbdə təhsil alan yeniyetmələr həç vaxt Mehriban xanımı və ölkəmizi unutmayacaq. Azərbaycanın bu ölkədəki ən sədaqət dostları olacaq. Eyni sözləri Mehriban xanımın layihələrinin uğurla həyata keçirildiyi digər ölkələr haqqında da söyləmək mümkündür. Vatikana kateqorik olaraq bərpasına Mehriban xanımın təşəbbüsü sayəsində göstərilən yardımlar dinlərarası və mədəniyyətlərə arasında dövlətin təmsilçisi qoyulan faydalı sərmayə, Azərbaycanın zəngin tolerantlıq ənənələrinin təqdimatının parlaq nümunəsi adlandırılmağa layiqdir.

Bütün səhələrdə olduğu kimi, xoşməramlı elçi missiyası da Mehriban xanım Əliyevanın təmsalində böyük ustalıqla, ən başlıcası isə ölkəmiz üçün ən faydalı şəkildə icra olunur. Azərbaycan tarixi nailiyyətlərində bu missiyanın əhəmiyyətli xüsusi çəkiyə malik olması hamılıqla etiraf olunan reallıq sayılır.

Mehriban xanım Əliyevanın həyat əməli, tarixi missiyası Ulu Öndər Heydər Əliyevin qurduğu, Prezident İlham Əliyevin uğurla bugünkü yüksəkliklərə ucaltdığı Azərbaycanın xoşbəxt gələcəyi naminə təmənnasiz xidmətlər göstərməkdən ibarətdir. Onun dövlətə və Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasətə dərindən sədaqət, humanizmi və insanpərvərliyi, ölkəmizin beynəlxalq təbliğat sahəsində titanik fəaliyyəti Azərbaycanın uğurlu formülünün ayrılmaz hissəsidir. Xalqımız onun xidmətlərini minnətdarlıq hissi ilə dəyərləndirir, Azərbaycanın birinci xanımına və Birinci vitse-prezidentinə ən qəlbli hörmət və ehtiramlarını ifadə edir. Mehriban Əliyeva buna layiqdir. Bu, onun zəhmət və fədaqarlıq sayəsində qazandıqı həlal haqqdır.

ƏLİ ƏHMƏDOV,
Yeni Azərbaycan Partiyası Sədrinin müavini

Mehriban xanım Əliyevanın milli maraqlara əsaslanan çoxşaxəli fəaliyyəti Heydər Əliyev ideyalarına sadıqlıq nümunəsidir

Müsahibimiz Yeni Azərbaycan Partiyası Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqovdur

- Tahir müəllim, 2023-cü il Azərbaycan üçün bir çox cəhətdən əlamətdardır. Bütün sahələrdə islahat xarakterli tədbirlər davam etdirilir, ölkəmizin beynəlxalq mövqeyi daha da güclənir, tarixi Zəfərimiz diplomatiya müstəvisində möhkəmləndirilir, Qarabağda və Şərqi Zəngəzürdə aparılan nəhəng quruculuq işlərinə paralel olaraq Böyük Qayıdış həyata keçirilir və bütövlükdə Azərbaycanın milli gücü artır. Təbii ki, bütün bunlar Heydər Əliyev siyasətinin müasir çağırışlara və milli maraqlara uyğun uğurla davam etdirilməsi sayəsində mümkün olur. "Heydər Əliyev İli" çərçivəsində nəzər yetirdiyiniz bu məsələlərlə əlaqədar nə deyə bilərsiniz?

- Bu gün güdrətli Azərbaycan Heydər Əliyev ideyaları əsasında və Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə inamla inkişaf edir. Ulu Öndərin müəyyənləşdirdiyi bütün strateji hədəflər reallığa çevrilir və ardıcıl uğurlar qazanılır. Hazırkı reallıqlar Heydər Əliyev yolunun Azərbaycanın yüksəlişinin əsasını təşkil etdiyini bir daha təsdiqləyir.

Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının xilaskarı, müstəqil dövlətimizin qurucusu kimi müasir dövlətçilik tariximizdə özünəməxsus yer tutan böyük şəxsiyyətdir. O, ölkəmizə rəhbərlik etdiyi bütün dövrlərdə respublikamızın sosial-iqtisadi, elmi-mədəni inkişafına xidmət edən böyük milli-mənəvi və siyasi-ideoloji əhəmiyyətə malik işlər görmüşdür. İlk olaraq Heydər Əliyevin SSRİ dönmində ölkəmizə rəhbərlik etdiyi 1969-1982-ci illərə nəzər salsaq, qeyd edə bilərik ki, o, respublikanı tənəzzüldən xilas edərək intibah yoluna çıxarmış, olduqca mürəkkəb dövrdə və çətin şəraitdə, Azərbaycanın hələ SSRİ-nin tərkibində olduğu zaman gələcək müstəqilliyinin bünövrəsini yaratmışdır. Ona görə də tarixçilər, siyasətşünaslar və bütövlükdə tədqiqatçılar Heydər Əliyevin respublikaya rəhbərlik etdiyi 1969-1982-ci illəri Azərbaycan SSR tarixində ən parlaq dövr kimi dəyərləndirirlər. Heydər Əliyev SSRİ Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini kimi də respublikamızın tərəqqisini xüsusi diqqət mərkəzində saxlamışdır. Həmin dövrdə reallaşdırılan layihələr iqtisadi potensialın güclənməsinə, sosial rifahın təmin olunmasına, milli-mənəvi dəyərlərin qorunmasına və ölkəmizə qarşı bir sıra siyasi-ideoloji hücumların dəf edilməsinə xidmət göstərmiş, erməni millətçilərinin məkrli planlarının qarşısı alınmışdır. Ümummilli Liderimiz daha sonra Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Sovetinin Sədri kimi blokada şəraitində olan muxtar respublikanı ağır sosial-iqtisadi vəziyyətdən xilas edərək dirçəlişini təmin etmiş, müstəqillik ideyası əsasında milli tərəqqinin siyasi-ideoloji əsaslarını formalaşdırmışdır. Ulu Öndərin ölkəmizə rəhbərlik etdiyi 1993-2003-cü illər isə Azərbaycanın ən yeni tarixinə sosial-iqtisadi yüksəliş, ictimai-mədəni intibah, siyasi inkişaf və bütövlükdə müstəqil dövlət quruculuğu dövrü kimi həkk olunmuş, böyük Zəfərin təməli qoyulmuşdur.

Haqlı olaraq qeyd etdiniz ki, bu gün Heydər Əliyev ideyaları əsasında həyata keçirilən siyasət nəticəsində Azərbaycanın gücü artır. Bəli, tarixi dəyərlərə müasir reallıqların vəhdətinə əsaslanan, azərbaycançılıq ideologiyasına və dövlətçilik ideyasına söykənən Heydər Əliyev siyasəti Azərbaycana parlaq nailiyyətlər qazandırır, milli güdrətimiz artır. Azərbaycan dövləti Heydər Əliyev siyasətini qətiyyətlə davam etdirən Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə tarixi uğurlara imza ataraq strateji məqsədləri gerçəkləşdirir. Azərbaycan Prezidenti ölkənin iqtisadi potensialının, siyasi nüfuzunun artmasını, iktisadi və çoxşaxəli münasibətlərinin inkişafını, beynəlxalq mövqeyinin möhkəmlənməsini, xalq-iqtidar birliliyinin, milli həmrəyliyin güclənməsini təmin edir. 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılan tarixi Zəfər nəinki Azərbaycanın, bütövlükdə regionun qarşısında yeni perspektivlər açmışdır. Bu gün işğaldan azad edilmiş ərazilərdə nəhəng bərpa-quruculuq işləri görülür, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev ilə Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın həmin torpaqlara hər bir səfəri tarixi zəfərimizin əsaslarını möhkəmləndirir, yeni qələbələr üçün zəmin yaradır. Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi: "Azərbaycanda hər-tərəfli inkişaf təmin edilmişdir. Bunun əsas şərti ondan ibarətdir ki, biz Ulu Öndərin yolu ilə gedirik. Onun qoyduğu yol yeganə düzgün yoldur və Azərbaycanın müstəqillik tarixi bunun əyani sübutudur".

- Yeri gəlmişkən, "Heydər Əliyev İli" çərçivəsində həyata keçirilən tədbirlər də Ulu Öndərin Azərbaycan tarixində müstəs-

na yerinə və roluna, dövlətçilik tariximizin taleyüklü mərhələlərinə yenidən nəzər salmaq, dahi şəxsiyyətin əbədşayar ideyalarını öyrənmək və bugünkü nailiyyətlərimizin əhəmiyyətini dərinliklərlə dərək etmək üçün olduqca önəmlidir...

- Tamamilə doğrudur, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin Sərəncamı ilə 2023-cü ilin ölkəmizdə "Heydər Əliyev İli" elan olunması xalqımızın Ümummilli Lideri, müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin banisi, Yeni Azərbaycan Partiyasının qurucusu, müdrik dövlət xadimi Heydər Əliyevin müasir dövlətçilik tariximizdə əvəzolunmaz yerinin və rolunun tədqiq olunması baxımından çox əhəmiyyətli olmaqla yanaşı, onun öz xatirəsinə böyük hörmətin və ümummilli ehtiramın ifadəsidir.

Bilirsiniz ki, "Heydər Əliyev İli" çərçivəsində Azərbaycanda və dünyanın bir sıra ölkələrində müxtəlif tədbirlər həyata keçirilir, Heydər Əliyev irsinə hərtərəfli nəzər salınır, xüsusilə də gənc nəsəl Ulu Öndərin əbədşayar ideyalarını öyrənməyə təşviq olunur. Qeyd etmək istəyirəm ki, Ümummilli Liderin ideyaları əsasında Azərbaycana tarixi uğurlar qazandıran, onun dövlətçilik irsini yaşadan, xalqın inam və etimadını doğruldan, yeni və müstəqil Azərbaycan quruculuğunu təmin edən Yeni Azərbaycan Partiyası tərəfindən də silsilə tədbirlər - müsabiqələr, ak-siyalar, görüşlər, elmi-praktik konfranslar həyata keçirilməkdədir. Bu tədbirlər Heydər Əliyev irsinin öyrənilməsi, Ümummilli Liderin ideyalarının təşviqi ilə yanaşı, Prezident İlham Əliyevin Azərbaycanı tərəqqi və zəfər zirvəsinə yüksəldən siyasətinin təbliği, gənclərin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyəsi, milli şüurun gücləndirilməsi və digər istiqamətlərdə böyük önəm daşıyır.

Ümumiyyətlə, Ulu Öndərin ideyalarının təşviqi, zəngin dövlətçilik irsinin öyrənilməsi "Heydər Əliyev İli" ilə məhdudlaşmır, bütün dövrlər üçün aktualdır və Azərbaycanın parlaq perspektivini təmin edən müstəsna amildir. Çünki Ulu Öndərin ideyaları müasir dövlətçiliyimizin sarsılmaz əsaslarını yaradıb və dövlətin siyasi-ideoloji sütunudur.

- Bu kontekstdə olduqca mühüm məqamlardan biri respublikamızın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi ilə görülmüş işlərin Heydər Əliyev ideyalarının reallaşmasına müstəsna töhfə olmasındır. Xüsusilə də Azərbaycanın birinci xanımının rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun Ulu Öndərin irsinin təşviqi istiqamətində fəaliyyəti böyük əhəmiyyət daşıyır. Bu barədə nə deyə bilərsiniz?

- Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyası Sədrinin birinci müavini, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın fəaliyyəti milli-mənəvi dəyərlərə, dövlətçilik maraqlarına əsaslanır və xalqımız tərəfindən olduqca yüksək dəyərləndirilir. Xüsusilə olaraq qeyd etmək lazımdır ki, Mehriban xanım Əliyevanın çoxşaxəli fəaliyyəti Heydər Əliyev siyasətinin uğurla davam etdirilməsi, onun əbədşayar ideyalarının gerçəkləşdirilməsi baxımından böyük əhəmiyyətə malikdir.

Mehriban xanım Əliyeva bu zamana qədər gördüyü işlərlə Heydər Əliyev ideyalarına, milli və bəşəri dəyərlərə sadıqlıq nümunəsi göstərib. O, milli maraqlarla ümumbəşəri dəyərlərin vəhdətini yaradır, ənənələrlə müasir dəyərlərin ahəngini təmin edir, xalqın ali mənafeyinin, dövlətin strateji maraqlarının qorunmasına töhfələr verir. Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi ilə görülmüş işlər təkcə Azərbaycan reallıqlarının dünyaya təqdim olunmasına, milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunmasına xidmət etmir, eyni zamanda bəşəriyyətin tərəqqisinə, sivilizasiyalararası dialoqun təmin olunmasına yönəlik müstəqil ideyaların təbliğinə və təşviqinə istiqamətlənmişdir.

Mehriban xanım Əliyeva Azərbaycanın tərəqqisində, beynəlxalq müstəqillik nüfuzunun artmasında, strateji hədəflərin reallaşdırılmasında, milli maraqların qorunmasında xüsusi rol oynayır və bu gün də ali dəyərlərə əsaslanan missiyasını uğurla davam etdirir.

Birinci xanımın təşəbbüsü ilə bir çox sosial məsələlərin həlli istiqamətində zəruri işlər görülüb. Xüsusilə də keçmiş məcburi köçkünlərə, qaçqınlara, şəhid ailələrinə, müharibə veteranlarına, qazilərə, aztəminatlı ailələrə, erməni vandalizmindən, müharibədən əziyyət çəkən digər kateqoriyadan olan insanlara dəstək göstərilməsi və bu kimi digər addımlar Mehriban xanım Əliyevanın Heydər Əliyev ideyalarına əsaslanan fəaliyyətinin bariz nümunəsidir. Bu eyni zamanda ölkəmizdə həyata keçirilən və mərkəzində insan amilinin, vətəndaşın rifahının dayandığı, sosial ədalət prinsipinin əsas götürüldüyü dövlət siyasətinə böyük dəstəkdir.

Ümummilli Liderin istər SSRİ dönmində, istərsə də müstəqillik illərində daim diqqətdə saxladığı məsələlərdən biri erməni yalanlarının ifşası, Azərbaycanın reallıqlarının dünyaya təqdim edilməsi olub. Öz növbəsində Mehriban xanım Əliyeva bu istiqamətdə sistemli işin qurulması və məqsədyönlü fəaliyyətin həyata keçirilməsi üçün ardıcıl addımlar atmışdır. Xüsusilə də onun rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondu bu sahədə önəmli layihələr gerçəkləşdirmişdir. Erməni vandalizminin iç süzünün açılmasında və Xo-calı faciəsinin soyqırım kimi dünyada tanılmasında isə fondun xüsusi rolu var.

Yeni mərhələdə Heydər Əliyev Fondu yeni missiya ilə çıxış edir. Xüsusilə də şanlı zəfərimizin ictimai-siyasi, mənəvi-ideoloji və diplomatik müstəvidə möhkəmləndirilməsi ilə əlaqədar zəruri işlər görülür. İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə tarixi, dini abidələrimizin bərpası və inşası istiqamətində həyata keçirilən fəaliyyət isə Azərbaycan xalqının qurub-yaratmaq, abad etmək əzmini, bütövlükdə sivil siyasətini və müstəqil siyasətini bütün dünyaya nümayiş etdirir. Eyni zamanda Heydər Əliyev Fondu genişmiqyaslı quruculuq fəaliyyəti ilə xalqımızın ümumbəşəri dəyərlər, milli, dini və mədəni irsə sonsuz hörmətini ifadə edir. Bu isə Ümummilli Liderimizin tolerantlıq və multikultural dəyərlərə əsaslanan siyasətinin mühüm bir istiqaməti olmaqla yanaşı, Azərbaycanın müsbət beynəlxalq imicinin daha da möhkəmlənməsinə töhfədir.

Bunlarla yanaşı, Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə beynəlxalq əhəmiyyətli milli-mədəni tədbirlərin, o cümlədən Qəbələ Beynəlxalq Musiqi Festivalının, Beynəlxalq Muğam Festivalının keçirilməsi, "Xarıbülbül" festivalının, "Vaqif Poesiya Günləri"nin yenidən təşkili xalqımızın zəngin mədəniyyətinin təbliği baxımından müstəsna önəm daşıyır ki, bu da Heydər Əliyev siyasətinə sadıqlıqın daha bir nümunəsidir. Çünki Ümummilli Lider Azərbaycan mədəniyyətini, xalqımızın mənəvi dəyərlərini milli sərətimiz hesab edir, onun qorunub yaşadılmasına və beynəlxalq müstəqillikə geniş təbliğ olunmasına böyük önəm verir. Ulu Öndər qürurla ifadə edirdi ki, Azərbaycan xalqı zəngin dövlətçilik tarixinə, bəşəri sərətim kimi dəyərləndirilən milli-mənəvi dəyərlərə, unikal mədəni irsə, qabaqcıl təcrübəyə malikdir. Ona görə də xalqımızda məxsus yüksək keyfiyyətlər dünyada tanılmasına xüsusi bir missiya və milli vəzifədir.

Mehriban xanım Əliyevanın çoxşaxəli fəaliyyətinin mühüm istiqamətlərdən biri qurucusu Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyev olan Yeni Azərbaycan Partiyası çərçivəsində görülmüş işlərdir. Ulu Öndərin Azərbaycan xalqına ən dəyərli miraslarından olan Yeni Azərbaycan Partiyası milli maraqlara əsaslanan fəaliyyəti ilə ölkəmizə böyük uğurlar qazandırdı. Mehriban xanım Əliyevanın partiyanın 2013-cü ildə keçirilmiş V Qurultayında YAP Sədrinin müavini seçilməsi və 2021-ci il mart ayının 5-də baş tutmuş VII Qurultayında partiya Sədrinin birinci müavini təyin olunmasından sonra görülmüş işlər Yeni Azərbaycan Partiyasının ölkə daxilində və beynəlxalq aləmdə nüfuzunun daha da artmasını, yeni nailiyyətlər qazanmasını təmin etmişdir. Bu gün Prezident, partiyamızın Sədri İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə və Birinci vitse-prezident, YAP Sədrinin birinci müavini Mehriban xanım Əliyevanın dəstəyi ilə görülmüş işlər yeni reallıqlar və çağırışlar fonunda milli hədəflərə çatmağa, eyni zamanda Yeni Azərbaycan Partiyasının qarşısında duran vəzifələri, dövlət mənafehlərindən irəli gələn prioritetləri reallaşdırmağa imkan verir.

Göründüyü kimi, Mehriban xanım Əliyeva əzmkar və genişmiqyaslı fəaliyyəti ilə Heydər Əliyev ideyalarının gerçəkləşdirilməsində, Ulu Öndərin zəngin dövlətçilik irsinin yaşadılmasında əvəzsiz rol oynayır.

Xüsusilə qeyd etmək lazımdır ki, dövlət başçısının müvafiq sərəncamları ilə Mehriban Əliyevanın ən yüksək dövlət təltifləri - Heydər Əliyev mükafatı və "Heydər Əliyev" ordeninə layiq görülməsi onun Ulu Öndərin zəngin dövlətçilik irsinə əsaslanan çoxşaxəli fəaliyyətinin real nəticəsidir.

Şübhə yoxdur ki, Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi ilə Heydər Əliyev ideyaları əsasında görülmüş işlər bundan sonra da müstəqilliyimizin möhkəmləndirilməsinə, milli həmrəyliyin və tarixi Zəfərimizin əsaslarını gücləndirilməsinə və yeni mərhələdə ardıcıl uğurların, o cümlədən yeni qələbələrin qazanılmasına müstəsna töhfə olacaqdır.

Müsahibəni apardı: Ülkar XASPOLADOVA, "Azərbaycan"

Mənəviyyat zirvəsində

Bizim "Bir İnci" xanım

Şəxsiyyətin formalaşmasına onun içərisində olduğu mühitin böyük təsiri olduğu kimi, mühitin dəyişməsi, saflaşması, insan və vətəndaş mərkəzli olmasında da şəxsiyyətlərin böyük rolu vardır. Azərbaycan tarixinin bütün dövrlərini fədakarlıq, qəhrəmanlıq və mərdlik simvolu olan, həmçinin milli-mənəvi dəyərlərin, bədii-fəlsəfi təfəkkürün, humanist və demokratik-mədəni idealların daşıyıcısı və ötürücüsü olan qəhrəmanlar, böyük dövlət xadimləri, görkəmli ziyalılar, ictimai-siyasi fikir adamları ilə zəngin olmuşdur.

Biz bu gün malik olduğumuz maddi və mənəvi sərvətlərimizlə, elmi və iqtisadi potensialımızla yanaşı, insan kapitalının inkişafına görə də məhz belə şəxsiyyətlərə borcluuy. Və bütün hallarda onların varlığı hər birimiz üçün qürur mənbəyi olmaqla yanaşı, gələcək nəsillər üçün də xalqımızın birliyi, ölkəmizin bütövlüyü və dinamik inkişafı naminə fəaliyyətin ibtəamiz örnəyi kimi dəyərləndirilməlidir.

Məhz bu bünövrə üzərində formalaşan, bütün bilik və bacarığını xalqımızın milli keçmişinə, bu günü və böyük əminliklə qeyd etdiyimiz parlaq gələcəyi arasında tarixi bağların möhkəmlənməsinə, bütün sərvətlərimizə varislik nöqtəyi-nəzərindən yanaşaraq, onu gələcək hədəflərimizə doğru çıxardığımız "böyük yol"un möhkəm və sarsılmaz istinadına çevrilməsi işinə həsr edilən bir müasirlikdir.

Mübaligəsiz və qətiyyətli söyləmək olar ki, bu gün onu hamı tanıyır, istər ölkə daxilində, istərsə də bütün dünyada...

Bu bir həqiqətdir ki, uşaqlardan böyüklərə hər kəsin ona sevgi və hörmətdən yoxsulmuş böyük və dərin inamı var. O, ilk növbədə sadəliyi ilə hər kəsin qəlbinə yol tapmağı bacarır. Təvazökarlığı və zəhmətsevərliyi ilə geniş təbəqələrin nümayəndələrini öz humanist ideyaları ətrafında birləşdirməyə asanlıqla nail ola bilir.

İnsanların özünə, onu əhatə edən mühitə, orada baş verən proseslərə, cəmiyyət və dövlət həyatına münasibətinin formalaşmasına böyük dərəcədə təsir göstərir.

O, öz həyat devizinin ilk növbədə layiqliyə yaşamaq, özünə, öz prinsip-

lərinə sadıqlıq olduğunu bəyan edir. Milli və müasir dəyərləri üzvi şəkildə öz xarakterində birləşdirməklə soykənünə bağlı, həmçinin yeniliyə hər zaman açıq Azərbaycan xalqının multikultural mahiyyətindən doğan yaşayış tərzinin təbliğinə yönəlmiş fəaliyyət sərgiləyir.

Mənəvi keyfiyyətlərimiz sırasında xüsusilə seçilən ailə dəyərlərimiz, hələ də möhkəmliyi və hər növ kənar təzyiqlə və təsirlərə dayanıqlığı ilə fərqlənən ailə institutumuzun inkişaf etdirilməsi üçün vacib qərarların qəbuluna çalışır.

Həyatımızın bütün sferalarında nəzərdə tutulan proqram və konsepsiyaların sarsılmaz və əsas ideoloji sütunu kimi əksini tapması və qorunması sahəsindəki fəaliyyətləri daim diqqətdə saxlayır.

Genişmiqyaslı və çoxşaxəli tədbirləri nəzərdə tutan təşəbbüsləri ilə özünün və müasir Azərbaycan dövlətinin taleyinə sahiblik hissəsinin gücləndirilməsinə cavabdehlik daşıyan vətəndaş formalaşdırılması işinə böyük dəstək verir.

"Dərk olunmuş şəxsi məsuliyyətlə öz həyat kitabını yazmaq"ın müasir və ibtəamiz örnəyini yaratmaqla özünə götürdüyü xoşməramlı missiyasını şərhoflə daşıyır.

Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi ideoloji xəttin sonrakı inkişaf dövrlərində daha da zənginləşməsi, ölkəmizin dövlət və ictimai-siyasi həyatını əhatə etməsinin davamlılığının təmin edilməsi işinə konkret insan tələblərinə müsbət təsir göstərən layihələrin reallaşdırılması

vasitəsilə də töhfələr verilməsinə nail olur.

Rəhbəri olduğu Heydər Əliyev Fondunun çoxşaxəli fəaliyyətlə müasir Azərbaycan dövləti və xalqının beynəlxalq miqyasda müsbət imicinin və nüfuzunun artırılmasına böyük dərəcədə xidmət edir.

Çox geniş bir coğrafiyada ehtiyacı olanları yardım və qayğı ilə əhatə etməklə ölkələr və xalqlar arasında münasibətləri mərhəmət və səfərlə zənginləşdirir, ölkəmizi və onun nailiyyətlərini layiqincə təbliğ edərək onun dostlarının dairəsinin genişlənməsinə çalışır.

Sərhəd tanımayan nəcib təşəbbüsləri ilə bütün dünyada xeyirxahlıq ünvanı kimi çıxış edir.

Azərbaycan dövlətinin və cəmiyyətinin diqqətini ən həssas, dəstəyə-xüsusi silə mənəvi - daha çox ehtiyacı olan kəsiminin qaçqın və məcburi köçkünlərin, səhəd və qazi ailələrinin sosial problemlərinin həllinə, onların həyat şəraitinin yaxşılaşdırılmasına yönəldir.

Təhsil, səhiyyə, idman sahəsində ölkə və beynəlxalq səviyyəli tədbirlərin, yarışların, eləcə də bu mövzuda vacib məsələlərin müzakirə olunduğu konfranslara, simpoziumlara evsahibliyi etməklə bu sahədə meydana çıxan problemlərin həllinə kollektiv məsuliyyət formalaşdırılmasına töhfə verir.

Dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin qətiyyətli və məqsədyönlü siyasəti nəticəsində əldə edilən böyük Zəfərin nəticələrinin möhkəmləndirilməsi, Qarabağda ədalətli bərpə olunması işini və bu siyasətə dəstəkləyən fəaliyyəti təşkil edir. Xüsusilə işğaldan azad olunan ərazilərdə tarixi abidələrimizin, misilsiz memarlıq nümunələrimizin yenidən qurulması və bərpası, şəhər və kəndlərimizin müasir simasının formalaşdırılması, infrastrukturun inkişafı üçün yorulmadan çalışır.

Qarabağın incisi Şuşa şəhərində gedən abadlıq və quruculuq işlərində yaxından iştirak edir, bu mükəddəs

məkanın dünyanın mədəniyyət paytaxtlarından biri kimi tanınması üçün əzmlə səy göstərir, mədəniyyət diplomatiyası vasitəsilə ölkəmiz xarici siyasətində əhəmiyyətli rola malik fəaliyyət sərgiləyir.

Təsədüfi deyildir ki, o, zəngin mənəvi keyfiyyətlərinə, insanpərvorlik, səfərlə və mərhəmət rəmzinə çevrilmiş fəaliyyətinə, yüksək ideallar naminə ən müxtəlif təbəqələrin nümayəndələrini səfərbər etmək bacarığına və yorulmaz əməyinə görə həm ölkəmizdə, həm də beynəlxalq aləmdə yüksək titullara və mükafatlara layiq görülməkdədir.

Bütün bunlara rəğmən, ən böyük mükafatı xalqın sevgisi, inamı və etimadı olan bir şəxsiyyət kimi o, bu gün hər zaman olduğundan daha çox etimadı doğrultmağa çalışır.

Avropa və Asiya ölkələrində, Türkiyə və İslam dünyasında ikitərəfli və çox-tərəfli formatlarda mövcud və mümkün müstəvilərdə öz birlişdirici və sülh quruculuğu sahəsində fəaliyyətini əzmlə genişləndirir.

Şəxsiyyətinin miqyası, qətiyyətli xarizması ilə yanaşı, zərifliyindən doğan "yumşaq güc" vasitəsilə bütün sədləri aşmağı mümkünliyünü hamıya və hər kəsə sübut edir.

Bütün bağlı qapıları "mərhəmət və sevginin gücü ilə açmağa" qadir olduğunu əyani şəkildə ortaya qoyur.

Onu xalqımızda sevdirən sadəlik, xeyirxahlıq, mərhəmət rəmzi olmaqla bəşəri və humanist dəyərləri daim təbliğ edir.

Bir sözlə, hər kəsin - ilk növbədə "Bizim Mehriban"ı olmaqla davam edir.

Mən isə bu əlamətdar gündə "Bizim Bir İnci Xanım"ı doğum günü münasibətilə ürəkdən təbrik edir, daim Uca Tanrının himayəsində olmasını arzularım.

Bahar MURADOVA,
Yeni Azərbaycan Partiyasının İdarə Heyətinin üzvü, siyasi elmər üzrə fəlsəfə doktoru

daha böyük uğurlar qazanmasına layiqli töhfələr vermək və insanlara təmənənəsiz yaxşılıq etmək kimi mənəvi amallardan ibarətdir.

Əlbəttə, Mehriban Əliyevanın nəcib əməlləri barədə söz açarkən ilk yada düşən onun xeyirxahlığı, yardıma ehtiyacı olanlara arxa durması, maddi və mənəvi dəstək göstərməsidir. Ehtiyacı olanlara kömək etmək, insanlara sevgi ilə yanaşmaq xalqımızın daxili aləmindən, milli ruhundan irəli gəlir. Mehriban Əliyeva da milli ruhun təmsilçisidir. Eyni zamanda o həm özünün şəxsiyyətindən, həm də Heydər Əliyev ocağından ilham alan yüksək mənəvi gənətin daşıyıcısıdır. Elə buna görə də Mehriban Əliyevanın insanlara təmənənəsiz yaxşılığının nəticələri, Heydər Əliyev Fondunun təmsilində yaratdığı mükəmməl xeyriyyəçilik institutunun müxtəlif sosial proqramları minlərlə vətəndaşımızın həyatında öz əksini tapıb, onların həyat yolunda sönməyən çiray andır. Ehtiyacı olanlara fərdi şəkildə kömək göstərməklə yanaşı, respublikamızda uşaqların, internat məktəblərinin, xəstəxanaların bərpası və tikintisi, talassemialı, daun sindromlu və diabetli xəstələrdən özünəməxsus cəhənlərdən özünəməxsus cəhənlər üçün müxtəlif layihələrini həyata keçirilməsi də Mehriban Əliyevanın xeyriyyəçilik fəaliyyətinin bir istiqamətidir. "Diabetli uşaqlara ən yüksək qayğı" və "Talassemiyasız həyat naminə" layihələr neçə-neçə xəstə uşağa şofərlə bərabər ümid, inam bəxş edib.

Heydər Əliyev ideyaları ilə silahlanmış Mehriban Əliyevanın fəaliyyətində diqqət çəkən əsas cəhətlərdən biri də milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunmasına və dünyada təbliğinə dəstək verməklə, Azərbaycan həqiqətlərini dünyaya çatdırmaqla dövlətə və xalqa göstərilən layiqli xidmətdir. İstər Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, istər Azərbaycan Mədəniyyətinin Dostları Fondunun rəhbəri, istərsə də Birinci vitse-prezident kimi fəaliyyətinin təhlili göstərir ki, milli mədəniyyətimizin qorunması və bəşəriyyətə təbliği, Azərbaycan həqiqətlərinin, 44 günlük Vətən müharibəsindəki zəfərimizin beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılması Mehriban Əliyevanın xalqa xidmət missiyasının səciyyəvi cəhətlərindədir. Vətən müharibəsi günlərində Azərbaycan ictimaiyyəti Mehriban Əliyevanın təmsilində həm də vətəni sevməyin, vətənpərvərliyin nümunəsini gördü.

Azərbaycan Gimnastika Federasiyasının prezidenti kimi Mehriban xanım Əliyevanın Azərbaycan idmanının inkişafında böyük rolu var. 2012-ci ildə "Avroviziya" Mahnı Müsabiqəsinin, 2015-ci ildə I Avropa Oyunlarının, 2017-ci ildə IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının ölkəmizdə yüksək səviyyədə keçirilməsi bu mühüm tədbirlərin Təşkilat Komitəsinin rəhbəri kimi Mehriban Əliyevanın gərgin zəhmətinin, yüksək təşkilatçılıq qabiliyyətinin, ölkə rəhbərinin böyük əminliklə ona həvalə etdiyi vəzifələrinə

layiqincə yerinə yetirməsinin nəticəsi idi.

Mehriban Əliyevanın xalqa xidmət missiyasında 2005-2017-ci illərdə deputatlıq fəaliyyəti xüsusən yer tutur. Üç çağırış Azərbaycan Milli Məclisinin deputatı seçilən Mehriban xanım Əliyeva millət vəkilliyinin də ən gözəl nümunələrinə müəlliflik edib. Nəinki deputat seçildiyi seçki dairəsinin, digər ərazilərin də sosial problemlərinin həllinə töhfə verən Mehriban Əliyeva cəmiyyətimizin dərin sevgisini qazanıb. Onun Milli Məclisin müzakirəsinə təqdim etdiyi qanun layihələri Azərbaycanın parlamentarizmi tarixinə həkk olunub. Parlamentlərarası işçi qruplarının sədri kimi Mehriban Əliyeva Azərbaycanın beynəlxalq əlaqələrinin genişlənməsində öz sözünü deyib.

Bir məsələni də xüsusilə qeyd etməliyik ki, təşəbbüskarlığı və yüksək təşkilatçılıq bacarığı ilə çoxsaylı uğurlara imza atan Mehriban Əliyeva Azərbaycan qadınlarının ən parlaq nümayəndəsidir. Çünki onun siyasi-ictimai fəaliyyəti təkcə ölkəmizdə deyil, həm də dünyada Azərbaycan qadınlarının mükəmməl obrazının formalaşmasında müstəsna rol oynayır. Bu baxımdan Mehriban Əliyeva, sözün əsl mənasında, Azərbaycan qadınının işgüzarlığının və vətəninə, ailəsinə sevgisinin rəmzidir. Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə mədəniyyət və sivilizasiyalararası dialoq və digər istiqamətlərdə həyata keçirilən tədbirlər ölkəmizin hüduqlarından konarda rəğbətə qarşılıq və Azərbaycanın siyasətinin daha böyük uğurlar qazanmasında mühüm rol oynayır.

Bütün bunların fonunda 2017-ci ilin fevral ayında Mehriban Əliyevanın Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti təyin olunması tamamilə məntəqli və xalqımız tərəfindən razılıqla qarşılanan siyasi qərar kimi tarixə düşdü. Mehriban Əliyeva konstitusiyaya əsasən yeni təsis olunmuş və vəzifəyə ən layiqli namizəd idi və ötan dövrün mənzərəsi göstərir ki, o, öz fəaliyyəti ilə yeni yaradılmış vitse-prezidentlik institutunun dövlət idarəçilik sisteminə öz yerini tutmasını təmin edib.

Mehriban xanımın xeyirxah, humanist obrazı xalqımız tərəfindən yüksək qiymətləndirilir, o cümlədən bu misilsiz fəaliyyət sənət adamlarının yaradıcılıq nümunələrində əksini tapır. Yüz minlərlə insanın bu böyük şəxsiyyətə rəğbətini, ehtiramını mən də hələ 2004-cü ildə sözləri Gülnur Aslanla məxsus "Mehriban insan" əsərinin bəstələməklə ifadə etmişəm.

Öz əməlləri ilə xalqımızın sevgisini və dərin ehtiramını qazandıran Mehriban Əliyeva üçün avqust ayının 26-sı özəl gündür. Belə bir gündə hörmətli Mehriban xanım təbriklərimizi çatdırır, siyasi və ictimai fəaliyyətində ona müvəffəqiyyətlər arzu edirik.

Novruzəli ASLANOV,
Milli Məclisin deputatı,
Azərbaycan Qızıl Aypara Cəmiyyətinin prezidenti

Dövlətçilik şüurunun yaşadılması milli-mənəvi dəyərlərin qorunmasından keçir. Təsədüfi deyil ki, böyük dövlət xadimi Heydər Əliyev deyirdi: "Hər xalqın öz adət-ənənəsi var, öz milli-mənəvi və dini dəyərləri var. Biz öz milli-mənəvi dəyərlərimizlə, adət-ənənələrimizlə fəxr edirik".

Milli-mənəvi dəyərlər, adət-ənənələr milli mədəniyyətin bir növü kimi keçmişlə gələcək arasında körpü salır, varislik yaradır. Mənəvi tərəqqiyə yeni yollar açır. Gənc nəslin milli adət-ənənələr ruhunda tərbiyəsi ilə yanaşı, qloballaşma prosesində mədəniyyət sahəsində meydana çıxan yüksək nailiyyətlər də onları zənginləşdirir və gələcək bəşəri inkişafa hazırlayır. Gənclərdə azərbaycanlılıq məfkurəsinin, vətəndaşlıq şüurunun formalaşdırılması milli-mənəvi dəyərlərin, adət-ənənələrin, dini-əxlaqi keyfiyyətlərin onlar tərəfindən mənimsənilməsi ilə bilavasitə bağlıdır. Ulu Öndər deyirdi ki, müstəqil Azərbaycan dövlətinin əsas ideyası azərbaycanlılıqdır. Hər bir azərbaycanlı öz milli mədəniyyətinə görə qürur hissi keçirməlidir və biz azərbaycanlılığı - Azərbaycanın dilini, mədəniyyətini, milli-mənəvi dəyərlərini, adət-ənənələrini yaşatmalıyıq.

Xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərinin qorunmasında Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın müstəsna xidmətləri dənılmazdır. Azərbaycanın ictimai-siyasi, mədəni həyatındakı fəaliyyətini nəzərə alaraq onun birinci vitse-prezident təyin edilməsi xalqımızın həyatında müsbət meyillərin daha da inkişaf etməsinə səbəb oldu.

Prezident İlham Əliyev Mehriban Əliyevanın fəaliyyətinin siyasi-mədəni cəhətlərini dəyərləndirməklə bir neçə kateqoriyaya ayırır. Bunlar Mehriban xanım Əliyevanın Milli Məclisdə, beynəlxalq təşkilatlarda, Milli Olimpiya Komitəsində, Yeni Azərbaycan Partiyasında uğurlu fəaliyyəti və rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun ölkəmizin ictimai-siyasi həyatındakı misilsiz xidmətləridir.

Cənab Prezidentin təsbit etdiyi kateqoriyalar üzrə Mehriban xanım Əliyevanın gördüyü işlərin ayrı-ayrı cəhətlərinə diqqət etsək, onun siyasi fəaliyyətinin ən vacib komponentini təşkil edən birinci vitse-prezidentlik fəaliyyətinə işıq salmalı olarıq.

Prezident İlham Əliyev Mehriban Əliyevanı Birinci vitse-prezident təyin etməsinin onun fəaliyyətinə müxtəlif aspektlərdən və müxtəlif baxış bucağından qiymət verdikdən sonra deyir: "Bax, bu, çoxşaxəli fəaliyyət və eyni zamanda, uğurlu fəaliyyət mənəvi bu qərarı qəbul etməyində əsas rol oynamışdır. Eyni zamanda qeyd etməliyik ki, Mehriban Əliyeva çox pəşəkər, bilikli, təcürbəli, prinsipial, çox xeyirxah bir insandır. Təsədüfi deyil ki, Azərbaycan xalqı ona böyük rəğbət və sevgi ilə yanaşır. Sadaladığımız bütün bu amilləri nəzərə alaraq mən bu qərarı gəldim və bu gün Mehriban xanımın həyatında yeni dövr başlayır. Əminəm ki, o, bundan sonra da ölkəmizin inkişafına öz dəyərli töhfəsini verəcəkdir".

Həmin dövrdən 6 ildən artıq vaxt keçir. Bu dövrdə Azərbaycan xalqının tarixində və taleyində çox müstəsna hadisələr baş verib. Təbii ki, bu hadisələr içərisində ən vacibi 2020-ci ildə 44 günlük Vətən müharibəsi və tarixi Zəfərimizdir.

Bu yerə Birinci vitse-prezidentin Vətən müharibəsinin ilk günlərində xalqa müraciətində ifadə etdiyi və hər birimizin ürəyini rıqqətə gətirən sözlərini qaya salmaq istəyirəm: "Qoy Uca Tanrı hər bir azərbaycanlıya müqəddəs Qarabağ torpağını öpməyi nəsihət etsin!" Bu müqəddəs dua və arzu 44 gün ərzində öz təsdiqini tapdı. Doğma Qarabağımız Ali Baş Komandan İlham Əliyevin sarsılmaz iradəsi, müzəffər ordumuzun qəhrəmanlığı, xalqımızın birliyi və həmrəyliyi sayəsində əzədlilə qovuşdu. Bu gün isə azad torpaqlarımızda geniş quruculuq işləri aparılır. Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondu da bu işlərdə yaxından iştirak edir.

Sözle əməlin birliyi

"Ölkəmizin və xalqımızın maraqlarını hər şeydən üstün tutacağıam!"

Mehriban Əliyeva Birinci vitse-prezident təyin edildikdən söylədiyi bu fikirlər onun əməli fəaliyyətində öz təsdiqini tapdı. Siyasi xadim üçün bu keyfiyyət çox önəmlidir. Mehriban Əliyeva həmin çıxışında deyir: "Gündəlik fəaliyyətimizdə insansevərlik, mərhəmət, qarşılıqlı hörmət, mehribançılıq unudulmamalıdır. Əksinə, məhz bu mənəvi dəyərləri uca tutaraq öz yüksək qələbələrə əldə etmək, ən böyük zirvələrə qalxmaq olar. Mən sizi əmin edirəm ki, gələcək fəaliyyətimizdə məhz bu prinsiplər əsasında qurmağa çalışacağıam. Ölkəmizin və xalqımızın maraqlarını hər şeydən üstün tutacağıam. Azər-

Milli və bəşəri dəyərlərin böyük qoruyucusu

baycana layiqincə xidmət etməyə çalışacağıam".

Bu gün Mehriban Əliyeva söylədiyi fikirləri uğurla həyata keçirir. Azərbaycanın inkişafı və xalqımızın rifahı namına milli məqsədlərə nail olmaqla bağlı üzünə nəcib missiya, yeni əhdliklər götürən Mehriban Əliyeva ötmə müddət ərzində bu yüksək və məsul vəzifədə gördüyü işlərdə dövlət başçısı İlham Əliyevin və xalqımızın etimadını layiqincə doğrultmuşdur. Bütün bunlar xalqa sədəqətlə xidmət etməyin bariz nümunəsidir.

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidentinin fəaliyyətində əhəlinin həssas təbəqələrinin, o cümlədən keçmiş məcburi köçkünlərin, şəhid ailələrinin, qazilərin problemlərinin həlli xüsusi yer tutur. O, birinci vitse-prezident kimi ilk müşavirəsinə də qaçqın və məcburi köçkün ailələrinin həyat şəraitinin yaxşılaşdırılmasına həsr etmişdi. Həmin müşavirədən dərhal sonra müvafiq tədbirlər planı hazırlanmış və real işlər başlanmışdı. Qısa müddətdə yüz minlərlə qaçqın və məcburi köçkünün mənzil-məişət şəraiti yaxşılaşdırılmışdı.

Milli və dini dəyərlərə ehtiram nümunəsi

Azərbaycanın Vətən müharibəsindəki Zəfərindən sonra işğaldan azad olmuş rayonlarımızın yenidən qurulması və Qarabağın ədəbi-mədəni ənənələrinin bərpası istiqamətində Mehriban Əliyevanın təşəbbüsləri onun Vətən sevgisinin növbəti təəcəssümü oldu. Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə "Xarıbülbül" Musiqi Festivalının Şuşada təşkil edilməsi Azərbaycanın multikultural dəyərləri ilə örnək bir ölkə olduğuna bütün dünyaya göstərdi. Molla Pənah Vaqifin dağıdılmış muzey-məqbərə kompleksinə Heydər Əliyev Fondu tərəfindən ikinci həyat verilməsi də fondun rəhbəri Mehriban Əliyevanın mədəni irismizə həssas münasibətinin göstəricisidir.

Şuşa şəhəri işğal altında olduğu müddətdə ermənilər tərəfindən dağıdılmış Aşağı Gövhər ağa, Yuxarı Gövhər ağa və Saatlı məscidləri ilkin layihəyə uyğun olaraq bərpa edilib. Hər üç məscid ölkə əhəmiyyətli tarixi-mədəniyyət abidələri siyahısındadır.

Mehriban Əliyeva işğaldan azad olunan torpaqlarımızdakı müxtəlif dinlərə məxsus abidələrdə də eyni münasibətin sərgilənəcəyini bildirir: "Biz dağıdılmış şəhərləri və kəndləri bərpa edəcəyik. Biz orada məscidlər tikəcəyik. Biz yalnız müsəlmanlara deyil, bütün dinlərə məxsus mədəni irsi bərpa edəcəyik".

Vətən savaşından sonra ən mühüm hadisələrdən biri Ali Baş Komandanın işğaldan azad edilmiş bölgələrdə səfərləri oldu. Mehriban Əliyevanın Ali Baş Komandan İlham Əliyevlə birlikdə işğaldan azad olunmuş torpaqlara səfərlər etməsi Azərbaycanın qələbəsinə dünyaya bəyan edən

tarixi məqamlardır. Bu səfərlərlə Birinci vitse-prezident Azərbaycan qadınlarının qəhrəmanlıq və vətənpərvərlik, millətsevərlik, ana yurda, torpağa bağlılığını öz şəxsiyyətlərində nümayiş etdirdi. Düşməndən azad olunmuş ərazilərimizdəndən çəkilmiş ilk görüntülər xalqımıza çatdırılması və dağıdılmış məscidlərin ziyarət olunması Mehriban xanımın milli dəyərlərimizə yüksək həssas münasibətinin nümunəsi idi.

Vətən müharibəsindəki Zəfərdən sonra Ağdam məscidinin ziyarət olunması, Prezident İlham Əliyevin Məkkədən gətirdiyi "Qurani-Kərim"i Ağdam məscidinə bağışlaması xalqımıza xas yüksək amallarıntənənsədi. Milyonlarla insanın ürəyində rıqqətə və hörmətə səbəb olmuş bu səfərdə Mehriban Əliyeva xalqımızın ən uly arzuları ilə bağlı Tanrı qarşısında dua etdi.

Ağdamla yanaşı, Füzüli, Cəbrayıl, Qubadlı, Zəngilan səfərlərindən sonra Prezident İlham Əliyevin birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyeva ilə birlikdə Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşa şəhərinə səfərləri olduqca əhəmiyyətli idi. Dövlət başçısının 2021-ci ilin yanvarında Şuşaya səfəri isə Qarabağın əsl sahibinin kim olduğuna dair bütün dünyaya ünvanlanmış növbəti mesaj idi.

Böyük dayaq, kimsəsizlərin hamisi

Mehriban Əliyevanın fəaliyyətində sosial məsələlər prioritetdir və bunların sırasında uşaqlara qarşı xüsusi yer tutur. Məsələn, Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə hazırlanan və Heydər Əliyev Fondunun reallaşdırdığı "Uşaq evləri və internat məktəblərinin inkişafı" proqramı çərçivəsində ölkə ərazisində 40-dən çox uşaq müəssisəsi əsaslı şəkildə yenidən qurulub, müasir avadanlıqla təchiz olunub, əlavə yardımçı binalar inşa edilib və onların kommunal şəraiti yaxşılaşdırılıb. Həmçinin bu proqram çərçivəsində uşaq evlərində tərbiyə almış, yaşı 18-dən yuxarı olan qızlar üçün yaşayış binaları inşa olunub.

"Mənim arzum odur ki, Azərbaycanda hər bir uşaq xoşbəxt olsun. Ona görə də biz uşaqlarımızı, balalarını məhəbbətlə, hörmətlə, mərhəmətlə, diqqətlə böyütməliyik", - deyən Mehriban Əliyeva ölkənin gələcəyi olan hər bir uşağa öz övladı kimi yanaşır. Birinci vitse-prezidentin təşəbbüsü ilə hər il Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il bayramı ərəfəsində uşaq evlərinin, internat məktəblərinin sakinləri və xüsusi qayğıya ehtiyac olan uşaqlar üçün şənliklərin təşkili unudulmaz və xoş anənyə çevrilib. Hər dəfə belə uşaqlar ən böyük himayədarları olan Mehriban Əliyevanın ətrafına toplaşır. Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti uşaqları bağrına basır, onların sevinc və fərahını bölüşür, səmimi söhbətlər edir.

Heydər Əliyev Fondunun əksər layihələri, istər təhsil sahəsində, istər səhiyyə sahəsində məhz uşaqlara yönəlib. Mehri-

ban Əliyeva bu layihələrə xüsusi can yandırır, ürəklə yanaşır. Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti çıxışlarında bu fikri dəfələrlə vurğulayıb: "Uşaqlar Azərbaycanın sabahdır, gəlin, onların problemlərinə biganə qalmayaq".

Bələliklə, cəmiyyətdə nəcibliyin, mərhəmət və xeyirxahlığın ali ünvanına çevrilməklə, ümumxalq mənafehləri baxımından bir sıra strateji layihələri qısa müddətdə uğurla gerçəkləşdirən Heydər Əliyev Fondu 19 illik çoxşaxəli fəaliyyətində uşaqlara qayğı və diqqətə xüsusi önəm verir.

Mehriban Əliyeva bildirir: "Hər bir cəmiyyətdə mərhəmət, insanpərvərlik, qayğı kimi hisslər əsas yer tutmalıdır. O cəmiyyətdə ki həm dövlət qurumları, həm vətəndaş cəmiyyəti məhz bu prinsiplər əsasında həm öz həyatını, həm öz fəaliyyətini qurur, demək olar, o cəmiyyət inkişaf etmiş, uğurlu cəmiyyətdir. Mərhəmət təkə çətinliyə düşən insanlara yardım olını uzaqmaq deyil. Mərhəmət bəzən çətin və məsuliyyətli qərar qəbul etməyi tələb edir. Bir dəfə səhv etmiş insanların başışlanmaq hüququ var. Bu gün biz yenidən cəmiyyətdə öz yerlərini tutmaları, layiqli həyat yaşamaları üçün onlara şans verməliyik".

Ulu Öndər Heydər Əliyevin humanizm siyasətinin vacib istiqamətlərindən biri cinayət törətmiş, lakin cinayətini etiraf etməmiş və peşman olmuş şəxslərə qarşı humanizm göstərilməsi, əfv edilməsi, bağışlanması olub. Məhz bu siyasətin davamı nəticəsində 1995-2023-cü illər ərzində əvvəlcə Ulu Öndər Heydər Əliyev, sonra isə Prezident İlham Əliyev tərəfindən ümumilikdə 69 əfv sərəncamı imzalanıb. Bu dövr ərzində parlamentdə 12 amnistiya qərarı qəbul olunub. Həmin amnistiya qərarlarından 4-ü Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə qəbul edilib. Həyata keçirilmiş amnistiya və əfv aktları ilə on minlərlə insan islah edilərək cəmiyyətə inteqrasiya olunub.

Mehriban xanım qalib ölkənin qalib sərkərdəsi, Ali Baş Komandan, Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin əqidəməslək yoldaşı kimi bütün məsələlərdə daim onun yanında olub. Mehriban xanım 44 günlük Vətən müharibəsi günlərində xalqımızın bütün təbəqələri ilə birlikdə qələbəyə sevincini, hər holak olan şəhidlərdən bildirdi, qazilərə mərhəmətini asirgəmərdi. "Sizin Mehriban" imzası ilə sosial şəbəkələrdə xalqı Qələbəyə səslədi. Şuşa azad olunan gün cənab Prezidentlə Ulu Öndər Heydər Əliyevin məzarını, Şəhidlər xiyabanını ziyarət etdi. Sonra isə Şuşada məhəttəşəm "Xarıbülbül" Musiqi Festivalına rəhbərlik etdi. İlk dəfə 30 ildən sonra "Qarabağ şikəstəsi"ni Cidır düzündə dinlədi.

Vətən müharibəsi dönməndə Azərbaycan xalqının məhəttəşəm həmrəyliyinə dünyaya nümayiş olunması Mehriban xanım Əliyevanın həssas ana qayğısı ilə döyüşən əsgərlərimizi ziyarət etməsi onlara mənəvi güc verdi. 11 noyabr 2020-ci ildə

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva 1 sayılı Klinik Tibbi Mərkəzdə müalicə olunan hərbiçilərə görüşdü. Bu görüş zamanı Prezident İlham Əliyev bir daha vurğuladı: "Biz bu müharibəni şəhidlərimizin canı-qanı bahasına, hərbiçilərimizin rəşadəti hesabına, dövlətimizin siyasəti hesabına qazanmışıq. Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin! Allah sizə şəfa versin! Allah bütün yaralı əsgərə və zabitlərimizə şəfa versin!"

Görüşdə iştirak edən Mehriban Əliyevanın böyük həssaslıqla hərbiçilərimizin tək-tək səhəti ilə maraqlanması, rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun gücünü səfərbər edərək onların problemlərinin qısa müddətdə həll edilməsi üçün bütün tədbirləri görməsi xüsusi qeyd ediləcək məqamlardandır.

Özəl günlərində şəhid ailələri ilə birlikdə olur

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva 2021-ci il avqustun 26-da Abşeron rayonunda şəhid ailələrinə, müharibə əlillərinə və Vətən müharibəsi qəhrəmanlarına mənzillərin və avtomobillərin təqdim olunması mərasimində iştirak etdilər.

Bu dəfə şəhid ailələrinə, müharibə əlillərinə və Vətən Müharibəsi Qəhrəmanlarına 300 mənzil, həmçinin müharibə əlillərinə 50 avtomobil təqdim olundu. Qeyd edək ki, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev Vətən müharibəsində şəhidlik zirvəsinə ucalanların ailə üzvlərinə, bu haqq savaşımızda şanlı Zəfər qazanan qüdrətli Azərbaycan Ordusunun hərbiçilərinə, qazilərinə daim xüsusi diqqət və qayğı göstərir. Bu qəbildən olan vətəndaşlarımızın sosial müdafiəsinin möhkəmləndirilməsi, o cümlədən mənzil, fərdi ev və avtomobillərlə təmin edilməsi istiqamətində həyata keçirilən kompleks tədbirlər bunun bariz nümunəsidir. Xüsusilə qeyd olunmalıdır ki, hazırda dünyada koronavirusun mövcud olmasına və iqtisadi-maliyyə çətinliklərinə baxmayaraq, Azərbaycanda bu işlər uğurla davam etdirilir. Prezident İlham Əliyevin imzaladığı "Vətən Müharibəsi Qəhrəmanları və onların ailə üzvlərinin sosial-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması haqqında" Sərəncamı bu prosesin ardıcıl xarakter aldığı göstərir və həmin kateqoriyadan olan vətəndaşların mənzil problemlərinin həllində müstəsna rol oynayır.

Bütün bu fəaliyyətlərin, nəcib keyfiyyətlərin məcmusunu xarakterizə edən əsas cəhət isə, əlbəttə ki, Birinci vitse-prezidentin müstəqil Azərbaycan dövlətinin yaradıcısı, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ideyalarının reallaşmasında cənab Prezident İlham Əliyevin ən yaxın silahdaşı olmasıdır. Azərbaycanın işıqlı gələcəyə aparılmasının bu təndemin birgə səyi ilə gerçəkləşəcəyinə böyük ümidlərlə Mehriban xanım fəaliyyətində uğurlar arzu edirik!

Sadiq QURBANOV,
Milli Məclisin Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsinin sədri

Müharibə əlillərinin sosial şəraitinin daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində həyata keçirilən tədbirlərdən biri də onların avtomobillərlə təmin olunmasıdır. İndiyədək 7 mindən çox müharibə əlili avtomobillə təmin olunub və bu proses davam edir.

Diqqətə çatdırıldı ki, 1997-2021-ci illərdə şəhid ailələrinin üzvlərinə 10 min 500 mənzil və fərdi ev təqdim olunub. Prezident İlham Əliyevin 2021-ci ilin yanvarında imzaladığı sərəncamla bu sahədə yeni proqramlar təsdiq edilib. 2021-2025-ci illərdə şəhid ailələrinə 11 min mənzil və fərdi ev veriləcək. Postmüharibə dövründə 5 100, bu il 600, ümumilikdə ötmə dövrə 13 900 mənzil və fərdi ev şəhid ailələri və müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərə təqdim olunub. Eyni zamanda müharibədən sonra 9 mindən çox insana sosial ödənişlər verilibdir. Yaralı və sağlamlığını itirmiş hərbiçilər ən müasir protezlərlə təmin ediliblər. Onlar üçün belə imkan yaradılıb və son nəsil protezlər alınıb.

Mədəni irsin mühafizəsi

Mehriban xanım Əliyevanın əsas fəaliyyət istiqamətlərindən biri də məhz mədəni irsin mühafizəsidir. Zəngin mədəni irsi olan Azərbaycan xalqının maddi və qeyri-maddi mədəni irsinin mühafizəsi və gələcək nəsələ çatdırılması Mehriban Əliyevanın fəaliyyətinin ən vacib komponentini təşkil edir. 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə mədəni irsin bərpası Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun əsas prioritet sahəsinə çevrilmişdir. Lakin təkə sözügedən ərazilərdə deyil, ölkənin digər regionlarında da bu istiqamətdə həssaslıqla mədəni irsin qorunmasına yönəlik tədbirlər davam etməkdədir. Şəki Xan məscidi kompleksinin Heydər Əliyev Fondu tərəfindən bərpa olunması da bu qəbildən olan hadisələrdəndir. 2 dekabr 2022-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Şəki Xan məscidi kompleksində aparılmış bərpa işləri ilə tanış olublar. Məlumat üçün qeyd edək ki, bərpa işləri 2021-ci ilin may ayında etibarən həyata keçirilib. Heydər Əliyev Fondu bərpa işləri ilə yanaşı, qazıntılar zamanı aşkar olunan və Şəki xanının nəslinə aid olduğu ehtimal edilən skelet nümunələri üzrə təhqiqatların aparılmasına da dəstək göstərib.

İşğaldan azad olunmuş ərazilərdəki maddi-mədəniyyət abidələrinin intensiv surətdə bərpa edilməsi Mehriban Əliyevanın daimi diqqət mərkəzində olmuşdur. Təsədüfi deyil ki bu ilin may ayında artıq bu qəbildən olan bir neçə mədəniyyət abidəsi bərpa edilərək Azərbaycan xalqının mədəniyyət xəzinəsinə qaytarılmışdır. Bu ilin may ayında Azərbaycan Milli Xalqa Muzeyinin Şuşa filialının fəaliyyətinin 31 ildən sonra bərpa edilməsi Azərbaycan mədəniyyətinə möhtəşəm töhfədir. Şuşa şəhərinin mədəni irsinin mühüm tərkib hissəsini təşkil edən Saatlı məscidinin bərpa edilməsi dini dəyərlərimizə olan hörmətin ifadəsidir. Bu il məhz Ulu Öndərin doğum günündə Prezident İlham Əliyevin, birinci xanım Mehriban Əliyevanın və ailə üzvlərinin Şuşada Heydər Əliyev Fondu tərəfindən aparılan bərpa işlərindən sonra Saatlı məscidinin açılışında iştirak etmələri də rəmzi xarakter daşıyır. İlk əhəmiyyətli memarlıq abidəsi sayılan Şuşa Yarıdıcılıq Mərkəzinin Heydər Əliyev Fondu tərəfindən aparılan bərpa işlərindən sonra açılışı da məhz Mehriban xanımın mədəni irismizə olan həssas münasibətinin təzahürü kimi dəyərləndirilməlidir.

Mehriban xanım hərbi formada

Mehriban xanım Əliyeva Vətən müharibəsi başladığı ilk gündən hərbi forma geyinərək cənab Ali Baş Komandanın yanında oldu. Əlbəttə, bu, rəmzi xarakter daşıyırdı. 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra cənab Prezident İlham Əliyevlə Qarabağa dəfələrlə etdiyi səfərlər zamanı biz Mehriban Əliyevanı ekransız halda hərbi formada gördük. 27 sentyabr 2021-ci ildə Bakı şəhərində təşkil edilən yürüşdə ön cərgədə Müzəffər Ali Baş Komandanla birlikdə hərbi formada şəhidlərimizə ehtiram əlaməti olaraq onların fotolarını başlarının üzərində saxlamaqla "Şəhidlər ölməz, Vətən bölünməz!" şüarı ilə irəliləmələri onlara böyük dəyərini təəcəssümü idi.

Şərəfli xidmət missiyası

"Həyatda hər bir kəsin yerini və taleyini tarix müəyyən edir. Odur ki, nə böyük, nə də kiçik rollar olmur. Öz heyət kitabını yazmağa ancaq sənin şəxsi, dərk edilmiş məsuliyyətin imkan verir. Bu kitabda hər bir kəs özünü şəxsi həyatının və dünyanın qurub yaradıcısı, yaxud dağıdıcısı kimi təcəssüm etdirir. Kimsənsə, elə də olmalısın - bax, budur bizim həyatımız. Ona görə də öz-gələrin rollarını və obrazlarını görək öz üzərinə götürməyəsən. Çünki sən də, dünyada yerin də yeganə və bənzərsizdir".

Bu ibrətamiz kəlamların müəllifi Azərbaycanın davamlı inkişafı, dövlətçiliyimizin, milli dəyərlərimizin qorunması istiqamətində misilsiz xidmətlər göstərən, xalqımızın xoşbəxt və firavan yaşamasını həyat kredisinə çevirən Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevadır. Xoşniyyətli əməlləri ilə adını şanlı tariximizə qızıl hərflərlə yazdırmağa müvəffəq olan Mehriban xanımın ömür kitabına yazılanlar həqiqətən də bənzərsizdir.

Son 20 ildə ölkəmizdə qadın hərəkatının geniş vüsət almasında, xanımlarımızın necib və xeyirxah məqsədlər naminə sistemli və ardıcıl fəaliyyətinin genişlənməsində Mehriban xanım Əliyevanın xidmətləri xüsusi vurğulanmalıdır. Azərbaycan qadını üçün səciyyəvi olan humanizm, qayğıkeşlik və insanpərvorlik kimi ali mənəvi keyfiyyətlər məhz onun şəxsiyyətində daha parlaq təcəssümü tapır.

Bu gün tarixinin ən güdrətli Azərbaycan qadınlarının cəmiyyətdəki yeri və rolu göz önündədir. Azərbaycan qadını neciblik, xeyirxahlıq müjəssiməsi, bacarıqlı siyaətçi, iş adamı və dövlət mənəurüdür. Bu fəallığı şərtləndirən isə ölkəmizdə həyata keçirilən gender siyasətinin inkişafına və qadınlara cəmiyyətin tamhüquqlu üzvü kimi bütün imkanlardan bərabər istifadə üçün yaradılan zəruri şəraitdir.

Heydər Əliyev məktəbi - humanizm, müdriklik və vətənpərvərlik nümunəsi

Ümumiyyətlə, Azərbaycanda sosial-iqtisadi və demokratik inkişafın keyfiyyəti yeni mərhələsində qadın hərəkatının daha da aktivləşməsi, saxələnməsi Ulu Öndər Heydər Əliyevin müəyyənləşdirdiyi inkişaf strategiyasına öz əksini tapır.

Xalqın təkidli tələbi ilə yenidən Azərbaycanda siyasi hakimiyyətə qayıdan dahi şəxsiyyət insan hüquqları çərçivəsində qadın hərəkatının inkişafına da güclü stim verib. Qadınlara idarəetmə, qərarqəbuləmə və sosial həyatın bütün sahələrində irəli çəkilməsinə vacib bəslən Ulu Öndərin xüsusi diqqəti sayəsində 1993-cü ildən ölkəmizdə qadınlara ictimai-siyasi həyata transformasiyası, onların dövlət idarəçiliyində təmsilçiliyi, bütün sahələrdə kişilərlə bərabər hüquqlara malik olması dövlət idarəçiliyi kursunun prioritet istiqamətlərindən birinə çevrilib. Elə Azərbaycan qadını ilə bağlı ən dəyərlili fikirlər də Ümummilli Liderə məxsusdur: "Azərbaycan xalqı homişə qadına, onun cəmiyyətinin heyətində oynadığı rola, tuduğu yüksək mövqeyə böyük hörmətlə yanaşmışdır. Xalqın ən əziz, qiymətli və müqəddəs hesab etdiyi vətən, torpaq, dil anlayışları ana adı ilə bərabər tutulmuşdur. Qadın adına göstərilən dərin ehtiram, sonsuz ana məhəbbəti söz və sənət abidələrimizdə öz parlaq təcəssümünü tapmışdır. Ədəbiyyatımızın və mədəniyyətimizin görkəmli nümayəndələri öz əsərlərində Azərbaycan qadınının mürəbbiyyətini, gözəlliyini, mənəvi saflığını vəsf etmişlər".

Bu gün Ümummilli Lider Heydər Əliyev ideyalarını, onun humanizm siyasətini Prezident İlham Əliyevlə birgə birinci xanım Mehriban Əliyeva da olduqca mükəmməl şəkildə davam etdirir. Əlbəttə ki, Mehriban xanım Əliyevanın həm də dövlət xadimi kimi formalaşmasında Heydər Əliyev məktəbinin rolu danılmazdır. Bu barədə ölkəmizin birinci xanımının çox maraqlı fikirləri var: "Mən Heydər Əliyev ailəsinin üzvü olaraq birinci kursda oxuyurdum, deməli, 20 ildən artıq müddətdə bir çox amillər formalaşmış, daim kütləvilik elementi olan mühitdə davranış tipini şərtləndirmişdir. Mən 20 il Heydər Əliyev kimi bir insanın ailəsində, yanında yaşamışam. Biz çətin illərdə də, xoşbəxt anlarda da onun yanında olmuşuq. Sarsılmaz iradəsi ilə bu insan qalib kimi yaşamış və dünyadan qalib kimi getmişdir. Adamların böyük əksəriyyətindən fərqli olaraq, biz onu təkə siyasət xadimi, dövlət rəhbəri rolunda deyil, həm də adi insan, ailə başçısı, övladlarını sevən ata, baba kimi görmüşük. Mən tələməyə minmətdəyəm ki, belə bir imkanım olmuşdur. Bu insanla ünsiyyət mənim üçün qeyri-adi bir həyat məktəbi olmuşdur. Ümid edirəm ki, ondan nə isə öyrənmişəm".

Bu gün Mehriban xanım Əliyevanın həyat yoluna nəzər saldıqca açıq-aydın görünür ki, onun reallaşdırdığı bütün layihələr, gördüyü əvəzsiz işlər genetik kodundan və düşüncə dünyasından gəlir. Bütün bunlara misal kimi onun səhiyyə, təhsil, mədəniyyət, ədəbiyyat sahəsində reallaşdırdığı layihələri, xeyriyyəçilik əməllərini və, nəhayət, dövlətçilik siyasətini göstərə bilirik.

Məhz Mehriban Əliyevanın söylədiyi nəticəsində bu gün Azərbaycanda qadın hərəkatı keyfiyyətə yüksək səviyyəyə çatıb. Ölkədə bütün dövlət strukturlarında qadınlara idarəçilikdə rolunun artırılması istiqamətində ciddi işlər həyata keçirilib. Bu gün Azərbaycan qadını parlamentdə, mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarında, bələdiyyələrdə, təhsildə, səhiyyədə, ölkə iqtisadiyyatının inkişafında sahibkar kimi biznes strukturlarında, kənd təsərrüfatı sektorunda, ordu, hüquq-mühafizə orqanlarında təmsil olunur. Rəhbər vəzifələr tutan qadınlara da sayı az deyil. Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Milli Məclisin Sədri və ombudsman da qadındır.

Minlərlə insana bəxş edilən sevinc payı

Mehriban xanım Əliyeva 2005-ci ildən 2017-ci ilin fevral ayınadək Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı kimi fəaliyyət göstərmişdir. Onun deputat kimi gördüyü işlər, reallaşdırdığı layihələr, həqiqətən də, çox-çox yüksək qiymətləndirilməlidir. Çünki Mehriban xanımın, həqiqətən də, deputat kimi çox böyük işlər görüb, təmsil etdiyi dairənin sosial-iqtisadi problemlərinin həlli istiqamətində çox mühüm addımlar atıb. Daim seçiciləri ilə təmasda olan Mehriban xanım onların hər bir probleminin həlli istiqamətində mütərəqqi addımlar atıb.

Onun fəaliyyəti təkə seçicilərinin problemlərinin həlli, onlara diqqət və qayğının göstərilməsi ilə yekunlaşır. Mehriban xanımın siyasəti, xüsusən də beynəlxalq fəaliyyəti Azərbaycanı dividendlər qazanıb. Məhz Mehriban xanım Azərbaycan haqqıqlarının dünyaya çatdırılmasında əvəzsiz xidmətlər göstərmişdir. Bunları saymaqla bitirmək mümkün deyildir.

Milli Məclisdə təmsil olunduğu müddət ərzində Mehriban xanım bir sıra təkliflər irəli sürüb. Onun Heydər Əliyevin humanizm və ədalət ideyalarına əsaslanaraq, 2007-ci, 2009-cu, 2013-cü və 2016-cı illərdə irəli sürdüyü amnistiya aktlarının

qəbul edilməsi təşəbbüsü biz həmkarları tərəfindən daim dəstəklənərək çox yüksək qiymətləndirilib. Məhz bu amnistiya aktları əsasında ümumilikdə 40 min məhkum cəzadan azad edilib.

Bağışlamaq qəlbini böyüklüyüdür deyiblər. Məhz Mehriban xanımın bu xoşniyyətli təşəbbüsləri ilə elan edilən amnistiyalar minlərlə insanı azadlığa qovuşdurub, onların qayıtmasını həsrət və intizarla gözləyən ana-bacıların, övladların, ahlil valideynlərin hədsiz sevincinə səbəb olub.

Göründüyü kimi, Ulu Öndər Heydər Əliyevin "Xalqın Vətənin taleyi hər bir insanın taleyinə çevrilməlidir" kəlamını Mehriban xanım Əliyeva müdrikliklə, həm də müdrikə sədaqət kimi yaşadır. İnsanları xoşbəxt etməyi bacaran Mehriban Əliyeva bu hissi onlara yaşada bildiyi üçün özünü də xoşbəxt sayır. Müsahibələrinin birində bu məqama toxunan birinci xanım deyib: "Mənim adıma hər gün 200-dən çox məktub gəlir. Onların heç biri diqqətsiz qalmır. Mən konkret iş görmək, konkret insanlara kömək etmək istəyirəm. Konkret problemləri həll etmək, yardım edə bildikdə sevinc hissi keçirmək və sonda asılı olmayan səbəblər üzündən nəşə edə bilmədikdə təəsüflənmək, qəzavü-qəddər, sağalmaz xəstəlik qarşısında bütün gücümüzü yönəldərək əziyyət çəkmək, xilas edilmiş bir uşağın təbəssümünü gördükdə isə bir daha sevinmək istəyirəm. Bu, mənim seçimimdir".

Regionun ən böyük və nüfuzlu ictimai təşkilatı

2004-cü ildən bu günə qədər Mehriban Əliyeva Ulu Öndərin adına daşayan Heydər Əliyev Fondunun prezidentidir. Fəaliyyət göstərən 19 ildə fondun gerçəkləşdirdiyi müxtəlif istiqamətli layihələrə sadəcə qısaca diqqət yetirmək insanın ürəyini dağa döndərir.

Təmənənsiz yaxşılıq, xeyriyyəçilik, xəstələrə şəfa, kimsəsizlərə hamilik və ümumiyyətlə, səhiyyə, elm-təhsil, mədəniyyət, idman və digər sahələrdə üzrə həyata keçirilən layihələrin qiyməti yoxdur, desək, yanlışdır.

Məhz Mehriban xanımın təşəbbüsü ilə inşa edilən müasir tipli modern xəstəxanalarda minlərlə xəstə şəfa tapıb. Fondun təşəbbüsü ilə yenidən qurulan, inşa edilən uşaq evləri və mütəmadi olaraq Mehriban xanımın görüşünə gətirdiyi kimsəsiz uşaqların sevinci, onlara bəxş edilən ana sevgisi, göstərilən səmimi qayğı bütün ölkə ictimaiyyəti tərəfindən hər zaman yüksək qiymətləndirilib.

Fondun, xüsusilə də Mehriban xanımın fəaliyyətinə ən yüksək dəyəri Prezident İlham Əliyev verir. Dövlət başçısı bildirib ki, Heydər Əliyev Fondu Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi ilə nöqəyi Azərbaycanı, eləcə də regionun ən böyük və nüfuzlu ictimai təşkilatına çevrilmişdir. Heydər Əliyev Fondunun çoxşaxəli fəaliyyəti Azərbaycan xalqı tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Fondun təşəbbüsü ilə bir çox önəmli layihələr, proqramlar start verilib. Onların arasında "Yenilənən Azərbaycana yeni məktəb" proqramı xüsusi qeyd edilməlidir. Məhz bu proqramın başlanması nəticəsində son illər ərzində ölkəmizdə minlərlə məktəb əsaslı təmir olunub və ya yenidən tikilib. Digər layihələr ölkəmizin hərtərəfli inkişafına xidmət göstərib. Heydər Əliyev Fondunun xətti və dəstəyi ilə minlərlə insan tibbi müalicə ilə təmin edilib. Bir çox halda bu məsələlər ictimaiyyət üçün açıqlanmışdır.

Fondun fəaliyyəti məhz o məqsədi güdür ki, ehtiyacı olan insanlara yardım etsin və on az müdafiə olunmayan vətəndaşlara imkan daxilində öz dəstəyini göstərsin.

Cənab Prezident həmçinin Heydər Əliyev Fondunun mədəniyyət, incəsənətə bağlı layihələrini də yüksək qiymətləndirərək vurğulayıb ki, fond mənəvi, tarixi, mədəni irsimizin qorunması işində əvəz olunmaz rol oynayıb. Milli sənətimiz olan muğam sənətinin yenidən inkişafı və beynəlxalq arenaya çıxarılması məhz Heydər Əliyev Fondunun və Mehriban Əliyevanın şəxsi təşəbbüsü nəticəsində mümkün olub. Azərbaycanda keçirilən muğam müsabiqələri artıq həyatımızın ayrılmaz hissəsinə çevrilib. Bu, sadəcə olaraq sənət növü deyil, mədəni sənətimizdir. Gənc nəslin təbiəti olmasında milli-mənəvi dəyərlər, ənənələr xüsusi rol oynayır. Bu baxımdan belə təşəbbüslər çox böyük ictimai mənə daşıyır. Eyni zamanda dünya miqyasında muğamın məhz Azərbaycan sənəti kimi təqdim olunmasında Heydər Əliyev Fondunun çox böyük rolu olub.

Heydər Əliyev Fondunun layihələri təkə ölkə miqyası ilə yekunlaşmışdır. Mehriban xanımın rəhbərliyi ilə fond Azərbaycanı dünyada tanımaq üçün müxtəlif tədbirlər, sərgilər, tədbirlər keçirib. Çoxsaylı tədbirlər nəticəsində dünya ictimaiyyəti ölkəmizi daha yaxından tanımağa, öyrənməyə başlamışdır. Məhz belə layihələr sayəsində dünyanın bir çox xalqlarına, dövlətlərinə bolli olub ki, Azərbaycan müasir, dinamik inkişaf edən ölkədir, xalqı isə öz tarixi köklərinə çox bağlıdır.

Uğurlu və yüksək təşkilatçılıq bacarığı

Azərbaycan xalqına yaxşı bəllidir ki, Mehriban xanım Əliyeva həm də yüksək təşkilatçılıq bacarığına sahibdir. Bunu ölkəmizdə uğurla keçirilən və Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunu daha da artırmağa təkan verən mötəbər idman və mədəniyyət yarış və tədbirləri də təsdiqləyir.

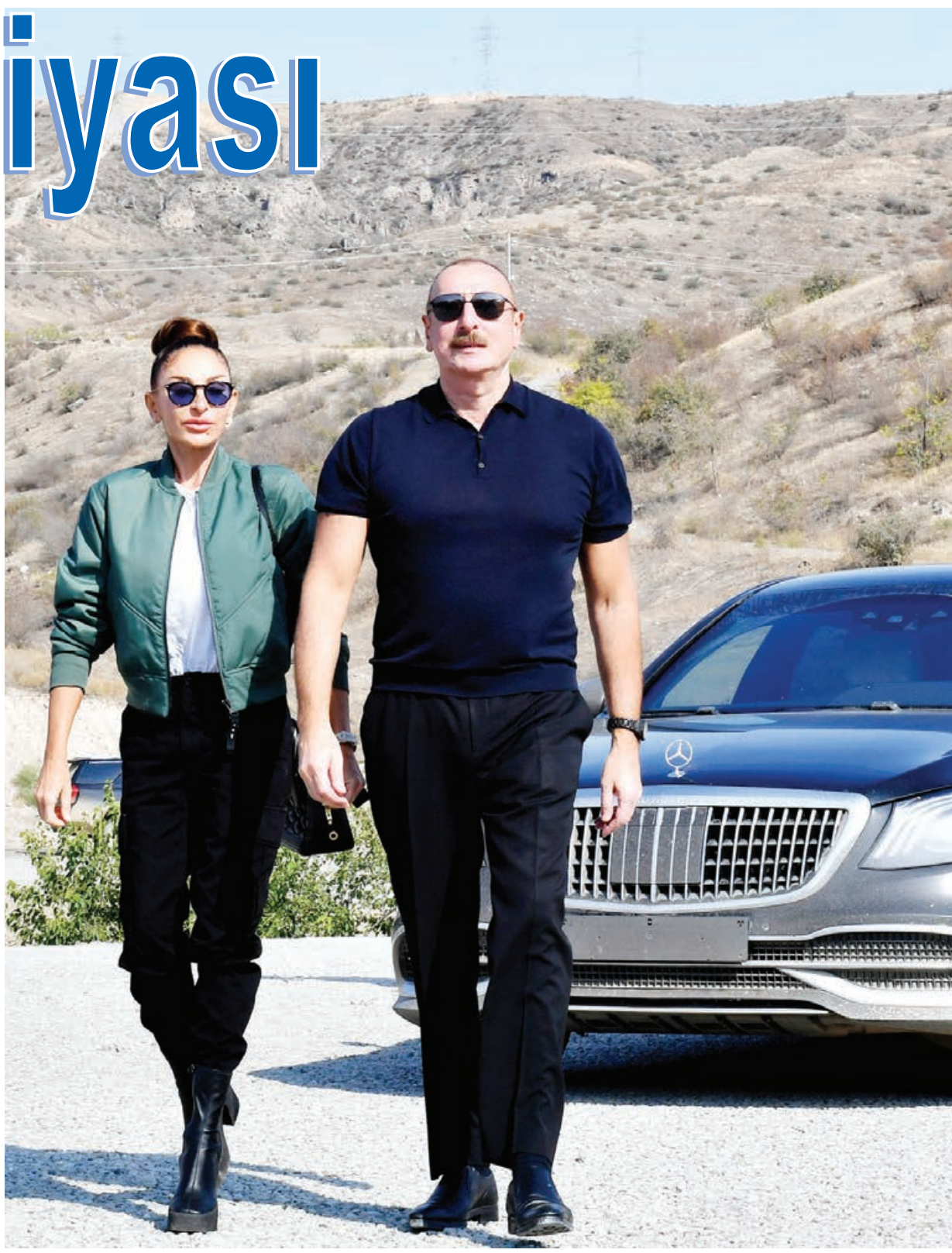
Avropanın "musiqi bayramı" kimi səciyyələndirilən nüfuzlu "Avroviziya" Beynəlxalq Mahnı Müsabiqəsinin 2012-ci ildə Bakıda ən yüksək səviyyədə keçirilməsi ölkəmizin dünyada tanınması işində xüsusi rol oynayıb. Eyni zamanda 2015-ci ildə paytaxtımızda baş tutan ilk Avropa Oyunları zamanı Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi ilə çalışan "Bakı-2015" I Avropa Oyunları Təşkilat Komitəsinin yüksək əzmkarlığı sayəsində Azərbaycan Avropa Oyunlarının standartlarını müəyyənləşdirmişdir. Sözügedən oyunların möhtəşəm açılış və bağlanış mərasimləri unikal - bənzərsiz nümunə kimi beynəlxalq səviyyədə heyretlə və rəğbətlə qarşılanıb. Bu, həmçinin Azərbaycan dövlətinin potensialı, gücünü, xalqımızın mənəvi dəyərlərini və ali keyfiyyətlərini bütün dünyaya nümayiş etdirib.

2017-ci ildə paytaxt Bakıda keçirilən IV İslam Həmrəylik Oyunlarının Təşkilat Komitəsi də Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi ilə uğurla fəaliyyət göstərmişdir. Noticia etibarilə Azərbaycan IV İslam Həmrəylik Oyunlarına müvəffəqiyyətlə evsahibliyi edib. Bu həm də mədəniyyətlərarası dialoqun inkişafına və təşviqinə vacib rol oynayan Azərbaycanın islam həmrəyliyinin gücləndirilməsinə daha bir töhfəsi olub.

Məhz 2015-ci ildə I Avropa Oyunlarının keçirilməsində göstərdiyi xidmətlərə görə Mehriban Əliyevanın Azərbaycan dövlətinin on ali mükafatı olan "Heydər Əliyev" ordeni ilə təltif edilməsi Azərbaycan Prezidentinin onun hərtərəfli fəaliyyətinə verdiyi ən ali dəyər idi.

Ali missiya, sədiq silahdaş, böyük dayaq

Məhz bu çoxşaxəli fəaliyyət, Vətəninə və xalqa sonsuz sevgisi,

milli-mənəvi dəyərlərə dərin hörməti, ölkənin ictimai-siyasi həyatındakı xidmətləri, insanlara olan tükenməz qayğısı onun ölkəmizin Birinci vitse-prezidenti vəzifəsinə təyin olunmasına şərtləndirən əsas amillər oldu.

Prezident İlham Əliyevin 2017-ci ilin fevral ayında qəbul etdiyi qərar Azərbaycan xalqı tərəfindən çox yüksək qiymətləndirildi. Çünki Mehriban Əliyeva çox peşəkər, bilikli, təcürbəli, prinsipial, çox xeyirxah və xalqın böyük rəğbət bəslədiyi ən layiqli ictimai-siyasi xadim idi.

Beləliklə, 2017-ci ildən Mehriban xanım Əliyevanın həyatında yeni dövr başladı. Prezident İlham Əliyev bu təyinatla bağlı keçirdiyi Təhlükəsizlik Şurasının iclasında əminliklə bəyan etdi ki, bu günə qədər Azərbaycan xalqına, dövlətə sədaqətli xidməti ilə sevilən Mehriban xanım Əliyeva bundan sonra da ölkəmizin inkişafına öz dəyərli töhfəsini verəcək.

Artıq 6 ildir ki, Mehriban xanım Əliyeva Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti kimi uğurlu fəaliyyət göstərir. Əlbəttə, 6 il uzun zaman kəsiyi sayılmasa da, dövrün reallıqları, baş verən hadisələr təsdiq edir ki, 2017-ci ilin fevralından ötən müddəti Mehriban Əliyevanın uğurlu hesabat dövrü kimi nəzərdən keçirmək üçün böyük əsaslar var.

Birinci vitse-prezident təyin olunduqdan bir neçə gün sonra Mehriban xanım Əliyeva "Rossiya 1" telekanalının "Vesti nedeli" proqramına müsahibəsində deyir: "Mən Prezidentin etimadını, ən başlıcası isə, mənə inanan, ümid bəsləyən insanların etimadını doğrultmalıyam". Üzünə düşən vəzifələri layiqincə yerinə yetirəcəyini bəyan edən Mehriban xanımın ölə 6 ildəki fəaliyyəti bu vədin əməli surətdə özünü doğrultduğunu göstərdi. Daha dəqiq desək, Mehriban xanım Əliyeva öz nümunəvi fəaliyyəti ilə dövlət başçısının, ona inamını ifadə edən, böyük ümidlər bəsləyən insanların etimadını ən yüksək səviyyədə doğrultmağı bacardı.

Mehriban Əliyeva həm də Qafqazın ən böyük siyasi təşkilatı olan Yeni Azərbaycan Partiyasının sədr müavinidir. Bu gün 764 368 nəfər üzvü olan partiyanın Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatında əvəzsiz xidmətləri var. Tarix göstərir ki, dövlət idarəçiliyində ciddi rol oynayan, ölkəmizin tərəqqisi naminə so-

siyalayihələrin müəllifi olan, cəmiyyətdə xeyriyyəçi, səfəqət, mərhəmət simvoluna, ümid qapısına çevrilən Mehriban xanım Əliyeva əməli fəaliyyəti ilə üzrə düşən vəzifənin öhdəsindən layiqincə gəlir.

Ötən dövr ərzində hər kəs şahidlik etdi ki, Mehriban xanım Əliyeva həm də sədiq silahdaşdır. Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi tam müstəqil siyasətin, mütərəqqi islahatların ən böyük dəstəkçisidir. Prezident İlham Əliyevin inamla davam etdirdiyi strateji siyasətin kursuna həyat keçirilməsində, bu siyasətin hər bir vətəndaşın həyatında qabarıq hiss olunmasında Mehriban xanım Əliyevanın da xidmətləri böyükdür. Onun vətəne xidmət fəlsəfəsinin təməlinə xalqına sonsuz sevgi, Ulu Öndər Heydər Əliyev ideyalarına sarsılmaz inam və Prezident İlham Əliyevin sədaqətli xidməti ilə sevilən Mehriban xanım Əliyeva bundan sonra da ölkəmizin inkişafına öz dəyərli töhfəsini verəcək.

Artıq 6 ildir ki, Mehriban xanım Əliyeva Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti kimi uğurlu fəaliyyət göstərir. Əlbəttə, 6 il uzun zaman kəsiyi sayılmasa da, dövrün reallıqları, baş verən hadisələr təsdiq edir ki, 2017-ci ilin fevralından ötən müddəti Mehriban Əliyevanın uğurlu hesabat dövrü kimi nəzərdən keçirmək üçün böyük əsaslar var.

Birinci vitse-prezident təyin olunduqdan bir neçə gün sonra Mehriban xanım Əliyeva "Rossiya 1" telekanalının "Vesti nedeli" proqramına müsahibəsində deyir: "Mən Prezidentin etimadını, ən başlıcası isə, mənə inanan, ümid bəsləyən insanların etimadını doğrultmalıyam". Üzünə düşən vəzifələri layiqincə yerinə yetirəcəyini bəyan edən Mehriban xanımın ölə 6 ildəki fəaliyyəti bu vədin əməli surətdə özünü doğrultduğunu göstərdi. Daha dəqiq desək, Mehriban xanım Əliyeva öz nümunəvi fəaliyyəti ilə dövlət başçısının, ona inamını ifadə edən, böyük ümidlər bəsləyən insanların etimadını ən yüksək səviyyədə doğrultmağı bacardı.

Mehriban Əliyeva həm də Qafqazın ən böyük siyasi təşkilatı olan Yeni Azərbaycan Partiyasının sədr müavinidir. Bu gün 764 368 nəfər üzvü olan partiyanın Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatında əvəzsiz xidmətləri var. Tarix göstərir ki, dövlət idarəçiliyində ciddi rol oynayan, ölkəmizin tərəqqisi naminə so-

siyalayihələrin müəllifi olan, cəmiyyətdə xeyriyyəçi, səfəqət, mərhəmət simvoluna, ümid qapısına çevrilən Mehriban xanım Əliyeva əməli fəaliyyəti ilə üzrə düşən vəzifənin öhdəsindən layiqincə gəlir.

Avqustun 22-23-də Azərbaycanda səfərdə olan Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev və xanımı Ziroatxon Mirziyoyevanın Qarabağa səfərləri zamanı bir daha Heydər Əliyev Fondunun Şuşa şəhərində reallaşdırdığı layihələr həm dost ölkənin rəhbərliyinin, həm də ölkə vətəndaşlarının könlünü oxşadı. Dünya bir daha şahidlik etdi ki, 30 il ərzində erməni barbarlarının Azərbaycan tarixinin izlərini itirmək cəhdi mümkün olmadı. Düşmənin işğal dövründə darmadağın etdiyi abidələrimiz indi tam bərpa edilib. Vəhşi ermənilərin donuz saxladığı məscidlərimizin bərpası və minarələrinin verilməzə bərpası düşmənin bağını yarıb, qədim şəhərimizin, ümumiyyətlə, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun azadlığı uğrunda canını fəda etmiş şəhidlərimizin ruhunu şad edir.

Bu gün - 26 avqust təqvim günü ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında iki əlamətdar gün kimi qeyd edilir. Həm ölkəmizin Birinci vitse-prezidentinin doğum günü, həm də 30 illik yurd həsrətindən sonra doğma Laçına qayıdan sabiq köçkünlərin azadlığının təntənəsi günü - "Şəhər günü"nin sevinci yaşayır. Prezident İlham Əliyevin sərəncamına əsasən, bundan sonra işğaldan azad edilən torpaqlarımızın azadlıq günü böyük təmtəraqla qeyd ediləcək. İlk olaraq isə həmin günün sevincini laçınlılar yaşayır.

Bu iki əlamətdar günün rəmzi mənə daşdığına sözləşək, yanılma-riq. Həm Prezident İlham Əliyev, həm də Mehriban xanım Əliyeva həyatlarının ən əlamətdar günlərində hər zaman keçmiş məcburi köçkünlərin və ya şəhid ailələrinin yanında olublar. Bu gün də bu onəno davam edir. Bu, ölkə rəhbərinin və birinci xanımın xalqımıza, xüsusən də həmin kateqoriyadan olan insanlara verdikləri dəyər, göstərdikləri qayğının bariz təcəssümüdür.

Səttar MÖHBƏLİYEV, Milli Məclisin deputatı, Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının sədri

Hər bir xalq tarixinin tale-yüklü dövrlərində xilas-karlıq missiyasını çiyinlərinə götürərək mürəkkəb vəziyyətlərdən çıxış yolunu müdrikliklə göstərən böyük şəxsiyyətlərinin dövlətçilik fəaliyyətinin, siyasi irsinin, idarəetmə fəlsəfəsinin təbliği və gələcək nəsillərə çatdırılması istiqamətində ardıcıl addımlar atır. Ötən əsrin 60-cı illərindən başlayaraq respublikamızın davamlı yüksəlişi naminə həyata keçirdiyi möhtəşəm tədbirlərlə xalqın dərindən rəğbətini qazanmış Ümummilli Lider Heydər Əliyevin dövlətçilik irsinin öyrənilməsi, ideyalarının praktik həyatda tətbiqi, gələcək nəsillərə çatdırılması bu mənada Azərbaycan üçün xüsusi aktuallıq kəsb edir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 29 sentyabr 2022-ci il tarixli "Azərbaycan Respublikasında 2023-cü ilin "Heydər Əliyev İli" elan edilməsi haqqında" Sərəncamına əsasən, yubileyi bu il respublika səviyyəsində geniş qeyd edilən Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi fəaliyyətinin ayrı-ayrı mərhələlərinin nəzərdən keçirilməsi yarım əsrdən çox müddətdə ölkəmiz ətrafında cərəyan edən mürəkkəb hadisələrin mahiyyətinə işıq saçır. Bu səhifələri vərəqlədikcə bir daha əmin olursan ki, Heydər Əliyev milli ideallara bağlı şəxsiyyət kimi dövlət rəhbərliyinin hər iki mərhələsində vətəna, xalqa, torpağa sonsuz məhəbbət və sədəqət hissi, qurub-yaratmaq amalı ilə yaşayıb, milli ideallara sadiq olub.

Dövlət başçısı İlham Əliyev Ulu Öndərin əsasını qoyduğu strateji siyasi kursu son 20 ildə bütün sahələrdə inamla davam etdirməklə yanaşı, Heydər Əliyev ideyalarının cəmiyyətdə praktik surətdə gerçəkləşməsinə də təmin edib. 2004-cü il 10 mart tarixli "Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin xatirəsinin əbədiləşdirilməsi haqqında" fərman əsasında hələ 1970-80-ci illərdə inşasına özmlə nail olduğu bir sıra möhtəşəm tikililərə Ümummilli Liderin adı verilib, ictimai əsaslarla Heydər Əliyev Fondu yaradılıb.

Fondun son 19 ildəki çoxşaxəli fəaliyyəti vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının yüksək səviyyədə təminatına, milli genofondun qorunmasına, fərqli sivilizasiyaların dialoquna, keçmişlə gələcək arasında mənəvi körpünün salınmasına, sülh və tərəqqiyə xidmət edən mütərəqqi, sağlam ideyaların təbliğinə yönəlib. Qurum ilk gündən elm, təhsil, mədəniyyət, səhiyyə, idman, ekoloji sahələrə aid program və layihələrin hazırlanıb həyata keçirilməsi, sağlam mənəvi dəyərlərin qorunması ilə bağlı aparılan işlərə kömək məqsədini qarşıya qoyub. Fondun fəaliyyətinə nəzər saldıqda hər zaman mütərəqqi yeniliklərin təşəbbüskarı kimi çıxış edən, milli və mədəni irsin hamisi olan, bəşəriyyətin nəcətına, insanlığın yüksəlişinə xidmət edən, humanist dəyərlərin inkişafına çalışan, fərqli mədəniyyətlərin dialoquna töhfələrini verən Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın müstəsna xidmətləri xüsusi vurğulanmalıdır.

Azərbaycanın birinci xanımının çoxşaxəli fəaliyyəti milli mənəvi dəyərlərə söykənən, intellektual yüksəlişə xidmət edən ideyaların cəmiyyətdə daha da zənginləşməsinə, mədəniyyət, təhsil, səhiyyə, idman sahələrində son dərəcə görüklü layihələrin həyata keçirilməsinə və milli həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasına yönəlib. Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti vəzifəsində çalışdığı ötən 6 ildə Azərbaycan cəmiyyəti Mehriban xanım Əliyevanın yüksək idarəetmə bacarığına, əzmkarlığına, təşəbbüskarlığına, həyata keçirilən program və layihələrə yaradıcı baxışına bir daha şahidlik edib. Mütləq əksəriyyət bu fikirdədir ki, Birinci vitse-prezident dövlət başçısı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən, yüksək sosial rifahə və tərəqqiyə xidmət edən islahatlar kursunun uğurla reallaşdırılması və somorli nəticələr verməsinə fəal təşəbbüskarlıq göstərib. Bu missiya Prezident İlham Əliyevin reallaşdırdığı strateji siyasi kursun somorli nəticələrinin hər bir vətəndaşın həyatında qəbahir duyulmasına və milli maraqlarımızın bütün platformalarda etibarlı müdafiəsinə hesablandı.

Son 6 ilin reallıqları bir daha təsdiqləyir ki, dövlət başçısının 21 fevral 2017-ci il tarixli sərəncamı əsasında Mehriban xanım Əliyevanın Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti vəzifəsinə təyin edilməsi cəmiyyətin sosial sifarişinə əsaslanan tarixi əhəmiyyətli qərar olub. 2016-cı il 26 sentyabr tarixdə keçirilən ümumxalq referendununun nəticəsi kimi təsis edilmiş bu vəzifəyə millionların sevgisini qazandıran bir şəxsiyyətin təyin olunması haqlı olaraq Azərbaycanın dövlət idarəçiliyi sistemində keyfiyyətə yeni mərhələnin başlanğıcı kimi dəyərləndirilir. Əminliklə deyə bilərik ki, ali dövlət vəzifəsinə çoxşaxəli fəaliyyəti ilə milyonların rəğbətini qazandıran bir şəxsiyyətin təyin olunması dövlət

Sosial ədalətə söykənən humanist missiya

idarəetməsində sistem əhəmiyyətli dəyişikliklərə imkan yaradıb. Bu təyinat ilk növbədə idarəetmə modelinin müasirləşdirilməsi, struktur və kadr islahatlarının sürətləndirilməsi baxımından mühüm nəticələr verib. Eyni zamanda Birinci vitse-prezidentin fəaliyyəti idarəetmənin çevik mexanizmlər əsasında təşkili, xalqa hakimiyyət arasında mənəvi-siyasi tellərin real, əməli fəaliyyət müstəvisində möhkəmləndirilməsi baxımından somorli olub.

Bu gün respublikamızın dayanıqlı inkişafının başlıca şərti somorli dövlət idarəetməsi sistemi formalaşdırmaq, özəl sektorun inkişafına hər cür şərait yaratmaq, qeyri-neft sektorunu gücləndirmək, neft-qaz gəlirlərindən asılılıq azaltmaqdır. İxracəyönümlü inkişaf modelinin formalaşdırılması yönündə ardıcıl islahatlar həyata keçirən dövlət başçısı keyfiyyətə yeni mərhələ kimi sasiyyətləndiriləcək somorli illərdə komandası qarşısında həm də yeniləşmə zəruriliyi ilə bağlı aydın hədəflər müəyyənləşdirib. Belə ki, məmurların etik-mənəvi davranışları, müasir baxış, yeniliklərə hazırlıq, dünyadakı prosesləri adekvat qiymətləndirmək bacarığı, sosial sifariş amilini nəzərə alması təkə dövlət idarəçiliyinin mahiyyətinə deyil, ümumilikdə cəmiyyətdəki mənəvi ab-havaya, ictimai münasibətlər sistemində təsirini göstərir. Dövlət və xalq təəssübkeşliyi olmayan dövlət məmurlarının şəxsi maraqlara köklənən fəaliyyəti bəzən idarəçilikdə sağlamlı harmoniyanı pozaraq sosial ədalət prinsipinin, humanist dəyərlərin və milli mənəvi dəyərlərin aşınmasına, ictimai münasibətlərə, eləcə də situasiyaların idarə olunmasında problemlərin yaranmasına gətirib çıxarır.

Prezident İlham Əliyev bununla bağlı haqlı olaraq deyib: "Məmur xalqın xidmətçisidir, vətəndaşa xidmət, kömək göstərməlidir, yekəxanalıq etməməlidir. Hansısa qanunsuz tələb irəli sürməməlidir. Özünü təvəzükə aparmalıdır. Özü və ailə üzvləri nümunə olmalıdır. Rüşvət-xorluqla, soyğunçuluqla məşğul olmamalıdır. Mən hər bir dövlət məmurunu ya icra başçısı, ya başqa vəzifəyə təyin edənə göstəriş verirəm ki, gət insanlara qulluq et, xidmət göstər, dövlət xidmət et, təmiz işlə. Amma əfsuslar olsun ki, bəziləri nəticə çıxarmırlar".

Göründüyü kimi, dövlət məmurları qarşısında vətəndaşların mənəfiyi naminə daha soy və bacarıqla işləmək, islahatların düzgün, vaxtında reallaşdırılmasını təmin etmək, xalqın xidmətçisi olmaq kimi ümdə vəzifələr müəyyənləşdirilib. 2018-ci ilin prezident seçkilərindən sonra həyata keçirilən sosial islahatlar paketinin əsas məqsəd ölkə əhalisinin sosial rifahının yaxşılaşdırılması, neftdən asılı olmanın dayanıqlı inkişaf strategiyasının formalaşdırılması ilə yanaşı, ümumilikdə idarəçilik fəlsəfəsinin müasirləşdirilməsi təşkil edir. Belə məsuliyyəti mərhələdə Mehriban xanım Əliyevanın hakimiyyət komandasının cəmiyyətdə nəzərəcarpaçmaq nailiyyətləri, təmiz imici olan, yüksək intellektə, idarəetmə və menecer təfəkkürünə malik kadrlar hesabına komplektləşdirilməsi prosesinə sanballı töhfələr verməsi onun Birinci vitse-prezident vəzifəsində uğurlu fəaliyyətini şərtləndirən mühüm məqamlardır.

Müasirliklərinin birində Mehriban xanım Əliyeva idarəetməyə yeni islahatçı baxışını özünəməxsus şəkildə ifadə edərək rəhbər şəxsə verilən vədədli sadiqlik kimi vacib keyfiyyəti xüsusi önə çəkib: "Mənim üçün insanlarla işləmək ba-

carığı, sənin baxışlarını prinsipcə bölüşən, sənin ardınca getməyə hazır olan həmfikirilər komandası yaratmaq bacarığı daha vacibdir. Çünki onlar anlayırlar ki, sənin işlərin xeyrixahlığı yönəlib. Çox vacibdir ki, beyan və elan edilənlər, həqiqətən, baş verənlərlə üst-üstə düşsün. Çünki insanlar hər şeyi görür, hər şeyi anlayırlar".

Bu somorli fikirlərindən göründüyü kimi, Prezident İlham Əliyevin hələ 2003-cü ilin prezident seçkilərində irəli sürdüyü "Əsl siyasət konkret real iş görməkdən ibarətdir" tezisini Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti də fəaliyyətində daim rəhbər tutur. Ali dövlət vəzifəsi Mehriban xanım Əliyevanın vətəndaşlara daha haqlı xidmət göstərmək, xalqın marağı və mənəfiyi beynəlxalq arenada lazımcına təmsil etmək imkanlarını daha da genişləndirib. Müasir idarəetmə sifarişini, yeniliklərə açıq olması, ölkə qarşısında hədəfləri aydın təsvir etməsi, ümumən, hökumətin fəaliyyətinin somorliyyəti yüksəldib.

İstənilən cəmiyyətdə ədalət, insanpərvərlik, dürüstlük, yardımsevərlik kimi ali dəyərlərin özünə möhkəm dayaq tapması necib, alicənab, kamil şəxsiyyətlərin milli hədəflərə istiqamətlənən əzmkar fəaliyyəti sayəsində mümkündür. Bu ali missiyanı əsl vətəndaşa və ali dövlət məmuruna xas məsuliyyətə özünəməxsus şərflə həyata keçirən Mehriban xanım Əliyeva Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasi kursa ictimai rəğbətini daha da gücləndirib.

Cəmiyyətin azəmliyyətli təbəqələrinin, xüsusilə məcburi köçkünlərin, İkinci Qarabağ müharibəsi şəhidlərinin ailə üzvlərinin, qazilərin və müharibə veteranlarının problemlərinin həlli, onların hərtərəfli dövlət qayğısı ilə təmin olunmaları istiqamətində aparıldığı fəal iş Mehriban xanım Əliyevanın fəaliyyətinin insanpərvər mahiyyətinə bir daha təsdiqləyir. Yaxından iştirakı ilə idarəetmənin müasir əsasda aparılması, böhran situasiyalarının somorli idarə olunması qarşıya qoyulan hədəflərin uğurla reallaşmasını təmin edir. Çoxşaxəli əzmkar fəaliyyətinin cəmiyyətdə rəğbətə qarşılanması həm də onunla şərtlənir ki, Mehriban xanım Əliyeva fəaliyyətində insan amilini daim önə çəkib, cəmiyyətin mövcud resurslarının bu yöndə səfərbər olunmasına çalışır. Əslində, insan amili, vətəndaşın rifahı və fəxrliyyəti məsələləri onun 2004-cü ildən rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun da fəaliyyətinin əsas qayəsində yer alıb. Fond 19 illik fəaliyyəti dövründə reallaşdırdığı layihələrlə insanların ümid və pənah üvanına çevrilib.

Prezident İlham Əliyev ölkədə yoxsulluğun aradan qaldırılması, insanları qayğılandıran sosial problemlərin həlli hökumət qarşısında mühüm vəzifələrdən biri kimi müəyyənləşdirib. Əlbəttə, minimum əməkhaqqı, pensiya, təqaüd və müavinətlərin hazırlığı məbləği qənaətbəxş səviyyədə olmasa da, müntəzəm olaraq artırılır, sosial xərclər dövlət büdcəsinin strukturunda əhəmiyyətli yer tutur. Bununla belə, mövcud problemlərin həllini sırf hökumətin özünə qoymaq, orta təbəqənin, qeyri-hökumət təşkilatlarının, vətəndaş cəmiyyəti institutlarının məsuliyyətdən tamamilə kənarlaşdırmaq da düzgün yanaşma olmazdı. Bu mənada Heydər Əliyev Fondunun dövlətin fəaliyyətinə hərtərəfli dəstəyə əsaslanan necib, xeyrixah fəaliyyəti digər qurumlar üçün nümunə, örnək sayıla bilər.

Azərbaycanın birinci xanımının bu fikri də maraqlıdır ki, müasir dövrdə xeyriyyəçilik daha geniş mənə daşıyaraq cəmiyyətin rifahı naminə təmənənəsiz könnüllü fəaliyyəti əhatə etmişdir. Bu fəaliyyət həm konkret fərdlərə və zəif müdafiə olunan qruplara, həm də ictimai həyatın müxtəlif sahələrinə - təhsil, elm, mədəniyyət, incəsənət inkişafının dəstəklənməsinə yönəldilə bilər. Mehriban xanım Əliyeva bununla bağlı deyir: "Mənə belə gəlir ki, xeyriyyəçilik fəlsəfəsinin əsası ilk növbədə insanların yaxşılıq etməyə çalışması, başçısının dərindən şərik olmaq, onun halına yanaşmaq, altruizm, ehtiyacı olanlara kömək əli uzatmaq istəyi kimi insani keyfiyyətlərin və qabiliyyətlərin fundamental xarakterini qəbul edilməsidir. Məniyyətin ali qanunlarına görə, xeyriyyəçilik fəaliyyətinin əsas motivi şəxsən özün üçün hər hansı dividendlər və ya somorli gözləmək deyil, məhz insanlara sevgi və təmənənəsiz olaraq xeyrixah işlər görmək arzusunun ibarət olmasıdır".

Şübhəsiz, cəmiyyətdə iqtisadi cəhətdən imkanı insanların, iş adamlarının sayının artması sevindiricidir. Fəqət məhz bu cür insanların cəmiyyət qarşısında somorli öhdəliklərinin unutmamasına, yalnız varlanmaq amalı ilə bütün necib təşəbbüslərdən kənar qalmasına heç bir halda haqq qazandırmıyacaq. Azərbaycanın birinci xanımını bu həssas məqama özünəməxsus yanaşma tərzii ilə xüsusi diqqət ayırır və cəmiyyətdə xeyrixah işlərin dairəsi rolunun aydın dərkinə ehtiyac olduğunu bildirir. Təcrübə göstərir ki, yalnız bu halda cəmiyyətdə xeyrixah işlərin dairəsi genişləyir, qarşılıqlı kömək və dəstək sistemi yaranır. Bütün bunlar isə son nəticədə insanların qarşılıqlı münasibətlərinə, onların oyaqna və sosial əhvali-ruhiyyəsinə müsbət təsir göstərir.

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidentinin bütün vəzifələrdə qarşıya qoyduğu əsas məqsəd xüsilən ayağa qaldırmaq, köməksizə əl tutmaq, çarəsizdə ümid yaratmaq, bir sözlə, insanlara somorli diqqət və qayğı istəyindən qaynaqlandır. Ölkə vətəndaşları onun insanlara diqqət və qayğı nümunələri ilə zəngin olan çoxşaxəli fəaliyyətinə nəzərən xeyrixah mösəllərini nə qədər vacib, əhəmiyyətli olduğunu bir daha dərindən dərk edir.

Xüsusi vurğulamaq lazımdır ki, son 19 ildə layiq görüldüyü yüksək mükafat və titullar Azərbaycanın birinci xanımının mədəniyyət, elm, təhsil, səhiyyə, sosial-humanitar, gender bərabərliyi və digər sahələrdə həyata keçirdiyi çoxşaxəli fəaliyyətinin beynəlxalq miqyasda diqqət mərkəzinə çevrildiyini təsdiqləyir. Bu təşəbbüslər Azərbaycan haqqında obyektiv beynəlxalq rəy formalaşmasına, həmçinin respublikamızın dünyamiqyaslı tədbirlərin təşkilatçısına çevrilməsinə imkan yaradıb. Azərbaycanın birinci xanımının 2006-cı ildə İCESCO-nun xoşməramlı səfiri adına, 2007-ci ildə "Qızıl ürək" və Dünya Səhiyyə Təşkilatının İhsan Doğramacı adına Ailə Sağlamlığı Fondunun mükafatlarına, "Əsrlərin xeyriyyəçiləri" Beynəlxalq Fondunun "Yaquq Xaç" ordeninə, 2009-cu ildə "XXI əsrin böyük qadını" laureatına, 2010-cu ildə isə Fransanın "Fəxri Legion" ordeninə, 2011-ci ildə Krans Montana Forumunun Qızıl medalına, 2012-ci ildə İ.M.Şeçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin fəxri professoru adına, "Birlik ulduzları" dövlətlərarası mükafatına və digər təltiflərə layiq görülməsi bunun əyani təzahürüdür. O, eyni zamanda Türkiyənin nü-

fuzlu "Ekovitrin" jurnalı tərəfindən keçirilən rəy sorğusunun nəticələrinə əsasən, "İlin birinci xanımı" (First lady) seçilib. Bütün bu mükafatlar dünyada fəaliyyəti ilə böyük nüfuz qazanmış, xüsusi xidmətləri olan insanlara verilir.

Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyətinin əsas istiqamətlərindən birini Ulu Öndərin siyasi və mənəvi irsinin, ölməz ideyalarının öyrənilməsi, təbliği təşkil edir. Bir çox tədqiqatçılar bunu fondun mədəniyyət diplomiyasını sahəsindəki novatorluğu kimi də qiymətləndirirlər. Başqa sözlə, fond xalqın mədəni və mənəvi dəyərlərini özündə təcəssüm etdirən bir şəxsiyyəti təbliğ etməklə, əslində, bütün-likdə Azərbaycan xalqının ali dəyərlərini təbliğ edir. Çünki Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının bütün dəyərlərini öz şəxsiyyətində və fəaliyyətində əks etdirən böyük şəxsiyyətdir.

Fond Azərbaycan mədəniyyət diplomiyasını mütsəkkil, sistemli, təşkilatlanmış, müasir dövrün çağırışlarına uyğun, ən əsası, global miqyasda həyata keçirən əlahiddə təşkilatdır. Bu mənada fondun fəaliyyətini bir çoxları Almaniyanın Höte İnstitutu və ya Böyük Britaniyanın Britaniya Şurası kimi təşkilatlarla da müqayisə edirlər. Adıçkilən qurumlar kimi, Heydər Əliyev Fondu da təkə Azərbaycan deyil, Şərqi dünyasının mühüm simvollarından birinə, milli dəyərlərinin əsas təbliğatçısına çevrilib.

Heydər Əliyev Fondu mədəniyyət diplomiyasını milli mədəniyyət geniş təbliği, ölkəmizin beynəlxalq nüfuzunun artırılması, ölkə həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, xarici ölkələrin təhsil müəssisələrini, digər fond və təşkilatları ilə əməkdaşlığın inkişafı, beynəlxalq konfranslar və seminarların təşkili, təhsil müəssisələrinin reallaşdırılması kimi somorli vasitələrlə həyata keçirir. Ümumilikdə dünyanın əksər nüfuzlu media orqanlarında fondun reallaşdırdığı layihələrlə bağlı tez-tez dərc olunan materiallar Mehriban xanım Əliyevanın fəaliyyətinin beynəlxalq aləmdə diqqətə izləndiyini və böyük rəğbətə qarşılandığını bir daha təsdiq edir.

Milli həqiqətlərimizin dünyaya çatdırılmasında, ölkəmizin tanıdılmasında Azərbaycanın birinci xanımının yüksək təşkilatçılıq və rəhbərlik qabiliyyəti, Mehriban xanım Əliyevanın beynəlxalq miqyasda diqqət mərkəzinə çevrildiyini təsdiqləyir. Bu təşəbbüslər Azərbaycan haqqında obyektiv beynəlxalq rəy formalaşmasına, həmçinin respublikamızın dünyamiqyaslı tədbirlərin təşkilatçısına çevrilməsinə imkan yaradıb. Azərbaycanın birinci xanımının 2006-cı ildə İCESCO-nun xoşməramlı səfiri adına, 2007-ci ildə "Qızıl ürək" və Dünya Səhiyyə Təşkilatının İhsan Doğramacı adına Ailə Sağlamlığı Fondunun mükafatlarına, "Əsrlərin xeyriyyəçiləri" Beynəlxalq Fondunun "Yaquq Xaç" ordeninə, 2009-cu ildə "XXI əsrin böyük qadını" laureatına, 2010-cu ildə isə Fransanın "Fəxri Legion" ordeninə, 2011-ci ildə Krans Montana Forumunun Qızıl medalına, 2012-ci ildə İ.M.Şeçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin fəxri professoru adına, "Birlik ulduzları" dövlətlərarası mükafatına və digər təltiflərə layiq görülməsi bunun əyani təzahürüdür. O, eyni zamanda Türkiyənin nü-

raq tarixi Zəfər qazandı. Bu, həm də 30 ildən çox müddətdə vətən həsrəti ilə yaşayan insanların nisgilinə, habelə onların ümidisizliyinə son qoyulması olub. Böyük qayıdışa zəmin yaradıb. 44 günlük müharibə zamanı və sonrakı günlərdə Azərbaycanın Birinci vitse-prezidentinin somorli sosial şəbəkə hesabları üzərindən paylaşdığı dərin məzmunlu, somorli fikirlər, eləcə də videogörüntülər cəmiyyətin və tənəpərvərlik ruhunda köklənən, münəcişə ilə bağlı üzləşdiyimiz gerçəkliklərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması baxımından son dərəcə əhəmiyyətli olub.

Ümumiyyətlə, tarixə çevrilmiş Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı həqiqətlərin dünyaya çatdırılması, ölkəmizin haqlı mövqeyinin dolğun şəkildə ifadə edilməsi Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə yanaşı, birinci xanımın da hər zaman diqqət mərkəzində olub. Mehriban xanım Əliyevanın beynəlxalq tədbirlər çərçivəsində Azərbaycanın Ermənistan tərəfindən işğal olunmuş əraziləri, həmin ərazilərdə xalqımıza məxsus tarixi, mədəni və dini abidələrin dağıdılmasına toxunmayan bir çıxışını belə xatırlamaq çətindir.

Heydər Əliyev Fondunun Qarabağla bağlı həqiqətlərin dünya miqyasında təbliği məqsədilə son 19 ildə müxtəlif dillərdə nəşr etdirdiyi kitabların, broşürlərin əhəmiyyətini də xüsusi qeyd etmək lazımdır. Bu istiqamətdə ilk layihə "Qarabağ həqiqətləri" toplusunun hazırlanması olub. Xaricdəki diplomatik nümayəndəliklərimiz, diaspor təşkilatlarımız və digər kanallarla bütün dünyaya yayılmış "Qarabağ həqiqətləri" toplusu "Qarabağın tarixi haqqında məlumat", "Qarabağ münaqişəsinin başlanması", "Xocalı soyqırımı", "Azərbaycana qarşı erməni təcavüzünün nəticələri", "Erməni terror təşkilatlarının Azərbaycanca qarşı fəaliyyəti" kitablarındandır. Kitab dünyanın əksər ölkələrində Azərbaycan üçün vacib olan yeni informasiya mənbəyinin əldə olunmasında və xalqımızın haqq səsini eşidilməsinə əvəzsiz rol oynayıb.

Layihənin davamı olaraq fond "Azərbaycan həqiqətləri" filmlər toplusunun hazırlanmasına dəstək verib. Topluya erməni terror təşkilatlarının Azərbaycanca dinc əhaliyə qarşı həyata keçirdikləri soyqırımı aktlarında bəhs edən "Soyqırımı: Bakı", "Soyqırımı: Quba", "Soyqırımı: Şamaxı", "Xocalı soyqırımı", "Qaradağlı soyqırımı", "Ağdaban faciəsi" filmləri daxildir. Toplu da həmçinin Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğal etdikləri Şuşa və Ağdam şəhərlərində törətdikləri vandalizmlər aktlarını özündə əks etdirən "Dağıdılmış mədəniyyət beşiyi - Şuşa" və "Ağdam: Qafqazın Xirosması" filmləri yer alıb.

Azərbaycan və ingilis dillərində hazırlanmış toplular ölkəmizin xaricdəki diaspor təşkilatları, diplomatik missiyaları vasitəsilə bütün dünyada yayılıb. Azərbaycan Respublikasının Davam İşlər Nazirliyi ilə birgə layihənin davamı olaraq "Azərbaycana qarşı müharibə: Mədəni irsin hədəfə alınması" kitabı ingilis dilində işıq üzü görüb. Kitaba işğal olunmuş rayonlarımızın hər birində olan mədəni sərəvətlərimizin siyahısı, xəritələr, habelə Ermənistan ərazisində və işğal altındakı ərazilərdə tarixi-mədəniyyət abidələrimizin əvvəlki və indiki vəziyyətini əks etdirən videomateriallara əlavə edilib.

İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra azad edilmiş ərazilərdə həyata keçirilən bərpa və quruculuq prosesinə Heydər Əliyev Fondu da öz dəstəyini verir. Fond Qarabağda, xüsusilə Şuşa şəhərində tarixi mədəniyyət abidələrinin, dini ziyarət-gəhənlərin təmiri və bərpaşında yaxından iştirak edir. Yeri gəlmişkən, avqustun 23-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, Birinci xanım Mehriban Əliyeva, ölkəmizdə dövlət səfərinə gəlmiş Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev və xanımı Ziroatxon Mirziyoyeva Şuşaya səfərləri çərçivəsində Saatlı məscidində, Yaradıcılıq mərkəzində, Mehmandarovların malikanə kompleksində, ərazidəki ailə məscidində və bulaqda Heydər Əliyev Fondu tərəfindən həyata keçirilən bərpa və yenidənqurma işləri ilə yaxından tanış olublar.

Bütün bunlar deməyə əsas verir ki, təkə Azərbaycanca deyil, ölkəmizin sərəvətlərindən kənar da böyük rəğbət qazanan, hər zaman köməyə, yardıma ehtiyac duyanların böyük himayədarı olan Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva Ulu Öndərin ideallarını rəhbər tutaraq ümumbəşəri mədəniyyətə, sülhə və əmin-amanlığa sanballı töhfələrini verir.

Özünün də söylədiyi kimi, başqalarına yaxşılıq, mərhəmət ömrü boyu onun üçün ümdə anlayışlara, ən ilüvi insani keyfiyyətlərə çevrilib, eyni zamanda bu xeyrixahlıq missiyasının kökündə təmənənəsizlik dayanıb. Şübhə yoxdur ki, ölkəmizin nüfuzunu yüksəldən bu necib missiya bundan sonra da inamla davam etdiriləcək və milli intibah prosesinə təkən verəcəkdir.

Qüdrət KƏRİMOV,
"Xəzər" QSC-nin sədri,
İqtisad elmləri doktoru

Vətənə xidmətin mükəmməl örnəyi

Vətən müharibəsində torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi müasir tariximizdə yeni mərhələnin başlanğıcına çevrildi. Çünki indi Azərbaycanın yüksəlişi əvvəlki illərdən fərqli olaraq ərazi bütövlüyümüzün təmin olunduğu bir şərəfdə baş verir. Eyni zamanda Vətən müharibəsinin və bu müharibənin yaratdığı yeni reallıqların müstəvisində, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdakı bərpa və quruculuğun fonunda bütün dünya öz milli maraqlarını qətiyyətli təmin etməyi bacaran Azərbaycan dövlətinin uğurlarına şahidlik etməkdədir.

Belo bir şərəfli dövrdə hər birimizin qarşısında dayanan ən əsas mədəni öhdəlik əsl vətəndaşlıq mövqeyi və milli təvəssübkeşlik nümayiş etdirmək, öz fəaliyyətimizlə cənab Prezident İlham Əliyevə müdrik rəhbərliyi altında qazanılan uğurlara töhfə verməkdir. Əminliklə və qətiyyətlə deyə bilərik ki, respublikamızın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın fəaliyyəti və görülmüş işləri bu baxımdan ən gözəl nümunədir.

Mehriban Əliyeva Prezident İlham Əliyevin ən böyük silahdaşı kimi həm siyasi sferada, həm dövlət idarəçiliyində, həm də ictimai sektorda ortaya qoyduğu nümunəvi fəaliyyətlə nəinki Azərbaycan, respublikamızın hüduqlarından kənar da yaxından tanınan siyasi-ictimai xadimdir. Onun rəhbərliyi ilə Heydər Əliyev Fondunun, Azərbaycan Mədəniyyətinin Dostları Fondunun uzun illərdir ki, həyata keçirdikləri layihələr xalqımızın Ulu Öndəri Heydər Əliyevin əbədiyaşar ideyalarının həyata vəsiqə alınmasına xidmət edir. Məhz Mehriban Əliyevanın ictimai fəaliyyəti ilə bütün dünya Azərbaycan haqqında daha yaxından tanış olub. Heydər Əliyev Fondunun həyata keçirdiyi müxtəlif məzmunlu tədbirlər Ermənistanın işğalçı simasını qətiyyətlə ifşa edib, Xocalı hadisələrinin ayrı-ayrı ölkələrin parlamentləri tərəfindən Ermənistanın törətdiyi soyqırımı cinayəti kimi tanımasını təmin edib. Bütün bunlar Mehriban Əliyevanın Azərbaycan cəmiyyətinə və həm də vətənpərvər, milli təvəssübkeş kimi tanındı.

Mehriban Əliyeva Azərbaycan mədəniyyətinin, təhsilinin, səhiyyəsinin böyük himayədarıdır. Onun təşəbbüsü və Heydər Əliyev Fondunun xətti ilə indiyədək neçə-neçə mədəni və tarixi abidimiz

bərpa edilib, yenidən qurulub. Muğam sənətimizin, xalq musiqimizin qorunması, təbliği, mədəni-tarixi abidələrimizin bərpası, milli mədəniyyətimizin müxtəlif nümunələrinin UNESCO-nun maddi-mədəni irsi siyahısına daxil edilməsi də Mehriban Əliyevanın mədəniyyətimiz qarşısındakı xidmətlərinin göstəricisidir. Bəli, Mehriban xanım Əliyeva yalnız Azərbaycan xalqının mədəniyyətinin bütün dünyada özünəməxsus təbliğatçısı deyil, həm də onun böyük himayədarıdır.

Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə inşa olunan yüzlərlə məktəb, uşaq bağçası, uşaq evi isə Mehriban Əliyevanın sosial təşəbbüslərinin təəcəssümüdür. İrsi və qan xəstəliklərinin qarşısının alınması, auz-təz və daundan əziyyəti çəkən uşaqların müalicəsi ilə bağlı fond tərəfindən yaradılan tibbi mərkəzlər milli genofonduumuzun qorunmasına xidmət edir.

Elə bu nəticə fəaliyyətin nəticəsidir ki, Azərbaycan cəmiyyəti Mehriban Əliyevanı xeyriyyəçi və qayğıkeş insan, Heydər Əliyev Fondunu isə mərhəmət ünvanı kimi tanıyır. Çünki ölkəmizin birinci xanımı daim köməyə ehtiyacı olanların, əziyyət çəkənlərin, kimsəsiz və ahl vətəndaşların yanındadır. Ümumiyyətlə isə, Mehriban xanımın çoxşaxəli fəaliyyətinin mərkəzində dayanan amillər vətəno xidmətlə yanaşı, həm də insan amilində təəcəssüm tapır. Mehriban Əliyevanın rəhbərliyi ilə Heydər Əliyev Fondu tərəfindən həyata keçirilən bütün sosial layihələrin məzmunu, qayəsi insanlara dayaq durmaqdan ibarətdir. Koronavirus pandemiyasının tuğyan etdiyi gərgin günlərdə biz bir daha bunun şahidi olduq.

Mehriban Əliyevanın Birinci vitse-prezident kimi də fəaliyyətinin məramı məhz

insan amili üzərində formalaşdırılıb. Yaxşı xatırlayıraq ki, 6 il əvvəl Birinci vitse-prezident kimi fəaliyyətə başladığından sonra Mehriban Əliyevanın ilk diqqət yetirdiyi məsələlər keçmiş məcburi köçkünlərin yaşayış mənzil şəraitlərinin yaxşılaşdırılması və Aprel döyüşlərində ölümlə bağlı məsələlərdir. Mehriban Əliyevanın bu prosesdə davam etməkdədir.

Vətən torpaqlarının işğaldan azad edilməsi üçün yaranan, əlil olan qəhrəman oğullarımızın sağlamlığı da Mehriban xanım Əliyevanın diqqətindədir. Vətən müharibəsinin ilk günlərindən döyüşlərdə yaralanmış hərbiçilərimizin müalicəsinə şəxsi nəzarətə götürən Mehriban Əliyevanın dəstəyi və qayğısı ilə neçə-neçə zabit və əsgərimiz əvvəlki sağlamlığına qovuşub, həyata qayıdıb.

Mehriban Əliyevanın fəaliyyəti o qədər genişdir ki, onların hamısını bir yazıda ifadə etmək çətinidir. Və bu fəaliyyətin hər bir istiqaməti dövlətə və insanlara xidmətin nümunələridir. Bu gün Mehriban Əliyeva Birinci vitse-prezident kimi dövlət idarəçiliyində, Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə yüksək imicinin formalaşmasına xidmət edir. Bu fəaliyyətinin nəticəsidir ki, Mehriban Əliyeva çoxşaxəli beynəlxalq mükafatlarla və titullarla layiq görülüb.

Bu gün Azərbaycan öz tarixinin şanlı və şərəfli dövrünü yaşayır. Vətən müharibəsində qazanılan zəfərin ardınca işğaldan azad edilmiş torpaqlarımız Prezident İlham Əliyevə əzmi ilə bərpə edilir, yenidən qurulur. Bu prosesdə

də hər birimiz hörmətli Mehriban xanım Əliyevanın nümayiş etdirdiyi əsl vətən və xalq təvəssübkeşliyinə şahidlik edirik. Mehriban Əliyevanın şəxsi təşəbbüskərligi ilə Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Şuşa şəhərinin tarixi-mədəni abidələrinin, məscidlərinin bərpası istiqamətində çoxsaylı layihələr həyata keçirilib və bu proses davam etməkdədir.

Vətən torpaqlarının işğaldan azad edilməsi üçün yaranan, əlil olan qəhrəman oğullarımızın sağlamlığı da Mehriban xanım Əliyevanın diqqətindədir. Vətən müharibəsinin ilk günlərindən döyüşlərdə yaralanmış hərbiçilərimizin müalicəsinə şəxsi nəzarətə götürən Mehriban Əliyevanın dəstəyi və qayğısı ilə neçə-neçə zabit və əsgərimiz əvvəlki sağlamlığına qovuşub, həyata qayıdıb.

Mehriban Əliyevanın fəaliyyəti o qədər genişdir ki, onların hamısını bir yazıda ifadə etmək çətinidir. Və bu fəaliyyətin hər bir istiqaməti dövlətə və insanlara xidmətin nümunələridir. Bu gün Mehriban Əliyeva Birinci vitse-prezident kimi dövlət idarəçiliyində, Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə yüksək imicinin formalaşmasına xidmət edir. Bu fəaliyyətinin nəticəsidir ki, Mehriban Əliyeva çoxşaxəli beynəlxalq mükafatlarla və titullarla layiq görülüb.

Bu gün Azərbaycan öz tarixinin şanlı və şərəfli dövrünü yaşayır. Vətən müharibəsində qazanılan zəfərin ardınca işğaldan azad edilmiş torpaqlarımız Prezident İlham Əliyevə əzmi ilə bərpə edilir, yenidən qurulur. Bu prosesdə

Cəbi QULİYEV,
Milli Məclisin deputatı

Yeni "Qarabağnamə"

Müəllifi Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondudur

milətdirmək, Azərbaycanı dünyanın boyu görünən mədəniyyət ünvanlarından biri kimi tanımaq (və sevdirmək!) Azərbaycana Azərbaycan boyda tarixi xidmət oldu. Bu haqda düşünmək də, bu düşüncələri gerçəkləşdirmək kimi duyğular da işıqlı niyyət idi və onu işıqlı insan kimi tanıyan (və belə də sevən!) Mehriban xanım Əliyeva gerçəkləşdirdi. Dünyanın ən böyük konsert salonları Azərbaycan muğamının işığı azərbaycanlılıq məfkuresini, türkçülük ideologiyasını böyük sədaqətə yaşadan insanın sayəsində gördü, onun vətənsəverliyinin işığında dərk etdi. Buna da qüdrət deyirlər.

2005-ci ildən Azərbaycanda Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə muğam müsabiqələri təşkil olunur. Bu gərəklə müsabiqə həm muğamın yasadılması, inkişaf etdirilməsi, həm də elmi-nəzəri əsaslarla daha məsuliyyətlə inkişaf etdirilməsi konsepsiyasını böyük mədəniyyət qoşqu ilə həyata keçirir. Müsəbiqə iştirakçılarının ifalarına verilən qiymətlər, əslində, muğamlarımızın mahiyyətinin bir daha xatırladılması, xatırladılaraq yaşadılması niyyəti idi.

İkinci Qarabağ müharibəsi başlayanda xalq Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın duyğuları tərpedən, ədalətli müharibəmədə igid oğullarımızı döyüşə uğurlayan kəlamını da əsgəri çağırış bildi: "Qoy Uca Tanrı hər bir azərbaycanlıya müqəddəs Qarabağ torpağını öpməyi nəsib etsin!" Bu, ana duası idi. Ana duası, ana çağırışı Ali Baş Komandanın sərkərdəliyi ilə düşmənin müdafiə sədlərini darıdanca döyüş-döyüşə mövqə qələbələri qazanan, böyük qələbəyə yaxınlaşan döyüşçülərimizin döyüş əzminin, qələbə ruhunun səngərdəsi oldu. Mehriban xanımın Vətən adından dediyi kəlmələr də döyüşçülərimizin qəlbindəydi. Bu da qüdrət kimi yaşadı...

Azərbaycan Ordusunun böyük zəfəri ölkəmizin siyasi imicini də yüksəltmiş, dünya dövlətlərinin ona ehtiramını

da artırdı. Zəfərdən sonra Prezident İlham Əliyevin işğaldan azad edilmiş ərazilərə səfərlərində Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyeva da olur, dövlət başçısı ilə birlikdə quruculuq işlərinin başlanğıcında, müxtəlif obyektlərin təmələqoyma mərasimlərində iştirak edir. Bünövrənin qoyulmasında bu səviyyədə iştirak sevginin ifadəsidir, sözlə ifadə edilə bilməyən ana xeyir-duasıdır. Tanrı belə xeyir-duaları eşidir. Mehriban xanımın Şuşada yaşadığı duyğuları sezmək çətin deyildi. Qürur vardı o duyğularda.

Zəfərdən sonra Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü, Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı və dəstəyi ilə ruhumuzun paytaxtında - Şuşada "Xaribülbi" Musiqi Festivalı keçirildi. Şuşa səs-sos, avaz-avaz dikəldi, Şuşanın başının üstünü almış duman çəkildi, illərin sıxıntısından qurtaran dağların qırışığı açıldı. "Qarabağ şikəstəsi" yaxınların da, uzaqların da düşüncələrini bir gərəklilik həkk elədi: Azərbaycan deyiləndə ayağa durun! Qüdrət misalı bu bənərsizlik Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın gerçəkləşən təşəbbüsünün göstəricisiydi...

Şəhidlərə ehtiram Vətənə ehtiramdır. Şəhidlər tanınmadan həminin doğması olur. Şəhidlərin sayı qədər, dağıdılan evlərin, söndürülən ocaqların sayı qədər pəhərimiz var. Şəhid ailələrinə dövlət də, dövlət qurumları da, ictimai təşkilatlar da qayğı göstərir. Heydər Əliyev Fondu Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə bu qayğıni mədəni bərcəmədə kimi yerinə yetirir. Onun şəhid ailələrinə ziyarətləri onlar üçün mədəni təsəllidir.

Xeyirxahlığı, Vətənə, xalqa, dövlətçiliyə, dövlət xidməti həyat fəlsəfəsi bilən Mehriban xanım Əliyeva "Heydər Əliyev mükafatı"na, "Heydər Əliyev" ordeninə layiq görülüb. Bu ali mükafat, bu ali təltif xalqın sevgisi ilə yanaşı dayanır...

Səbinə XASAYEVA,
Milli Məclisin deputatı

Kökünə bağlı, dövlətinə sədaqətli, xalqına Mehriban xanım

Keçdiyi mənalı ömür yolu, yüksək humanizmi, xeyirxahlığı və nəcibliyi, bənərsiz ictimai fəaliyyəti ilə nəinki Azərbaycanda, eləcə də dünyada yüksək ehtiram sahibi olan ölkəmizin birinci xanımı, Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva tariximizin şanlı salnaməsinə öz dəst-xəti ilə daxil olan şəxsiyyətdəndir.

Xeyirxahlıq əməlləri ilə xalqı sevimləsinə çevrilən birinci xanım Azərbaycan qadınına xas olan ən gözəl xüsusiyyətlərindən biri olan nəcibliyi, bənərsiz ictimai fəaliyyəti ilə nəinki Azərbaycanda, eləcə də dünyada yüksək ehtiram sahibi olan ölkəmizin birinci xanımı, Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva tariximizin şanlı salnaməsinə öz dəst-xəti ilə daxil olan şəxsiyyətdəndir.

Xeyirxahlıq əməlləri ilə xalqı sevimləsinə çevrilən birinci xanım Azərbaycan qadınına xas olan ən gözəl xüsusiyyətlərindən biri olan nəcibliyi, bənərsiz ictimai fəaliyyəti ilə nəinki Azərbaycanda, eləcə də dünyada yüksək ehtiram sahibi olan ölkəmizin birinci xanımı, Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva tariximizin şanlı salnaməsinə öz dəst-xəti ilə daxil olan şəxsiyyətdəndir.

Xeyirxahlıq əməlləri ilə xalqı sevimləsinə çevrilən birinci xanım Azərbaycan qadınına xas olan ən gözəl xüsusiyyətlərindən biri olan nəcibliyi, bənərsiz ictimai fəaliyyəti ilə nəinki Azərbaycanda, eləcə də dünyada yüksək ehtiram sahibi olan ölkəmizin birinci xanımı, Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva tariximizin şanlı salnaməsinə öz dəst-xəti ilə daxil olan şəxsiyyətdəndir.

simasında görürük. Sultan Toğrulun qızı, Atabəylər dövlətinin sonuncu hökmdarı Müzəffərəddin Özbəyin həyat yoldaşı Mehriban xatun şəxsi nüfuz hesabına Xoy, Səlmə və Urmiyanı öz idarəçiliyində saxlaya bilmişdi. 1225-ci ildə Təbrizli Şəmsəddinlə birlikdə Təbriz, Xoy, Naxçıvan şəhərlərinin işğalçılarından azad olunmasında böyük hüner göstərmişdir.

Adı Azərbaycanın və Şərqi dövlətçilik tarixinə ilk xanım diplomat kimi daxil olan Ağqoyunlu hökmdarı Uzun Həsənin anası Sara Xatun isə ilk birinci xanım statusunda olub. Tarix onu bizə böyük ağıl və mətanət, müdriklik və cəsarət sahibi, istedadlı diplomat kimi tanıdıb. Xarici ölkələrlə aparılan danışıqlarda o zaman bütün Şərqi yeganə qadın diplomat olan Sara Xatun mühüm rol oynayırdı. Sara Xatun mahir bir diplomat kimi öz ölkəsindən çox-çox uzaqlarda da tanınmışdı. O həm də böyük hərbi sərkərdəlik bacarığına və hərtərəfli intuisiyaya malik qadın idi. Onun uzaqgörən ağılı və çevikliyi dar məqamlarda tez qərar çıxarmaqda əlindən tuturdu. Bir ana olaraq da adı tarix səhifələrinə qızıl hərflərlə yazılıb.

Bugünkü Sara Xatunumuz bizim birinci xanımımız Mehriban xanım Əliyevadır. Tanrı Azərbaycan xalqına 500 il sonra Mehriban xanımın timsalında yeni Sara Xatunu bəxş edib. Hər iki

xanım bu millətin baş tacı, şərəf ölçüsüdür. Hər iki qadın bu xalqın bəşəri duyğularla yüklənmiş əsilzadə, kübar, incə ruhlu xanımlarıdır. Hər iki qadın zərəfətli, nəcibliyi qan yaddaşında daşıyan ucaltı rəhmətdir. Hər iki qadın taleyində Tomris hünəri, Nüşabə uzaqgörənliyi, Mehriban nüfuz cəmləşib.

Mehriban xanım tariximizdə dövlət və siyasi xadim kimi iz qoyan həmin xanımlarımızın qədim ənənəsini bu gün böyük bacarıq və qabiliyyətlə, həm də yüksək səviyyədə davam etdirən xanım liderdir. Amma onu bu xanımlardan fərqləndirən daha bir üstünlüyü var: Mehriban xanımın fəaliyyəti çoxşaxəlidir. Hər bir işi gəliş-gələcə, hər kəmə qayğı ilə yanaşır və bu sevgini, bu qayğıni çox səxavətlə insanlara ötürür.

Mələmdür ki, birinci xanımlar ölkəmizin ictimai-siyasi və sosial həyatında fəal iştirak etməklə yanaşı, dövlətlərə dostluq, humanitar və mədəni əməkdaşlığı möhkəmləndirən siyasi xadimlərdir. Onlar həm də beynəlxalq sülhü, qadın və uşaq hüquqlarını, ümumşəxsi dəyərlərin qorunmasını müdafiə edən şəxslərdir. Mehriban Əliyeva məhz bu parametrləri şəxsi taleyində və fəaliyyətində daşıyan xanımdır. Onun vətəni, xalqı üçün etdiklərini sadalamağa gərək görmürəm. Bir kitablıq faktı bir yazıya necə

siçədirəm? Zəfər son 20 ildə ölkəmizin birinci xanımı olaraq gördüyü işləri yaddaşında saxlayaraq, qəlbində bu gözəl xanımın obrazı yaradılıb. Azərbaycan qadınının əslirinin o tayından boylanan xanım-xatunluğu, Şərq qadınlarına xas əsilzadəliyi, kübarlığı Mehriban xanımın simasından, baxışlarından, xoş təbəssümündən boy göstərir. Azərbaycanın birinci xanımı olaraq onun adı dünyada ən gözəl hesab olunan birinci xanımların siyahısında öncül yerdədir.

Onun özünəməxsus gözəlliyi, zərifiyyəti, səmimiyyəti var. Ulu Öndərin sağlığında televiziya ekranlarından, fotoobektivlərdən qaçmaqda çalışır, arxa plana görünməyə cəhd edirdi. Bu, onun ədəb-ərkanından, mədəniyyətinə, genetikasından gələn bir əlaqə nümunəsi idi. Amma özünün sirlə təbəssümü, utancaq siması, gülməklərlə ilə yaddaşlara hopur, insanların maraqlı dairesinə düşürdü. Bu ondan irəli gəlirdi ki, Mehriban xanım tarixi köklər üzərində pərvəriş tapmış bir nəslin, bir gözəl ailənin yetirəsidir. Görkəmli şərqşünas, Azərbaycanda ərəbşünaslıq üzrə ilk qadın filologiya elmləri doktoru, professor Aida İmanquliyevadan tərbiyə almış, babaları Mir Cəlal Paşayev və Nəsir İmanquliyevdən insanlığı öyrənmiş, atəsi akademik Arif Paşayevdən elmin sirlərini öz et-

mişdi. O, Ulu Öndərin gəlmişidi, gələcəyini böyük sərkərdəsi, "dəmir yumru"lu Ali Baş Komandanı, Azərbaycan Zəfər sevincini yaşadacaq Prezident İlham Əliyevin ilindən tuturdu. Zərifiyyəti nümunəsi olan, Azərbaycan xanımına xas ideal keyfiyyətləri, ziyalılığı, insanlara sevgisi ilə böyük nüfuz qazanmış akademik Zərif Əliyevanın ocağında hərərət alaraq ondan da həyat dərslərini almışdı. Ötən əsrin 80-ci illərində Ulu Öndərin şəxsi mühafizəsinin rəisi olmuş Aleksandr İvanovun söylədiyi bu fikirlər dediklərimizi təsdiq edir: "Çox sonralar mən Zərifə xanımın bir çox məziyyətlərini Mehriban xanımın timsalında gördüm. Düz deyiblər ki, gəlin ocağa çəkər". Deməli, birinci xanım hər iki ocaqda gələnlərini, öyrəndiklərini qəlbənin yaddaşına köçürür...

"Hər bir uğur qazanmış kişinin arxasında bir qadın dayanır" fikrini düşünən hər yerində təsdiq edirlər. Lakin bu fikir yarımçıqdır, çünki hər bir uğur qazanmış qadın arxasında da ona hərətarəfli dəstək olan kişi, bütövlükdə ailə, mədəniyyət, milli varlığa bağlılıq dayanır. Həmin qadınlar özünəməxsus güclü, eyni zamanda öz ocağının qoruyucusu olur, hər zaman ailə dəyərlərini mizan-tərəzisini diqqətdə saxlayırlar. Və on maraqlıdır odur ki, bunlar onun ictimai xadim olmağı-

na, cəmiyyətdə yüksək mövqə tutmağına mane olur. Əksinə, hər iki misrəliyi Ali Baş Komandanı, Azərbaycan Zəfər sevincini yaşadacaq Prezident İlham Əliyevin ilindən tuturdu. Zərifiyyəti nümunəsi olan, Azərbaycan xanımına xas ideal keyfiyyətləri, ziyalılığı, insanlara sevgisi ilə böyük nüfuz qazanmış akademik Zərif Əliyevanın ocağında hərərət alaraq ondan da həyat dərslərini almışdı. Ötən əsrin 80-ci illərində Ulu Öndərin şəxsi mühafizəsinin rəisi olmuş Aleksandr İvanovun söylədiyi bu fikirlər dediklərimizi təsdiq edir: "Çox sonralar mən Zərifə xanımın bir çox məziyyətlərini Mehriban xanımın timsalında gördüm. Düz deyiblər ki, gəlin ocağa çəkər". Deməli, birinci xanım hər iki ocaqda gələnlərini, öyrəndiklərini qəlbənin yaddaşına köçürür...

Onun cəmiyyətdə tutduğu mövqə, ictimai-siyasi hadisələrə münasibəti, aldığı qərarlar, verdiyi tövsiyə və məsləhətlər İlham Əliyevin fəaliyyəti ilə həmahəngdir. Dünyada yayılmış bir afonizmi Prezidentin ən sədaqətli məsləkdaşı olan Mehriban Əliyevanın ünvanına çəkinmədən söyləmək olar: birinci xanım prezident üçün ən yaxşı partiyaçdır. Məhz buna görə də Prezident Birinci vitse-prezidentlik kürsüsünü öz məsləkdaşına layiq gördü. 44 günlük

Vətən müharibəsində Ali Baş Komandanın Zəfər müjdəsini ilk olaraq sosial şəbəkə hesablarında paylaşması, Prezidentlə birlikdə hospitalarda müalicə olunan hərbiçiləri ziyarət etməsi, şəhid analarının yanında olarkən göz yaşlarını gizlətməyə çalışması, qələbdən sonra dəfələrlə işğaldan azad olunmuş rayonlara səfəri xanım Əliyevanın müvəppəq, cəsarətli, güclü, eyni zamanda mərhəmətli və sədaqətli olmasını göstərir, həm də bu təyinatın çox doğru olduğunu sübut edir. Bir dəfə İlham Əliyev birinci xanımın Birinci vitse-prezident kimi fəaliyyəti haqqında xarici jurnalistin verdiyi sualı belə cavablandırdı: "Onun azərbaycanlıları arasında güclü dəstəyi var. Siz küçədə istənilən şəxsə soruşsa, vətəndaşların onu necə sevdiniyi və dəstəklədiyini görə bilərsiniz. O, tamamilə sosial və humanitar məsələlərlə məşğuldur və onlarla insana yardım edir. Lakin o, bunu hər hansı bir pərəzsiz, reklamsız və elansız edir. Beləliklə, o, xalqımızın qürur duyduğu bir şəxsdir".

Bu bir tarixi höqiqətdir ki, vətəni, xalqı üçün çalınan, təmənnəsiz xeyirxahlığı və humanistliyi həyat əməlinə çevirən şəxslərin ideyaları, xoş əməlləri gələcək nəsillər üçün nümunəyə çevrilir. Özlərindən sonra qoyub getdikləri iz nəsillər dəyişdikcə hər dəfə yenilənir. Çünki həmin iz böyükdür, genişdir, silinməzdir. Xanım Mehriban Əliyeva - bizim zamanın Sara Xatunu da məhz belə iz sahibidir.

Züleyxa ƏLİYEVA,
"Azərbaycan"

Tarixboyu dünyanın ictimai fikir mənzərəsini zənginləşdirmiş müdriklərimizi düşündürən ən mühüm məsələlərdən biri insanın mahiyyəti, bu dünyadakı missiyası, ümumən, insan həyatının mənası olub. Onların mövzuya yanaşmaları da müxtəlifdir. Hər fikir adamının baxışında kamil insanın portreti fərqli rəqəmlərdən öz əksini tapır. Amma əsl insan haqqında düşüncələrdə üst-üstə düşən xeyli ortaq qənaətlər də var. Bunlardan ən mühümü insan və onun əməlləridir. Məhz əməllər hər bir kəsin ömür tarixində, həyat və şəxsiyyətinin məzmununa çevrilir.

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, yaşadığımız regionun ən nüfuzlu ictimai təşkilatı olan Heydər Əliyev Fondunun rəhbəri ötən onilliklərdə dünyanın ən mötəbər təşkilatlarının ali mükafatlarına layiq görülmüş, ən böyük mükafatı isə Azərbaycan xalqının və ölkə hüddudlarından kənar da onu tanıyan insanların böyük sevgisini qazanan Mehriban xanım Əliyevə da məhz xeyirxah əməlləri üzərində ucalmış şəxsiyyətdir. Milyonların ona sevgi və ehtiramı ölkənin birinci xanımının insanlar üçün böyük faydalar yaratmış xeyirli əməllərinin layiqli mükafatıdır. Onun həyata keçirdiyi ali məqsədlərdir, yüksək amallardır. Bunlar o dəyərlərdir ki, tarixin heç bir dönəmində dəyişməyib, məzmununa xələl gətirmir. Dünyanı yaşadan, gələcəyə ümidli, inamı sarsılmaz edən belə dəyərli insanların haqq yolunda apardıqları qətiyyətli fəaliyyəti və hər addımında ümumxalq dəstəyi ilə əhatə olunmasıdır.

Əsl şəxsiyyətlər üçün gələcəyi hiss etmək qabiliyyəti çox mühüm və xarakterikdir. Mehriban xanım da zamanı duyduğu bacaran bütün öncül şəxsiyyətlərə xas yüksək fəhmlə gələcək barədə mücərrəd qaydada deyil, konkret əmələ yönəlmiş formada düşüncür. Yaratdığı nümunələrlə milyonlarla adama sabaha aparacaq yolları göstərir.

İnsanlara sevgi, insanların sevgisi

Mehriban xanım Əliyevanın adı uzun illərdir ki, köməyə ehtiyacı olan insanları ümid yeri kimi çəkilir. Kiməsə kömək anlarında bu ad xatırlanır və hər kəsdə belə bir əminlik yaranır ki, ümid böşə çıxmayacaq. Bu əminlik birinci xanımın uzun illər ərzində kömək göstərdiyi, çətin vəziyyətdən çıxmasına dəstək olduğu, ümidlərinin gerçəyə çevrildiyi onminlərlə insanın rəyindən, minnətdarlıq duyğularından formalaşmışdır.

Türk xalqlarının mifik təfəkküründə də düşünülən imdadına yetişən, son ümid yeri kimi onlara kömək göstərən, çətinlikdən çıxmasına yardım edən parlaq obrazlar var. Bu obrazları insanların işıqlı arzular, ən çətin anlarda belə yenede vəziyyətin müsbətə doğru dəyişəcəyinə ümidsiz gümənlər, onları motivasiyaya edən mənəvi gücləri yaradıb. Mehriban xanım Əliyevə bu obrazların real həyatdakı təəcəssümüdür.

Maraqlısı budur ki, Mehriban xanımın indiyə qədər məşğul olduğu sahələrə, bu sahələrin hər birində apardıqları işlərə nəzər salanda onu həmin istiqamətlərdə yaranan ən çətin və gərəklilərlə, nələri-sə dəyişmək zərurəti ortaya çıxan məqamlarda gəldiyini görürük.

Mehriban xanım Azərbaycanın ictimai həyatında ilk dəfə ötən əsrin 90-cı illərinin ortalarında Azərbaycan Mədəniyyətinin Dostları Fondunun və "Azərbaycan İrs" jurnalının rəhbəri kimi göründü. Onun fəaliyyəti məhz bu müstəvidə başlaması sırf təsadüf təsiri bağışlaya bilər. Amma o dövrün tarixini müasir reallıqlar kontekstində nəzərdən keçirdikdə Mehriban xanımın həmin illərdə məhz mədəniyyətimizin hamisi, ona bütün dünyada dostlar qazandıran üçün ardıcıl fəaliyyətə başlaması əsla nə təəcəb doğurur, nə də təsadüf görürür.

O dövrlər Azərbaycanın müstəqillik yollarında ilk kövrək addımlarını atdığı çağlar idi. Azərbaycan dünyaya açılmış, beynəlxalq alomə inteqrasiya yolunu tutmuşdu. Dünyanın bizi olduğumuz kimi görüb qəbul etməsindən ötrü tanımaqda, özümüzü təqdim etməyimizə ehtiyacımız vardı. Onda dünya bizi daha çox töbi sorvətlərimizə görə tanıyırdı. Hər bir xalqın əsas tanıtım dəyəri olan mədəniyyətimizə gəlincə isə, uzun illər imperiya tərkibində yaşamağımızın formalaşdırıldığı təsirlər bu sahədə hələ də ortadan qalxmamışdı. Azərbaycan mədəniyyəti haqqında təsəvvürlər bir çox hallarda ümumi sovet mədəniyyəti stereotiplərindən uzaq gətmirdi. Bəzi istisnalar nəzərə alınmasaq, dünya ictimaiyyəti xalqımızın mədəni dəyərləri, şəxsiyyətləri haqqında kifayət qədər məlumatlı deyildi.

Ulu Öndər Heydər Əliyev dünyanın Azərbaycan xalqını öz dəyərləri işığında görüb qiymətləndirməsi üçün bütün mümkün işləri aparır, dövlətimizin iqtisadi imkanlarını o qədər yüksək səviyyədə olmadığı vaxtlarda belə bu sahəyə diq-

Xeyirxah əməlləri ilə ucalan şəxsiyyət

qət və qayğısını əsirgəmərdi. Çünki zamanın ən parlaq şəxsiyyətlərindən biri kimi Ümummilli Lider mədəniyyət diplomatiyasının gücünü yaxşı bilirdi. Xüsusilə Ermənistanın və onun havadarlarının ətrafımızda yaratdıqları inqarasiya blokadası çağında, özlərini, guya, sivil xalq, bizi isə mədəniyyətdən uzaq toplumu kimi təqdim etməyə çalışdıqları çətin vaxtlarda Azərbaycan və xalqımız haqqında düzgün təsəvvürün yaradılmasında mədəniyyətin nə qədər mühüm rol oynadığını düzgün dəyərləndirirdi. Bu istiqamətdə vəzifələr müəyyənəlməlidir, lazımı addımlar atırdı. Amma milli mədəniyyətin dünyada təbliği o qədər miqyaslı bir işdir ki, təkə müvafiq dövlət qurumlarının fəaliyyəti burada kifayət edə bilməzdi. Belə bir məqamda Mehriban xanım Azərbaycan Mədəniyyətinin Dostları Fondu və "Azərbaycan İrs" jurnalını yaradaraq mədəniyyətimizin dünyada təbliği və təbliğatı üçün müəyyənəlməli addımları atırdı. Milli mədəniyyətin dünyada təbliği o qədər miqyaslı bir işdir ki, təkə müvafiq dövlət qurumlarının fəaliyyəti burada kifayət edə bilməzdi. Beləliklə, bəşəriyyətin inkişaf yolundan, ali məqsədlərdən uzaq düşməsini. Bunun baş verməməsi, dünyanın gələcək naminə bir araya gələn problemlər üçün uyğun həllər tapması isə Prezident İlham Əliyev, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevə kimi parlaq şəxsiyyətlərin missiyasıdır. Ona görə də Azərbaycan silsilə beynəlxalq tədbirlərin, qlobal humanitar forumların, müxtəlif mədəniyyət tədbirlərinin mərkəzinə çevrilib. Ölkəmiz bütün dünyada sivilizasiyalararası dialoq, multikulturalizm, sülh və tolerantlıq ünvanı kimi tanınır.

Eyni missiyanın davamını biz Mehriban xanımın 2001-ci ildə sədr seçildiyi Azərbaycan Gimnastika Federasiyasının fəaliyyətində də görürük. Gimnastika, xüsusilə onun bədii gimnastika növü gənə nəsəl üçün ən faydalı idman növlərindən olan, amma buna bəzən Azərbaycan o qədər də maraq göstərməyən, töbi ki, buna görə çox ciddi çətinlikləri olan sahələrdən idi. Mehriban xanım Əliyevanın gəlişi ilə bu sahədə vəziyyət bütöün dəyişdi. Gənclər arasında gimnastikaya maraq artdı. Azərbaycan bu idman növü üzrə də beynəlxalq nüfuzlu yarışlarda təmsil olunmağa başladı. Ölkəmizdə gimnastika idman növünün inkişaf etdirilməsi üçün mükəmməl infrastruktur, maddi-texniki baza formalaşdırıldı. Azərbaycan bu sahə üzrə bir çox idman yarışlarına evsahibliyi edən ölkə kimi böyük nüfuz qazandı.

ifadə edir, zamanın axarında möhkəm dayanana bilirdi.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevə bütün dünyada mədəniyyətlərəarası dialoq ideyasının, tolerantlığın, multikulturalizmin fəal təşəbbüskarlarından. Onlar bu ideyaların bütün dünyada genişlənməsinə, bərqərar olmasına ona görə bu qədər əmək sərf edirlər ki, bəşəriyyət üçün başqa bir alternativ yoxdur. Dialoqun, anlaşmanın, tolerantlığın, multikulturalizmin əksi mədəniyyətlərin toqquşmasıdır. Milyonlarla insanın acı çəkəməsidir. Fərdlərin dini, milli mənsubiyyətinə görə sıxışdırılmasıdır, ayrı-seçkiliyə moruz qoyulmasıdır. Toplumların ən yaxşı halda özünə qapanmasıdır. Beləliklə, bəşəriyyətin inkişaf yolundan, ali məqsədlərdən uzaq düşməsini. Bunun baş verməməsi, dünyanın gələcək naminə bir araya gələn problemlər üçün uyğun həllər tapması isə Prezident İlham Əliyev, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevə kimi parlaq şəxsiyyətlərin missiyasıdır. Ona görə də Azərbaycan silsilə beynəlxalq tədbirlərin, qlobal humanitar forumların, müxtəlif mədəniyyət tədbirlərinin mərkəzinə çevrilib. Ölkəmiz bütün dünyada sivilizasiyalararası dialoq, multikulturalizm, sülh və tolerantlıq ünvanı kimi tanınır.

Eyni missiyanın davamını biz Mehriban xanımın 2001-ci ildə sədr seçildiyi Azərbaycan Gimnastika Federasiyasının fəaliyyətində də görürük. Gimnastika, xüsusilə onun bədii gimnastika növü gənə nəsəl üçün ən faydalı idman növlərindən olan, amma buna bəzən Azərbaycan o qədər də maraq göstərməyən, töbi ki, buna görə çox ciddi çətinlikləri olan sahələrdən idi. Mehriban xanım Əliyevanın gəlişi ilə bu sahədə vəziyyət bütöün dəyişdi. Gənclər arasında gimnastikaya maraq artdı. Azərbaycan bu idman növü üzrə də beynəlxalq nüfuzlu yarışlarda təmsil olunmağa başladı. Ölkəmizdə gimnastika idman növünün inkişaf etdirilməsi üçün mükəmməl infrastruktur, maddi-texniki baza formalaşdırıldı. Azərbaycan bu sahə üzrə bir çox idman yarışlarına evsahibliyi edən ölkə kimi böyük nüfuz qazandı.

Eyni missiyanın davamını biz Mehriban xanımın 2001-ci ildə sədr seçildiyi Azərbaycan Gimnastika Federasiyasının fəaliyyətində də görürük. Gimnastika, xüsusilə onun bədii gimnastika növü gənə nəsəl üçün ən faydalı idman növlərindən olan, amma buna bəzən Azərbaycan o qədər də maraq göstərməyən, töbi ki, buna görə çox ciddi çətinlikləri olan sahələrdən idi. Mehriban xanım Əliyevanın gəlişi ilə bu sahədə vəziyyət bütöün dəyişdi. Gənclər arasında gimnastikaya maraq artdı. Azərbaycan bu idman növü üzrə də beynəlxalq nüfuzlu yarışlarda təmsil olunmağa başladı. Ölkəmizdə gimnastika idman növünün inkişaf etdirilməsi üçün mükəmməl infrastruktur, maddi-texniki baza formalaşdırıldı. Azərbaycan bu sahə üzrə bir çox idman yarışlarına evsahibliyi edən ölkə kimi böyük nüfuz qazandı.

Birinci xanım

2003-cü ildən Mehriban xanım Əliyevə ilk dəfə məhz onun üzərinə düşən daha bir çətin tarixi missiyanı uğurla yerinə yetirdi. Azərbaycan cəmiyyətində "birinci xanım" institutu haqqında müəyyən təsəvvürlər mövcud olsa da, bu təsəvvürlər söthi idi. Azərbaycan bəlo bir institutun necə çalışa biləcəyinə dair aydın fikirlər, müəyyən önəmlər yox idi. Çünki Mehri-

ban xanıma qədər ölkəmizdə bu institut çalışmamışdı. Bu statusun önəmləri mövcud deyildi. Bir sıra inkişaf etmiş xarici ölkələrdə uzunmüddətli önəmləri olan birinci xanım institutunun Azərbaycanında necə təbii oluna biləcəyi, özünü nə dərəcədə doğruldaacağı maraqlı görünürdü. Eyni zamanda bunun bir önəmlə kimi formalaşması kifayət qədər çətin gəlirdi. Çünki mədəniyyətlər, münasibətlər fərqlidir. Söhbət milli dövlətçilik önəmlərinin tərkib hissəsinə çevrilən bir dəyərdən gəldir, onu başqalarından olduğu kimi götürüb təbii etmək o qədər də özüni doğrultmazdı.

Mehriban xanım Əliyevə bütün məsələlərdə olduğu kimi bu işdə də kiməsə təkrarlamadı. Məhz özü oldu, özü kimi davrandı. Azərbaycanın birinci xanımı kimi heç kimə bənzəməyən ictimai obrazı ilə insanların dərindən sevgisini qazandı. Azərbaycan nümunəsində ölkənin birinci xanımı obrazının mükəmməl meyarlarını yaratdı. Gördüyü işlərlə, formalaşdırıldığı ictimai dəyərlərlə, tələtin etdiyi prinsiplərlə başqaları üçün də nümunə oldu. Azərbaycan Prezidentinin həyata keçirdiyi siyasətə xalqın rəğbətini, dəstəyini daha da artdırdı. Xalq və hakimiyyəti arasındakı bağlılığı möhkəmləndirdi. Vətəndaşlarla qurulan kommunikasiyalarda səmimiyyəti, doğmalığı, qarşılıqlı inam və güvini gücləndirdi. Azərbaycan Prezidentinin idarəçilik üslubu, qarşıya qoyduğu milli hədəflər, həyata keçirdiyi müxtəlif dəyişikliklər, həm də bu doğrulmuş mühtidə vətəndaşların dərindən rəğbətini, sarsılmaz dəstəyini qazandı. Cəmiyyətimizdə milli vətəndəşlik təmin olundu.

Beləliklə, Mehriban xanım müstəqil dövlətçilik tariximizdə ilk dəfə bu önəmlərin də əsasını qoydu. Azərbaycanda birinci xanım institutunun çox orijinal, funksional, hamı tərəfindən rəğbətə qarşılanan yetərincə uğurlu bir modelini formalaşdırdı. Həmişə xalq arasında olması ilə, sırası vətəndaşların, ziyalıların, gənclərin, uşaqların, könüllülərin əhatəsində görünməsi ilə, müxtəlif layihələrdə onlarla birgə iştirakı ilə göstərdi ki, bu institut cəmiyyətə faydalar yaratmaqdan ötrü mövcuddur.

Azərbaycan cəmiyyətində çoxları ilk dəfə məhz Mehriban xanımın gördüyü işlərin mahiyyətindən anlamağa başladı ki, birinci xanımın yerinə yetirdiyi ictimai missiya protokol qaydalarında nəzərə çarpdığından xeyli əhatəlidir. Birinci xanımın vəzifəsi müxtəlif tədbirlərdən, səfər və görüşlərdən, fotolarda, videogörüntülərdə dövlət rəhbərinin yanında olması ilə məhdudlaşmır. Birinci xanım ölkənin, cəmiyyətin inkişafı məqsədilə həyata keçirilən işlərdə, yerinə yetirilən la-

yihələrdə də hər zaman dövlət rəhbərinin yanında. Onun ən sədaqət, fədakar silahdaşdır.

Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüskarı olduğu, rəhbərlik etdiyi layihələrin hər birinin böyük uğur qazanması da bununla bağlıdır. O, gördüyü bütün işləri Azərbaycan dövlətinə, xalqına fayda yaratmaqdan ötrü yerinə yetirir. Bütün bu layihələri dövlətimizi tarixin ən qüdrətli mərhələsinə gətirib çatdırmış Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin həyata keçirdiyi inkişaf siyasətinə dəstək məqsədilə həyata keçirir. Ona görə bu işlərin hər birində böyük sevgi, həssaslıq, diqqət var və onların uğurla nəticələnməsinin əsasında da bu durur.

Tarixi irsin davamı

2004-cü ilin 10 mayında Ümummilli Lider Heydər Əliyevin anadan olmasının növbəti ildönümü günü cəmiyyətə təqdim edilən Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyətə başlaması da Mehriban xanım Əliyevanın fəaliyyətində bir ilk idi. Buna qədər də Azərbaycanda müxtəlif ictimai təşkilatlar yaradılmış, müəyyən səviyyələrdə fəaliyyət göstərmiş, faydalı layihələr reallaşdırılmışdı. Ulu Öndərin ideyaları işığında, onun mənəvi irsinin yaşadılması məramı ilə böyük bir yola çıxmış fond isə miqyasca, mahiyyətə daha fərqli, öz adına layiq olmalı idi. Mehriban xanım Əliyevə bu böyük vəzifəni də uğurla yerinə yetirdi və əslində, həm Azərbaycan vətəndaşları, həm dünya ictimaiyyəti onu Heydər Əliyev Fondunun rəhbəri kimi çoxşaxəli fəaliyyətdən daha yaxından tanımaqda başladı. Bir-birinin ardınca yerinə yetirilən son dərəcə parlaq layihələrlə Mehriban xanım qısa müddətdə bu fondu Cənubi Qafqaz regionunun ən böyük və ən nüfuzlu təşkilatına çevirməyə müvəffəq oldu. Ümummilli Liderin adını daşıyan fond Ulu Öndər Heydər Əliyevin tarixi missiyanı bu gün də uğurla davam etdirir və Azərbaycanın dövlət siyasətinin bütün prioritet sahələrinə dəyərli töhfələr verir.

Milli dövlətçilik tariximizdə yeni dövrdə ölkədə dövlət-cəmiyyət tərəfdaşlığının yeni nümunəsinin formalaşmasında, vətəndaşları narahat edən sosial problemlərin çəvik şəkildə öz həllini tapmasında, mədəni sərvətlərimizin qorunması, inkişaf etdirilməsi və dünyada təbliğində, təhsil, səhiyyə və s. bu kimi müstəsna əhəmiyyətə malik sahələrin yenilənməsində Heydər Əliyev Fondunun müstəsna rolu var.

Fond Mehriban xanım Əliyevanın irəli sürdüyü və şəxsən rəhbərlik etdiyi layihələrlə Azərbaycan Prezidentinin "neft kapitalını insan kapitalına çevirməli"

prioritetinin reallaşmasından ötrü müstəsna dərəcədə böyük nəticələr əldə edib. İndiyə qədər Azərbaycanın evsahibliyi etdiyi və ölkəmizi dünyaya daha yaxından tanıdan bir sıra möhtəşəm beynəlxalq tədbirlərin təşkilat komitəsinə rəhbərliyi ilə də adını tarixə yazıb. Hər birimiz o günləri yaxşı xatırlayırıq. Mehriban xanım 2012-ci ildə "Avroviziya-2012" Beynəlxalq Mahnı Müsabiqəsini, 2015-ci ildə I Avropa Oyunlarını, 2017-ci ildə IV İslam Həmrəylik Oyunlarını ölkəmizdə nəinki yüksək səviyyədə təşkil etdi, eyni zamanda bu möhtəşəm silsilə tədbirlərin yeni təşkilatı standartlarını yaratdı. Belə geniş əhatə dairəsinə malik beynəlxalq səviyyəli tədbirlərin keçirilməsində böyük təcrübəsi olmayan Azərbaycanda bu tədbirlərin müasir meyarlarını formalaşdırdı.

Təsədüfi deyil ki, bu gün də dünyanın başqa-başqa ölkələrində təşkil edilən belə silsilə tədbirləri məhz Azərbaycanda keçirilmiş oxşarları ilə müqayisə edirik. Mehriban xanımın yaratdığı meyarların davamını bu tədbirlərdə tapırıq. Bu meyarlar həmişə yaşayacaq, daim inkişaf etdiriləcək və bütün dünyanın böyük maraqla izlədiyi bu tədbirlərdə daim xüsusi dəyər qatacaq. Çünki onlarda Mehriban xanımın da böyük sevgisi, fədakar əməyi, məsuliyyəti var.

Könül işi

Onun üçün ən böyük siyasət, vəzifə görülən işlərin xoş nəticələri, tarixdə rəğbətə xatırlanan əməllər, insanların həyatına gətirilən faydalardır. Özünü də qeyd etdiyi kimi, dərək edilmiş məsuliyyətdir. Azərbaycan Milli Məclisinin deputatı kimi millət vəkiliyin əsl öməyini yaratdığı illərdə də, bu gün Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti ali statusunda da Mehriban xanımın daşdığı vəzifəyə yanaşması belədir. Bu gün dövlətimizin rəhbəri İlham Əliyevin reallaşdırdığı sosial siyasətin uğurlu həyata keçirilməsində, humanitar sahədə görülən işlərdə Mehriban xanım Əliyevanın çox böyük rolu var. O, bütün layihələrə vəzifə öhdəliyindən də çox könüllü işi kimi yanaşır. İnsanlara sevgini, qayğını, onlar üçün nəso xeyirli bir iş görməyi bütün bu vəzifələrin mərkəzinə qoyur. Müxtəlif xəstəliklərdən əziyyət çəkən körpələr üçün tikilmiş müalicə müəssisələri də, kimsəziz gənclərin ev-çəşik sahibi olması üçün inşa olunmuş yaşayış binaları da, bütün ölkə boyu ucaldılmış yeni işıqlı məktəblər də, ahillərə qayğı da, Milli Məclisin deputatı olduğu vaxtlarda irəli sürdüyü amnisiya təşəbbüsləri ilə minlərlə məhbusun azadlığa qovuşması da, Azərbaycanda və dünyanın müxtəlif ölkələrində bərpa olunan tarixi abidələr də, mədəniyyətimizin dünyada təbliği və başqa belə sayızsız-hesabsız nümunələr də Mehriban xanımın qolbındakı insan sevgisinin həyatda real əməllərlə təəcəssümüdür.

Bütün bunlarla Mehriban xanım cəmiyyətimiz üçün yeni dəyərlər yaradır. İnsanlara humanizim mesajları ötürür, mərhəmətli olmağı, başqalarının ağrı-acısına, kədərinə şərik çıxmağı, xoş günlərin sevincini paylaşmağı, bir-birimizi qorumağı, qayğısına qalmağı, milli-mənəvi dəyərlərimizə sahib çıxmağı həyatımızın ana məqsədi kimi hamımıza nişan verir. Birinci vitse-prezident hər zaman hər kəsə vətəndaş olmağın meyarlarını anladır. İnsanlara vətəndaş məsuliyyəti əslayır. Ona olan ümumxalq sevgisi bu vətəndaşlıq dərslərinin, dövlətçilik tərbiyasinin təsir gücünü təmin edir. İnsanlarımız öz davranışlarında onun tövsiyələrini nəzərə alırlar. Çünki ona inanırlar. Bilirlər ki, əgər bunu Mehriban xanım deyirsə, deməli, insanların faydasındadır.

44 günlük Vətən savaşında əldə etdiyimiz tarixi qələbənin müəllifi olan Azərbaycan gəncliyinin yetişdirilməsində, bütün dünyanın qələbəmizi qəbul etməsində, tarixi zəfərimizin Qarabağda, Şərqi Zəngəzurda aparılan bərpə-quruculuq tədbirləri ilə daha da möhkəmləndirilməsində Azərbaycan Prezidentinin ən yaxın silahdaşı kimi Mehriban xanımın böyük əməyi, xidmətləri var. Onun rəhbərliyi ilə Heydər Əliyev Fondu bu gün azad yurdlarımızdakı tarixi abidələrimizi yenedən həyata qaytarır. Erməni vandallarının 30 il ərzində vuran etdikləri doğma məkanlarda yenedən mədəniyyət çirağı yandırır. Xalqımızın bu torpaqların köksündəki nişanələrini əbədiləşdirir. Mehriban xanımın rəhbərliyi, təşkilatçılığı ilə həyata keçirilən mədəniyyət layihələri bu torpaqlarda daimi sülhə qapı açır.

Mehriban xanım Əliyevə kimi şəxsiyyətlərin ömrü də bir tarixdir. Bu ömrün hər ili bu tarixin yeni bir şərəf salnaməsidir, növbəti zirvəsidir. Biz də Mehriban xanımın ömrünün daha bir zirvəsində təbrik edirik, Azərbaycanın xoşbəxt gələcəyi naminə fədakar fəaliyyətində yeni-yeni uğurlar arzulayırıq.

İradə ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"

Mehriban Əliyevanın DOST töhfəsi

Birinci vitse-prezidentin təşəbbüsü ilə yaradılan DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzində həssas qrupa daxil olan şəxslərə xidmət göstərilir

Müasir dövrdə bəşəriyyətin ən çox ehtiyac duyduğu xeyirxahlıq və mərhəmət nümunəsini yarada bilən, yüksək şəxsi keyfiyyətləri və nəəcibliyi, mənalı və bənzərsiz sosial-siyasi fəaliyyəti ilə tariximizdə iz qoyan şəxsiyyətlərdən biri də Mehriban xanım Əliyevadır.

Yüksək humanizmi və xeyirxahlığı ilə xalqımızın sevimlisinə çevrilən Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva Azərbaycan qadınına xas olan ən gözəl xüsusiyyətləri özündə cəmləşdirən böyük şəxsiyyətdir. Ölkəmizin birinci xanımı bütün sahələrdə olduğu kimi, həssas qrupa aid olan vətəndaşlarımızın da rifah halının yaxşılaşdırılması sahəsində ideyaları, təşəbbüsləri və xoş əməlləri ilə gələcək nəsillər üçün əsl örnək yaradıb. O, bu kateqoriyadan olan vətəndaşlara həmişə həssaslıqla yanaşır.

Fiziki məhdudiyətli, aztəminatlı, eləcə də şəhid ailələri və qazilərin sosial müdafiəsi ilə bağlı həyata keçirilən genişmiqyaslı tədbirlərin əsası Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulub. İnsan amilini daim diqqətdə saxlayan görkəmli dövlət xadiminin rəhbərliyi dövründə ailələrin, aztəminatlı ailələrin və şəhid yaxınlarının sosial müdafiəsinə xidmət edən tədbirlərin intensiv olaraq həyata keçirilməsi önəmsi bu gün də Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva tərəfindən uğurla davam etdirilir.

Birinci vitse-prezidentin təşəbbüsü ilə reallaşdırılan böyük layihələr kifayət qədərdir desək, yanlışdır. Onlardan biri də DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzidir. Bu mərkəz ölkəmizin yaradıcı potensialının artırılmasına kömək etməyi, sosial vəziyyəti aşağı olanların rifah halını yaxşılaşdırmağı, fiziki məhdudiyətli şəxslərin cəmiyyətdə inteqrasiyasını, eləcə də sağlam həyat tərzini təbliğ etməyi, yaradıcı uşaqların və gənclərin potensialını ortaya çıxarmağı öz fəaliyyətində prioritet məsələlər kimi görür.

Əminə Ərdوغانın marağına səbəb olan mərkəz

2021-ci il oktyabrın 22-də fəaliyyətə başlayan bu mərkəzin açılış mərasimində Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva iştirak ediblər. Mehriban Əliyevanın növbəti nəəciblik nümunələrindən olan DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzində həssas qrupa daxil olan şəhid ailələrinin üzvlərinə, müharibə ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslər və onların övladlarına, valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlara, aztəminatlı ailələrə və əlilliyi olan şəxslərə xidmət göstərilir.

Bu il iyunun 13-də Bakıda səfərdə olan Türkiyə Respublikasının birinci xanımı Əminə Ərdوغانın Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva ilə birlikdə məhz DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinə ziyarət etməsi də təsadüfi deyildi. Qonaqlar mərkəzdəki audio-sosyazma, floristika və land-

şaft dizaynı, metal və ağac üzərində oyma, xalçaçılıq, toxuma və tikmə, keramika, musiqi, təsviri sənət studiyalarında keçirilən təlimlərlə, o cümlədən kitabxana ilə tanış olublar. Azərbaycan və Türkiyənin birinci xanımları mərkəzin təlimçiləri və təlim alanlarının, inküziv kameralar orkestrinin ifasında musiqi nömrələrini dinləyib, bənefişarların əl işlərindən ibarət sergi ilə tanış olub, onlarla şəkil çəkdiriblər. Sonda qonaqlara hədiyyələr təqdim olunub.

Əlbəttə ki, mərkəzin çoxşaxəli fəaliyyət istiqaməti, orada təlim alanların müsbət aurası və xoş əhvalı bir daha onu deməyə əsas verir ki, xeyirxahlığına, insanlara diqqət və qayğına görə xalqımızın sevgisini və dərin hörmətini qazanmış Mehriban xanım Əliyevanın ölkəmizin sosial həyatındakı əvəzsiz rolu danılmazdır.

Bu mərkəzdə təlim keçən həssas insanların qazandığı həyat təcürbəsi, peşə bacarıqları və ən əsası gördükləri xoş münasibət də təsdiq edir ki, Birinci vitse-prezidentin fəaliyyətində ən mühüm istiqamətlərdən birini şəhid ailələri, Qarabağ müharibəsi əlilləri və həssas kateqoriyaya aid olan digər vətəndaşlarımızla bağlı məsələlər təşkil edir. Təsədüfi deyil ki, valideyn himayəsindən məhrum olan uşaqların mərnəvi anası deyəndə ilk ağla gələndə məhz ölkəmizin birinci xanımı olur. Mehriban Əliyeva şəhid ailələrinin, fiziki məhdudiyətli şəxslərin, kimsəsiz uşaqların ən böyük qayğıkeşi və himayədarıdır. Onun öz mənalı ömür yolunu təmənnaşız olaraq xalqımızın xoşbəxt və firavan yaşayışına həsr etməsi diqqətdən yayınma bilməz.

Mehriban Əliyevanın xalqa layiqli və təmənnaşız xidməti

DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinin fəaliyyətə başlaması insanların xoşbəxtliyi naminə gecə-gündüz çalışmağı və təmənnaşız xeyirxahlığı həyat əməlinə çevirən birinci xanımın düşünülmiş dəyərli təşəbbüslərindən biridir.

Burada əsas məqsəd həssas qrupdan olan şəxslərin yaradıcılıq potensialının artırılması və onların sosial-psixoloji durumuna dəstək verməkdir. Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində olan, Cənubi Qafqazda bu tipli ilk unikal məkən hesab edilən mərkəzə həssas qrupa daxil olan 6 yaşdan yuxarı şəxslər qəbul ediliblər. Hazırda mərkəzdə bu ilin birinci yarım ilinə olan məlumat əsasında, 200-ə yaxın bənefişar təlim alır.

Mərkəzdə müxtəlif fəaliyyət istiqamətləri üzrə təlim alan şəxslərin 12 nəfəri şəhid və qazi ailəsi üzvü, 128-i fiziki məhdudiyətli, 30-u aztəminatlı, 25-i isə valideyn himayəsindən məhrum olmuş şəxslərdir. Bənefişarlarla fəaliyyət planının aparılması beynəlxalq standartlara, bərpə və psixosial reabilitasiya prinsiplərinə istiqamətləndirilmiş model olan "CARE (Reabilitasiya kompleks yaşayış) metodologiyası"na əsaslanır.

Doştanlıq, inküziv və yaradıcı mühit

Biz də DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinin fəaliyyət istiqamətləri, təlimçilərin, xüsusilə də təlim alanların mərkəz barədə düşüncə və duyğularını öz dillərindən eşitmək üçün bu məkana üz tutduq.

Burada təlim alanların kollektivlə yaxınlığı, onların bir ailə kimi birləşməsinə dəstəyi elə məkana daxil olan kimi hiss edilirdi. DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzində hər kəs - həm öyrənən, həm də öyrədən yaradıcı və doştanlıq təəsüratı yaradırdı. Təlimçilərin və bənefişarların sözlərinə görə, həssas əhəli qrupunun məhz bu xüsusiyyətlərə malik olan unikal bir məkanda bir araya gəlməsi Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə yaradılmış bu mərkəzin əsas ideyasını təşkil edir.

Burada müxtəlif növ rəqəslər, təsviri incəsənət, dulusçuluq, musiqi, dərzilik, modelyerlik, xalçaçılıq, bədii oyma, floristika, bağçılıq və landsaft dizaynı, fotoqrafiya sənəti, kulnariya daxil olmaqla, ümumilikdə 14 istiqamət üzrə təlimlər keçirilir. Bu mərkəzdə təlimlər 6 aydan 24 ayadək davam edir. Onların daha sonra işlə təmin olmaları üçün müvafiq istiqamətlər üzrə diplom və ya sertifikatlar verilir.

Mərkəzə yaradıcı potensialını ortaya çıxarmaq, xüsusilə də bədii oyma sənətinin sirlərinə yiyələnmək üçün üz tutanlardan biri də İbrahimdir. Onun yaşının az olmasına baxmayaraq, artıq sərbəst şəkildə taxta üzərində oyma işi ilə məşğul ola və özünəməxsus əsərlər yarada bilir.

Bədii oyma sənəti üzrə təlimçi Asif Qasimov qeyd edir ki, bu sənətdə uğurlu olmaq üçün yaradıcı düşünmə bacarığı və rəssamlıq qabiliyyəti olmalıdır. Həmçinin o bildirir ki, bədii oymaya maraq əvvəlki illərlə müqayisədə daha da artıb. Özü də fiziki məhdudiyətli olan Asif bənefişarlarla işləməkdən məmnundur. O, həssas təlim alanlara oyma sənətinin detallarını gərə-də bilmək üçün fərdi yanaşmanı üstün tutur. Sözsüz ki, bu mənada onun peşəkərlığı və təcürbəsi də öz sözünü deyir.

A.Qasimovun dediyinə görə, mərkəzin bənefişarlarının cəmiyyətə inteqrasiyasını gücləndirmək üçün paralel olaraq multidisiplinar qrupla da iş aparılır: "Bu xüsusilə daha həssas təlim alanlar üçün çox faydalıdır. Mərkəzdə bənefişarlara peşə bacarıqlarından əlavə, sosial-pe-daqoji-psixoloji dəstək də verilir".

Keramika təlimləri tədris edilən otaqda bənefişarlar, adətən, musiqi sədaları altında çalışırlar. Təlimçilərin sözlərinə görə, bu sənət xəyal dünyalarını geniş, bəxış bucaqları fərqli olan autizm, daun və asperger sindromlu insanlar üçün də uygundur. Təlim alanlar burada 3D rəsmlər, dekorativ pannolar, mozaikalar, vazalar, qablar, heykəllər və digər müxtəlif əşyalar hazırlayırlar.

Təlim alan 12 yaşlı Könüllünlər sözlərinə görə, burada gildən müxtəlif əşyalar düzəltmək onun üçün çox maraqlıdır. Gildə işləmək onu dincəldir və daha yaradıcı düşün-

məsinə səbəb olur. Könül deyir ki, gələcəkdə dulusçuluq və keramika sənəti üzrə təlimçi kimi də fəaliyyət göstərməyi bilər.

Ümumiyyətlə, bənefişarların mütləq əksəriyyəti eyni zamanda bir neçə sosial xidmət növlərindən yararlanır və ayrı-ayrı sahələr üzrə təlimlərə qoşulurlar. Onların dediklərinə görə, burada öyrəndikləri bacarıqlarla gələcəkdə hətta öz şəxsi kiçik bizneslərini qura və sosial vəziyyətlərini yaxşılaşdırmaqları üçün imkanlar açılır. Valideynlərə qrup psixoterapiyası, uşaqların problemləri davranışının korreksiyası təlimləri, övladı ilə düzgün davranış qaydaları və onların mərkəzin nizam-intizam sistemində uyğunlaşdırılması, övladının xəstəliyi və ya əlilliyi barədə geniş maarifləndirilmə təlimləri, "Valideyn dəstək programı" çərçivəsində təlimlər keçirilir. Valideynlərin sözlərinə görə, bu dəstək programları və psixoloji konsultasiyalar hesabına onların həyatı daha da asanlaşdırılır və övladları ilə əvvəlcədən daha rahat ünsiyyət qura bilərlər.

Onu da qeyd etmək lazımdır ki, burada "Könüllü DOST" programı da tətbiq edilir. "İnküziv DOST" könüllü altprogramı çərçivəsində indiyə qədər 83 nəfər mərkəzdə fəaliyyətə cəlb edilib.

Gələcək nəsillər üçün əvəzolunmaz nümunə

Bənefişarlar onlara yaradılan bələ qayğıkeş mühitdən razılıqlarını ifadə edir və buna görə Mehriban xanım Əliyevaya dərin minnətdarlıqlarını bildirirlər. Təlim alanların sözlərinə görə, bu mərkəz onlar üçün hətta ikinci ailə və əsas ümid yeridir. Bu unikal şəraiti yaratdığına, onların müxtəlif fiziki, ictimai-iqtisadi və sosial məhdudiyətlərini nəəcibliyilə aradan qaldıracağına görə birinci xanıma təşəkkür edir, onun bu təşəbbüsünü yüksək qiymətləndirirlər.

Bu bir daha sübut edir ki, Mehriban Əliyevanın xalqın sevimlisinə çevrilməsinin əsas səbəblərindən biri də məhz genişmiqyaslı layihələr reallaşdırarkən onun humanizm və insanpərvərlik ideallarını rəhbər tutmasıdır. Əsasında mərhəmət, səfəqət, xeyirxahlıq və bu kimi ali duyğu və dəyərlər dayandırdığı DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzi də Mehriban Əliyevanın bu ideyalarına sadıqdır.

Birinci xanımın fəaliyyət dairəsi çoxşaxəlidir və həyatımızın bütün sahələrinə dərin təəsir edib. Mehriban Əliyeva həyata keçirdiyi bütün nəəcibli işləri ilə həm qadın, həm ana, həm də əvəzsiz dövlət xadimi kimi xalqımızın dərin məhəbbətinə layiqdir və o, gələcək nəsillər üçün əvəzolunmaz nümunədir.

**Nəziyə QARDAŞXANOVA,
İlham BABAYEV (foto),
"Azərbaycan"**

Xalqımızın əslrərin qovuşağın-
dan qaynaqlanan tarixi-mədəni
irsinə, abidələrə, məbədlərə, sir-
li-soraqlı qalalara, məscid və
mədrəsələrə, yerli memarlıq
abidələrinə, milli adət-ənənələ-
rimizə həmişəyaşarlıq bəxş
edən, habelə xeyirxahlığı, im-
kansızlara, kimsəsizlərə, yaşa-
maq eşqi ilə üzünü xeyriyyəçilə-
rə tutan xəstələrə, vətən və xalq
qarşısında xidməti olanlara yar-
dım ilə dünyada böyük hörmət
və nüfuz qazanan Heydər Əliyev
Fondu xalqımızın Ümummilli
Lideri Heydər Əliyevin ideyala-
rı əsasında formalaşmış. Başarı
və müqəddəs missiya daşıyan bu
fonda Mehriban xanım Əliyeva
rəhbərlik edir.

Hazırda respublikamızın ərazi-
sində 6300-dən artıq tarix və mədə-
niyyət abidəsi mövcuddur. Çıxışla-
rının birində "Biz tarixi keçmişimizə
nəzər salarkən ulu babalarımızın ya-
radığı və indiyə qədər yaşayan abi-
dələrə, qalalara, şəhərlərə, hey-
kəllərə, yollara - yaradılan hər bir
şeylə fəxr edirik və bunları yarıdanla-
rı daim xatırlayırıq, onlara öz mün-
darlığımızı bildiririk" deyən Ümum-
milli Lider Heydər Əliyev hakimiyyə-
yotdə olduğu bütün dövrlərdə bu
abidələrin mühafizə, bərpa, konser-
vasiya, tədqiqat və təbliğat işlərinin
təkmilləşdirilməsini bir vəzifə ola-
raq qarşıya qoymuşdur.

Ulu Öndərin xalqımızın xoşbəxt
gələcəyi və ölkəmizin müstəqilliyi
uğrunda nələr düşündüyünü, nələr
hiss etdiyini, nələr planladığını Pre-
zidentimiz İlham Əliyev qədər Meh-
riban Əliyeva da bildirdi.

Heydər Əliyevin milli dövlətçi-
lik ideyalarının həyata keçirilməsi,
ölkəmizin gələcəyi ilə bağlı arzula-
rının reallığa çevrilməsi missiyası
Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev
tərəfindən uğurla həyata keçirilir.

Bu irsi Mehriban xanım Əliyeva
da Ulu Öndərin ideyaları işığında
formalaşdırdığı Heydər Əliyev Fon-
du tərəfindən yaşadır və inkişaf et-
dirir. Azərbaycanın tarixi-mədəni
abidələrə, qalalara, məscidlərə, mə-
bədlərə və s. ilə zəngin ərazilərindən
biri də Ermənistan silahlı birləşmə-
lərinin 30 ilə yaxın işğal altında sax-
ladığı Qarabağ və Şərqi Zəngəzur
bölgəsi olmuşdur.

Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali
Baş Komandanı İlham Əliyevin "də-
mir yumruğu"u və şanlı Azərbaycan
Ordusunun qəhrəmanlığı sayəsində
bu ərazilər 2020-ci il noyabrın 8-dən
erməni işğalından azad olunub. Gö-
rünən odur ki, ərazilərimiz işğal al-
tında olanda burada ermənilər van-
dalizm və tarixi abidələrimizə qarşı
soyqırımı siyasəti həyata keçiriblər.
Qarabağ və ona bitişik rayonlarda
13 dünya əhəmiyyətli - 6 memarlıq
və 7 arxeoloji, 292 ölkə, 330 yerli
əhəmiyyətli memarlıq, arxeoloji,
bağ, park, monumental və xatirə
abidələri, sənət nümunələri mühaf-
zə edililib. Həmçinin bu ərazilərdə 40
müddətli muzey, yüzlərlə mədəni-maarif
müəssisəsi qəsdən dağıdılıb. Van-
dallar 30 illik işğal dövründə mə-
scidlərimizi, ziyarətgahlarımızı, qə-
biristanlıqlarımızı tar-mar ediblər.
Tariximizə iddia edə bilmədikləri
məqamlarda yer adlarımızı, topo-
nimlərimizi dəyişdirib, uydurma ad-
ları qoyublar. Xalqımızın tarixi yad-
daşını yox etmək, qədim Azər-
baycan torpaqlarında türk-müsləman
mədəniyyətinin izlərini silmək üçün
hər cür vəhşiliyə əl atıblar.

Tarixi-mədəni irsin, milli-məna-
vi dəyərlərin qorunması, həmçinin
dini ziyarətgahların, maddi-mədə-
niyyət abidələrinin bərpası və mü-
hafizəsi Azərbaycan Prezidenti və
Heydər Əliyev Fondu tərəfindən
xüsusi diqqət mərkəzində saxlanılır.
Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfin-
dən əsas qoyulmuş bu siyasət işğal-
dan azad olunmuş torpaqlarımızda
da uğurla davam etdirilir. Bu gün
qətiyyətlə demək olar ki, 30 ilə ya-
xın erməni əsirliyində qalmış Qara-
bağ və Şərqi Zəngəzurdakı dini-mə-
dəni abidələrimiz üçün intibah mərhə-
ləsi başlayıb.

Dövlət siyasətinin müvafiq fər-
man və sərəncamlarına, eləcə də
Heydər Əliyev Fondunun layihələri-
nə əsasən, aidiyyəti şirkət və qur-
umlar ödəndikdə bir sıra tarixi
abidələrin bərpa və konservasiyası-
nı həyata keçiriblər, hal-hazırda da
bu istiqamətdə işlər davam etdirilir.
Tikinti, quruculuq və bərpa işləri
gündən-günə yeni vəsət alır.

29 il işğal altında olan və üç il
əvvəl düşməndən azad edilən ölkə-
mizin mədəniyyət beşiyi, "Qafqazın

Möhtəşəm quruculuğun böyük hamisi

Mehriban xanım Əliyevanın
rəhbərliyi ilə tarixi yaddaşımız olan
abidələrin bərpası uğurla davam edir

üstlubuna uyğun olaraq Azərbaycan,
İtaliya və Türkiyə şirkətlərinin kon-
sorsiumu tərəfindən və "Paşa Hol-
ding" in maliyyə dəstəyi ilə həyata
keçirilib.

Şuşada Qarabağın tarixini özün-
də yaşadan yerli memarlıq abidələ-
rindən biri də Heydər Əliyev Fondu
tərəfindən aparılan bərpa işlərindən
sonra istifadəyə verilən Mehmandar-
ovların malikanə kompleksidir.

Zadəgan malikanəsinin qonaq
otayı milliliyi nümayiş etdirir. Bura-
da Şuşanın tanınmış zadəgan nəsillə-
ri - Mehmandarovlara, onlarla qo-
humluq əlaqəsi olan Rüstəmbəyovla-
ra, Vəzirovlara, Qacarlara aid foto və
məlumatlar yer alıb. Malikanədəki
otaqları milli əşyalarla yanaşı, Avro-
pasayağı möşət əşyaları da bəzəyir.

Xatırladaq ki, Mehmandarovlar
ailesinə məxsus kompleksə böyük
və kiçik yaşayış binaları, ailə məscidi
və bulaq daxildir. Malikanə kom-
pleksi, ailə məscidi və ərazidəki bu-
laqda təmir-bərpa işlərinə 2021-ci
ilin oktyabrından başlanılıb. Evin və
məscidin dam örtükləri orijinala uy-
ğun quraşdırılıb, tavanlar bərpa olu-
nub və rənglənib, qapı və pəncərə-
lər qoyulub və digər işlər görüldü.
Bərpa işləri zamanı Mehmandarov-
ların malikanə kompleksinə daxil
olan bulaq istifadəyə verilib.

Fondun dəstəyi ilə bərpa və qu-
ruculuq işləri sırasında Şuşa şəhə-
rində XIX əsrin sonlarında Qarabağ
memarlıq məktəbinə xas olan üslub-
da inşa edilən yaşayış binasında gö-
rülən işlər də diqqətçəkəndir. İşğal
zamanı dağıdılmış və istifadəyə ya-
rarsız hala salınmış üç yaşayış kom-
pleksini özündə birləşdirən bu tikili-
də binaların təməllərinin və divarla-
rının bərkidilməsi işləri aparılıb.

"Qarabağın döyünən ürəyi",
"musiqi və incəsənət beşiyi" adlan-
dırılan qədim Şuşanın hər bir daşın-
da, hər bir abidəsində Azərbaycanın
milli mədəniyyətinin notları həkk
olunub. Qısa zaman kəsiyində türk
dünyasının mədəniyyət paytaxtı ki-
mi tanınan Şuşaya milli ruh qayıdıb.
Əvvəllər olduğu kimi, Cıdır düzün-
də, Vaqif məqbərəsinin önündə mə-
dəni kütləvi tədbirlərin yenidən ke-
çirilməsinə başlanılıb. İşğaldan azad
olunandan sonra bu şəhərdə şahidi
və iştirakçı olduğumuz bir-birin-
dən dəyərli beynəlxalq tədbirlər,
simpoziumlar, görüşlər, rəngarəng
musiqi festivalları dediklərimizə bə-
riz nümunədir.

Görünən odur ki, Heydər Əliyev
Fondunun rəhbəri, Birinci vitse-pre-
zident Mehriban xanım Əliyevanın
diqqət və qayğısı sayəsində Şuşanı
cənnətməkəna çevirmək üçün tən-
rəsalınmaz tədbirlər həyata keçiril-
miş və keçirilməkdədir. Erməni
vandalları tərəfindən dağıdılmış və
mühafizə edilmiş bir sıra tarixi abidə-
lərə, heykəllərə, yerli memarlıq abi-
dəsi hesab edilən binalara ikinci həy-
yat verilib. Şuşada, Füzulidə, Laçın-
da yeni mədəniyyət ocaqlarının tə-
məli qoyulub.

Birinci vitse-prezident Mehriban
Əliyevanın tapşırığına əsasən, Hey-
dər Əliyev Fondu Qarabağ ərazisində
ermənilər tərəfindən dağıdılan,
Azərbaycan xalqının milli sərəvoti
olan dini abidələrin, məscidlərin
bərpası üzrə layihələrin icrasına da
başlayıb. Yerli və xarici mütəxəssis-
lərin iştirakı ilə bölgədəki ziyarət-
gahlarımızın bərpası, konservasiyası
və yenidən qurulması, 32 ildən son-
ra Şuşada, Cıdır düzündə Heydər
Əliyev Fondu tərəfindən təşkil olu-
nan "Xarıbülbül" Musiqi Festivalı,
fondun təşəbbüsü ilə Azərbaycan
bostəkərlik məktəbinin görkəmli
nümayəndələrinin əsərlərinin notla-
rından ibarət "Əbədî imzalar" toplu-
sunun, "Qarabağın mədəni irsi" adlı
nəşrlər toplusunun hazırlanması
Azərbaycan xalqının mədəni, tarixi,
mədəni irsinin təşviqi və qorunması
işinə dəyərli töhfələrdir.

Heydər Əliyev Fondunun layi-
hələri sırasında əsas istiqamətlərdən
biri də Qarabağda tədris-tərbiyyə
müəssisələrinin yaradılmasıdır.
Məhz bu məqsədlə fond bütün im-
kanlarından istifadə etməklə mək-
təb tikintisinə daha çox diqqət ayır-
r. Fondun dəstəyi ilə inşa edilmiş
müasir tipli məktəblər, xəstəxana,
poliklinika, uşaq bağçaları, dini
inanc yerlərimiz və s. möhtəşəmliyi
ilə göz oxşayır. Artıq Füzuliyə, Ağ-
lıya, Laçına, Zabuxa qayıdış başla-
yıb, güman ki, gələcək illər əvvəllər-
də şuşalıları da öz doğma yurd-yuva-
larına döndəcəklər. Beləliklə, bu
möhtəşəm şəhər Azərbaycanın və
türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı
müqəddəs uğurla yerinə yetirəcək.

Rəhman SALMANLI,
"Azərbaycan"

konservatoriyası" hesab edilən Şuşa
şəhərinin ərazisi qədim abidələrlə
zəngin olmuşdur. Təəssüf ki, 1992-ci
il mayın 8-də Şuşa düşmənlər tərəfin-
dən işğal ediləndən sonra şəhərdə
tarixi-mədəniyyət abidələri yerlə
yeksan edilmişdir. İşğalın davam et-
diyi 29 il ərzində burada memarlıq
abidəsi sayılan 170-dən çox yaşayış
binası, 160-dək mədəniyyət və tari-
xi abidə, 22 ümumtəhsil məktəbi,
7 uşaq bağçası, 8 mədəniyyət evi,
14 klub, 2 kinoteatr, 3 muzey dağı-
dılmış, məbəd və məscidlər təhqir
edilmiş, 20 kitabxana yandırılmışdır.

Heydər Əliyev Fondunun prez-
denti, Birinci vitse-prezident Mehri-
ban xanım Əliyevanın dəstəyi ilə
Azərbaycan musiqi mədəniyyətinin
inkişafında böyük xidmətlər göstər-
miş, professional vokal məktəbinin
təşəkkülü və təkamülündə mühüm
rol oynamış Xalq artisti Bülbülün
Şuşa şəhərindəki ev-muzeyi əsaslı
bərpa edilmiş, muzeyin həyətində
büstü qoyulmuşdur. Bu müqəddəs
məkanın açılış mərasimində Prezi-
dent İlham Əliyevin, eləcə də birin-
ci xanım Mehriban Əliyevanın iştir-
akı, habelə musiqi mədəniyyətimizə
olan diqqət və qayğıları ictimai
rəydə rəğbətə qarşılanmışdır.

Şuşada bərpa olunan tarixi-mə-
dəni abidələr sırasında Ulu Öndər

Heydər Əliyevin qədirbilənliyi və
şəxsi təşəbbüsü ilə ucaldılmış gör-
kəmli Azərbaycan şairi və ictimai
xadim Molla Pənah Vaqifin məqbə-
rəsinin xüsusi özəlliyi var. Xatırla-
daq ki, 1967-ci ildə Heydər Əliyev
Şuşada olarkən Vaqifin məzarını zi-
yarət etmək istəmiş, lakin məzarı ta-
pa bilməmişdir. Onun göstərişi ilə
məzar tapılmış və Heydər Əliyev
yaxşı vəziyyətdə olmayan məzarı zi-
yarət etmişdir. Ulu Öndər Vaqifə la-
yıq bir görkəmdə abidə inşa olunma-
sı üçün tapşırıqlar vermişdir. Vaqifin
məzarı üzərində 1980-1981-ci illər-
də abidə və türbə tikilmişdir. Burada
M.P.Vaqifin Şuşa həyatını əks etdi-
rən 80-ə yaxın eksponat sərgilən-
mişdir. 1982-ci ilin yanvar ayında
Heydər Əliyevin iştirakı ilə məqbə-
rənin təntənəli açılışı olmuşdur.

Ulu Öndər Şuşada şairin məqbə-
rəsi ilə yanaşı, Şuşa Poeziya Evinin
də açılışında və orada keçirilən Va-
qif Poeziya Günlərində iştirak etmiş-
dir. Təəssüf ki, bundan 10 il sonra,
1992-ci il mayın 8-də Şuşa erməni
silahlı birləşmələri tərəfindən işğala
məruz qalmış və məqbərə erməni
vandalları tərəfindən dağıdılmışdır.

2020-ci ildə 44 günlük Vətən
müharibəsində Müzafər Azərbaycan
Ordusunun şanlı qələbəsindən
sonra, 39 il əvvəl məqbərənin açıl-

dığı gündə - 2021-ci il yanvarın 14-də
Şuşa şəhərinə səfəri zamanı Vaqif
türbəsinə ziyarət edən Prezident
İlham Əliyevin tapşırığı ilə burada
təmir-bərpa və yenidənqurma işləri-
nə başlanılıb. Bu işlər Heydər Əli-
yev Fondunun rəhbəri, Birinci vitse-
prezident Mehriban xanım Əliyeva-
nın şəxsi nəzarətində oldu. 2021-ci
ilin mart ayından başlayaraq türbə
ilkini mərhələdə konstruktiv müayi-
nədən keçirilərək, tələb olunan his-
sələr üzrə gücləndirmə tədbirləri
araşdırılıb və bu çərçivədə işçi layi-
hələri hazırlanıb. İşçi layihələr əsa-
sında xarici mütəxəssislər tərəfin-
dən təyin edilən xüsusi kimyəvi ma-
teriallarla bərpa işləri yerinə yetiril-
di, korroziyaya qarşı əlavə tədbirlər
görüldü. Eyni zamanda abidənin
dam örtüyü yenidən quruldu.

2021-ci il avqustun 29-da Şuşada
görkəmli Azərbaycan şairi və ictimai
xadim Molla Pənah Vaqifin muzey-
məqbərə kompleksinin təmir-bərpa
və yenidənqurma işlərindən sonra
dövlət səviyyəsində açılış oldu. Bir
gün sonra - 2021-ci il avqustun 30-da
Şuşada Vaqif Poeziya Günlərinin
açılış mərasimində çıxış edən Prezi-
dent İlham Əliyev vurğuladı ki, Vaqi-
fin məqbərəsi işğal edilmiş torpaqlar-
dakı bütün digər tarixi abidələrimiz
kimi erməni vandalizminə məruz qa-

lib, bu gün isə məqbərə tam bərpa
edilib və ikinci açılışı olub.
İşğaldan azad edilən ərazilərdə
erməni vandalizminə məruz qalan
tarix-memarlıq abidələrindən biri də
Qarabağ xanlığının banisi Pənahəli
xanın sarayının yerləşdiyi İmarət
kompleksidir. Burada Qarabağ xan-
lığının əsasını qoymuş Pənahəli xan-
nın və xanlığda müxtəlif illərdə hə-
kimiyətdə olmuş İbrahimxəlil xan
və onun oğlu Mehdiqulu xanın
qəbirüstü türbələri, həmçinin Meh-
diqulu xanın qızı Xurşidbanu Nəta-
vannın məzarları olub. Lakin Ağdam
şəhəri işğal olunduqdan sonra İbra-
himxəlil xanın türbəsi və Xurşidba-
nu Nətəvannın qəbirüstü abidəsi də
ermənilər tərəfindən dağıdılıb.
Prezident İlham Əliyevin müva-
fiq tapşırığı və Heydər Əliyev Fon-
dunun layihəsi ilə bu kompleksin
bərpası işlərinə başlanılıb. Pənahəli
xanın sarayının yerləşdiyi İmarət
kompleksi üçün ilkin konsepsiya la-
yihəsi İtaliyanın "ArtCloud Network
International s.c.r.l." şirkəti tərəfin-
dən hazırlanıb. İlkin konsepsiya
əsasən, kompleks Pənahəli xanın sa-
rayı, məqbərələr, kassa, məlumat
mərkəzi və Qarabağ atları parkından
ibarət olacaq. Pənahəli xanın sarayı
bərpa edilərək interaktiv muzey ki-
mi fəaliyyət göstərəcək.

lib, bu gün isə məqbərə tam bərpa
edilib və ikinci açılışı olub.

İşğaldan azad edilən ərazilərdə
erməni vandalizminə məruz qalan
tarix-memarlıq abidələrindən biri də
Qarabağ xanlığının banisi Pənahəli
xanın sarayının yerləşdiyi İmarət
kompleksidir. Burada Qarabağ xan-
lığının əsasını qoymuş Pənahəli xan-
nın və xanlığda müxtəlif illərdə hə-
kimiyətdə olmuş İbrahimxəlil xan
və onun oğlu Mehdiqulu xanın
qəbirüstü türbələri, həmçinin Meh-
diqulu xanın qızı Xurşidbanu Nəta-
vannın məzarları olub. Lakin Ağdam
şəhəri işğal olunduqdan sonra İbra-
himxəlil xanın türbəsi və Xurşidba-
nu Nətəvannın qəbirüstü abidəsi də
ermənilər tərəfindən dağıdılıb.

Prezident İlham Əliyevin müva-
fiq tapşırığı və Heydər Əliyev Fon-
dunun layihəsi ilə bu kompleksin
bərpası işlərinə başlanılıb. Pənahəli
xanın sarayının yerləşdiyi İmarət
kompleksi üçün ilkin konsepsiya la-
yihəsi İtaliyanın "ArtCloud Network
International s.c.r.l." şirkəti tərəfin-
dən hazırlanıb. İlkin konsepsiya
əsasən, kompleks Pənahəli xanın sa-
rayı, məqbərələr, kassa, məlumat
mərkəzi və Qarabağ atları parkından
ibarət olacaq. Pənahəli xanın sarayı
bərpa edilərək interaktiv muzey ki-
mi fəaliyyət göstərəcək.

Azadlığın təntənə günü

LAÇIN

Azərbaycandır!

31 illik ayrılıqdan sonra Laçın ilk dəfə səfər edəndə Laçının özəmətlı dağlarını, başı ağ buludlara dirənən şış qayalarını, gurultu ilə axıb gələn suları nəgmə deyən Laçın çaylarını, ürəyə sərnlık gətirən şırıl-şırıl axan buz bulaqlarını, gözəlliyindən göz doymayan yaşıl ormanlarını, adamı valeh edən olvan çiçəklərini, barlı-bərəkətli bağlarını, ağ buludların arasından məğrurcasına bizə yol göstərən üçrəngli Zəfər bayrağımızı gördükdə ürəyimdən bir hiss keçdi: bu özəmətlı dağların zirvəsinə qalxıb gücüm çatdıqca, səsim yetdikcə qışqırıb "Bura Vətəndir" deyim.

Mın illərin tarixindən soraq vəron qədim abidələrin, adını xalqımızın qəhrəmanlıq tarixinə yazan coşğun təbiətli övladların vətəni Laçın.

Bir zamanlar hirsin-hikkənin qurbanı olub düşməne əsir düşüb, dördü sinəmizdə dağlar boyda olan Laçın. Sənə nə əlimiz çatdı, nə ürümüz yetirdi... Nə də sənə baxıb ürəklə "Vətəndir" deyə bildirdik. Axı biz vətəni namus bildiyimiz üçün ona ana deyirik. Necə deyirdik ki, anamız Laçın sinəsi dağdır, bağı dağlardır. Necə deyirdik ki, Laçın dağları 30 ildir başını qara buludların arasından çıxarmır. Bağışla, Laçın, biz vaxtında sənə qədərini, qiymətini düşməni bildiyi qədər bilsəydik, yerini, yurdunu qiymətini verə bilsəydik, canımızdan keçərdik, sənədən keçməzdik. Əsir düşməni nə qədər "sakit" keçmişdixə, qayıdış möhtəşəm oldu. Sən Azərbaycan diplomatıyısının qələbəsi, qələbəmizin zirvəsi oldun. Sənə övlad qanı ilə bir də boyanmış deyər, Azərbaycan Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan səni döyüşsüz geri qay-

tardı. Aldı yağdı düşməndən! Birdə-gün siyasətimizin, prinsipiallığımızın simvolu kimi çəkilir. Düşməni bütün məkrini, niyyətini Laçın yolu üzərindən üstünə özü qaldırdı. İndi sən cənnətin yerdə gözle görünən, dillə təsvir olunan rəmzisin. Yurd həsrətinin, vətən sevgisinin, vətəne sahiblik hissəsinin simvolusan... Erməniyə gözdəgəsin. Erməninin sinəndə açdığı yaraları Azərbaycan Prezidenti öz əlləri ilə sarıyır, sağaldır...

Düşmənlə üz-üzə, göz-gözə durmusan. Gündə bir boy böyüyürsən, gündə bir yol gözəlləşirsən. Tikildikcə, qurulduqca, yenidən doğulduqca düşməne dər olursan. İndi dünyada sənin adını bilməyən az siyasət adamı tapılır. Düşməni səni BMT-də də tanıdıb. Adın dünyanın beynəlxalq

təşkilatlarında qətiyyətimizin, düzgün siyasətimizin, prinsipiallığımızın simvolu kimi çəkilir. Düşməni bütün məkrini, niyyətini Laçın yolu üzərindən üstünə özü qaldırdı. İndi sən cənnətin yerdə gözle görünən, dillə təsvir olunan rəmzisin. Yurd həsrətinin, vətən sevgisinin, vətəne sahiblik hissəsinin simvolusan... Erməniyə gözdəgəsin. Erməninin sinəndə açdığı yaraları Azərbaycan Prezidenti öz əlləri ilə sarıyır, sağaldır...

Müdrəklər doğru deyib ki, "Vətən sərhəddən başlanır". Sərhəddə sərhəddəyimiz nəzarət-buraxılış məntəqəsi yaradıb. İndi hər istəyən yolundan alıb keçər, pis niyyəti həyata keçirə bilmir. Adın düşməni cənnətinə vətənlə salıb. Cənab Ali Baş Komandanın qətiyyəti terrorcular adın çəkilməzə qəçib gizlənirlər. Bilirlər ki, daha Laçında rahat keçə bilməyəcəklər. Anlayırlar ki, bir gün öməllərinin toruna düşəcəklər. Laçın nə-

zarət-buraxılış məntəqəsi düşməni gözündə "sıra" körpüsünə dönüb...

Qəhrəmanlıq igidə, mərədə xas xüsusiyyətdir. Yalnız xalqın, millətinin qəhrəman oğulları, yurdun sahibləri torpağı vətən edə bilir. Dövlət başçısı səni yenidən vətən etdi. Dağın altında qalmış, yandırılıb xarabazara çevrilmiş, uçurduqca vuran qalmış Laçını yenidən bərpa edib həyat verdi. İndi dünyanın ən məşhur və ən çox səyahət etmiş səyahətçi bu şəhərə gətirsən, Avropanın ən gözəl kurort şəhərlərindən birində olduğunu deyər. Bu şəhəri ilk dəfə gören qəti inanmaz ki, bura bir il bundan öncə düşməndən azad edilən Laçındır. Dağların yamacında məskən salmış möcüzələr adası Laçın.

İnsan zəkası ilə təbiətin yaratdığı gözəllik harmoniyası. Azərbaycan vətəndaşının torpağı bağlılığının, vətən sevgisinin, dövlətimizin iqtisadi gücünün, qüdrətinin simvolu Laçın. Artıq laçınların yurd həsrətinə son qoyulub. Mayın 27-dən illərdə vətən həsrətli laçınların doğma yurda qayıdışına start verilib. Mayın 27-də dövlət başçısı, Qarabağın xilaskarı, Müzəffər Azərbaycan Ordusunun Ali Baş Komandanı Laçına qayıdın 20 ailənin 97 nəfər üzvi ilə görüşüb, onları doğma yurdlarına qayıtmalrı münasibətilə təbrik edərək, sakinlərə evlərinin açarlarını təqdim edib. Bu qısa zamanda Laçına 10 köç karvanı yola salınıb. Artıq 191 laçın ailəsinin 793 üzvi öz işiqlərini doğma Laçında yandırılar.

Laçının qaranlıqları aydınlığa çıxır.

Təbi ki, Laçına qayıdış bununla bitmir. Tezliklə ürəyi Vətən həsrətini çəkən digər laçınların da nisgilinə son qoyulacaq. Hazırda düşmənlə sərhəddə yerləşən Zabux kəndində də sürətlə təmir-bərpa, abadlıq, quruculuq işləri aparılır. Tezliklə indiyə kimi Bakı və Sumqayıt şəhərlərində məskunlaşmış 20 ailənin 88 üzvi mərhələli şəkildə doğma yurdlarına, Zabuxa qayıdacaqlar. Bu məqsədlə avqustun 7-də Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi Laçın rayonunun Zabux kəndində birinci mərhələdə köçürüləcək ailələr arasında püşkatma da keçirib...

Avqustun 26-sı xalqımız üçün, xüsusilə laçınlar üçün xüsusi əhə-

miyyətli gündür. Xatırladaq ki, Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdakı şəhərlərimizin işğaldan azad edildiyi tarixlər "Şəhər günü" kimi təsis edilib. Bundan sonra vətənsəvar Azərbaycan xalqı hər il bu xüsusi günləri sevinclə, qürurla qeyd edəcək. 26 avqust xalqımızın mübarizə və qəhrəmanlıq tarixində xüsusi əhəmiyyəti ilə seçilən Laçın şəhəri gündür. Harada yaşamaqlarından asılı olmayaraq bütün laçınlar və vətənsəvarlar bu günü böyük bayram sevinci ilə qeyd edəcəklər.

Laçın şəhəri qələbəmizin qələbəsidir. Biz Laçında möhkəmləndikcə düşməni yəni işğalçıları. Laçında hər gün evlərdə olan işğalçıların sayı artıqca düşməni qələbə qaranlıq çökür. Laçında gedən abadlıq, quruculuq işləri düşməni dər olur. Biz böyüdükcə düşməni kiçilir... Biz təkə Laçında yox, ümumiyyətlə, işğaldan azad olunmuş rayonlarımızda düşməni viran etdikləri kəndləri, şəhərləri yenidən qururuq, həm də düşməni dağıtdığı yerlərin təbiətini, onun flora və faunasını bərpa edirik.

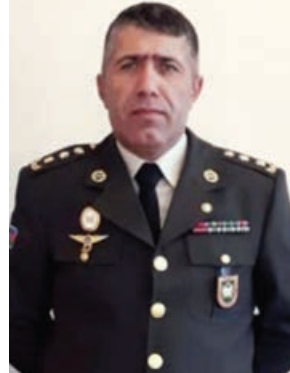
Laçın bir təbiət gözəlidir. Havası, suyu dərslərə dərmandır. İllərdir Laçını xarabazara çevirən düşməni bu gözəl diyarın təbiətinə də ciddi ziyan vurmuşdur. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mayın 28-də Laçına səfəri zamanı Şərqi Qafqaz turlarını və şahin quşlarını təbiətə, həmçinin işğaldan azad olunmuş ərazilərdə sənə ekosistemimizin bərpa məqsədilə müxtəlif növ balıqları Hərkəri çayına buraxıb.

Bu gün laçın sahibkarlar öz fəaliyyətlərini doğma torpaqlarında könlü rahatlığı ilə həyata keçirirlər. Təbi yem bazası ilə zəngin olan otlaqları qovun, quzu, mal-qara ilə doludur. Ancaqlar da dillər əzbəri olan Laçın balmı yığıb yığırdıra bilmirlər.

Laçın bir təbiət gözəlidir

Laçın mənim sevincimdir

O, Laçın haqqında o qədər həvəslə, maraqla danışırsan ki, adam sözünü kəsmədən sakitcə qulaq asmaq istəyir. Hər dəfə yumruğunu düyünləyib, dişlərini bir-birinə qıcayır, hərədən də gözələrinin dolduğunu anlar olur. Sanki ürəyi ilə danışırsan kimi, as-tadan piçilti ilə "Bu vətəni sevməmək olmaz", "Bu vətən o qədər gözəldir ki, onu sevmək günahdır" kəlmələrini təkrarlayır:

- Laçın bir təbiət gözəlidir. Sanki Tanrı əvvəlcədən bu gözələ düşmənlərimizin "göz qoyacaqlarını" bilib buranı hündür dağlarla, keçilməz qayalıqlarla əhatə edib. Laçını bütövlükdə təbi istehkam da adlandırmaq olar. Yeri gəlmişkən, peşəkər bir hərbiçisi kimi söhbətə buradan başlamaq istəyirəm. Nə yaxşı ki, Müzəffər Ali Baş Komandan Laçını müharibəsiz, diplomatik yolla geri aldı. İnanın itkimiz çox olacaqdı. Bu dağların hər qarışı təbi istehkamlar, mağaralardır. 30 il bu yerlərdə möhkəmlənmiş düşməni buradan çıxarmaq üçün nələrdən keçməli olduğumuzu təsəvvür etmək çətindir. Bu uğura, bu qələbəyə görə Laçının ən yüksək zirvəsində dövlətimizin başçısının Laçın dağları kimi özəmətlı abidəsi ucaldıysa, yəno az olar.

Həmsəhbətimiz 1975-ci ildə Laçın rayonunun Hacılar kəndində anadan olmuş, 2018-ci ildən Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyinin Naxçıvanda yerləşən motoatıcı briqadasının komandiri, polkovnik İbrahimov Şəhadət Ələvsət oğludur.

- Orta təhsilimi doğulduğum Hacılar kəndində almışam. Atam həmişə bizə Laçının qəhrəman

oğulları Sultan və Xosrov bəy Sultanov qardaşlarından söhbət açardı. Onların ermənilərə qarşı döyüşlərdə göstərdiyi qəhrəmanlıqlardan bəhs edərdi. Həmişə də deyirdi ki, "bu söhbət hələ bitməyib. Ermənilər firsət gözləyirlər". 1990-cı illərdə ermənilərin gözlədiyi firsət əllərinə düşdü. 1992-ci ilin 18 iyununda tərpedən-dırnağa kimi silahlanmış düşməni Laçına hücum etmişdi. İnsanlarda xof yaratmaq üçün evləri yandırır, qadın, uşaq bilmədən qarşılama çıxarı, uşaq edirdilər. Cəzaşaqı ilə idik. Atam nə edəcəyini bilmirdi. Bizim, bacılarımızın düşməni ölümlə düşməyindən ehtiyat etməyə, son ancaq döyüşdü. Onda 17 yaşım vardı. Laçından çıxmaq, Laçının işğal olunmaması üçün canımızdan keçməyə hazırıq. Ailəmizlə birlikdə hər şeyi etsək də, Laçını qoruya bilmədik. Atam kənddən çıxanda dedi ki, "sözün ömürlük yaddaşına həkk olundu. "Biz mütəlləq bu torpaqlara bir də qayıdacağıq". Elə həmin gün sən və qəti qərarımı verdin ki, mən hərbiç olacağam.

1993-cü ildə Laçın Rayon Hərbi Komissarlığından həqiqi hərbi xidmətə çağırılan Şəhadət İbrahimov 859 və 703 sayılı hərbi

hissələrin tərkibində Ağdam, Ağdərə, Tərtər, Goranboy rayonlarının müdafiəsi uğrunda aparılan döyüş əməliyyatlarında iştirak edib. İçindəki peşəkər hərbiç olmaq arzusu onu 1994-cü ildə Bakı Ali Ümumqoşun Komandanı Məktəbinə götərib. 1998-ci ildə həmin məktəbi motoatıcı ixtisası üzrə bitirdikdən sonra gənə leytenant xidmətə başlayıb. Verilən hərbi tapşırıqları qüsursuz yerinə yetirən gənə zabit bu illərdə taqım komandirliyindən briqada komandiri vəzifəsinədək yüksəlib. Polkovnik Şəhadət İbrahimov deyir ki, hərbiçinin bir vəzifəsi var - vətəni şəərəfə qorumaq. Lazım gələrsə, Vətən üçün canından keçməyi bacarmaq. Qalanları ömrüdür. Sözsüz ki, yüksək komandanlığın ömrləri sözsüz icra olunmalıdır. Şükür Allaha ki, hələlik qüsursuz olaraq vətənə xidmət edirik.

Şəhadət daha çox hərbi biliklərə yiyələnmək məqsədilə 2014-cü ildə Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Hərbi Akademiyasına daxil olub. 2016-cı ildə akademiyanı müvəffəqiyyətlə bitirərək magistr dərəcəsi ilə məzun olub.

Xidmət müddətində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanı ilə "Hərbi xidmətlərə görə" medali, "Qüsursuz xidmətə görə" 3-cü, 2-ci və 1-ci dərəcəli, "Hərbi xidmətdə fərqlənməyə görə" 3-cü və 2-ci dərəcəli medalları, Azərbaycan Ordusunun yaranmasının 10, 90, 95, 100 illik medalları, 2003-cü ildə yubiley döşəni, 2019-cu ildə "Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələri veteranı" medali ilə təltif olunub.

Şəhadət İbrahimov hərbi sonatın sirlərinə daha yaxşı bələd olmaq məqsədilə 1998-ci, 2014-cü,

2016-cı illərdə Azərbaycan-Türkiyə, Tərtər, Goranboy rayonlarının müdafiəsi uğrunda aparılan döyüş əməliyyatlarında iştirak edib. İçindəki peşəkər hərbiç olmaq arzusu onu 1994-cü ildə Bakı Ali Ümumqoşun Komandanı Məktəbinə götərib. 1998-ci ildə həmin məktəbi motoatıcı ixtisası üzrə bitirdikdən sonra gənə leytenant xidmətə başlayıb. Verilən hərbi tapşırıqları qüsursuz yerinə yetirən gənə zabit bu illərdə taqım komandirliyindən briqada komandiri vəzifəsinədək yüksəlib. Polkovnik Şəhadət İbrahimov deyir ki, hərbiçinin bir vəzifəsi var - vətəni şəərəfə qorumaq. Lazım gələrsə, Vətən üçün canından keçməyi bacarmaq. Qalanları ömrüdür. Sözsüz ki, yüksək komandanlığın ömrləri sözsüz icra olunmalıdır. Şükür Allaha ki, hələlik qüsursuz olaraq vətənə xidmət edirik.

Şəhadət daha çox hərbi biliklərə yiyələnmək məqsədilə 2014-cü ildə Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Hərbi Akademiyasına daxil olub. 2016-cı ildə akademiyanı müvəffəqiyyətlə bitirərək magistr dərəcəsi ilə məzun olub.

Xidmət müddətində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanı ilə "Hərbi xidmətlərə görə" medali, "Qüsursuz xidmətə görə" 3-cü, 2-ci və 1-ci dərəcəli, "Hərbi xidmətdə fərqlənməyə görə" 3-cü və 2-ci dərəcəli medalları, Azərbaycan Ordusunun yaranmasının 10, 90, 95, 100 illik medalları, 2003-cü ildə yubiley döşəni, 2019-cu ildə "Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələri veteranı" medali ilə təltif olunub.

Şəhadət deyir ki, 26 avqust laçınların milli bayramıdır. Bizə bu günü yaşadan, bu xoşbəxtliyi bəxş edən Ali Baş Komandanımıza "Yaşay, var ol!" deyirəm.

Vətən! Doğulub boya-baş çatdığımız torpaq, doğma yurd, el-oba! İllərə suyuna, havasına, gözəlliyinə həsrət qaldığımız ana torpaq. 29 il düşməni əsarətində qalan Vətəndən ayrılışda hələ uşaq idim. Onu görmədən, amma Vətən haqqında valideynlərimin söhbətlərini dinləyərək, qəlbimin ən dərin yerində hiss edərək, onu görmək arzusu ilə yaşayaraq böyüdüm... Şükür ki, vətənimizə qovuşduq.

Sözünün ardını gətirə bilmir. Gözlərimdə mirvari kimi yaş gilənlər...

Həmsəhbətimiz 1987-ci ildə Kolbəcər rayonunun Nəcəfəliyev kəndində doğulub, uşaqlığı Laçın rayonunun Qozlu kəndində yaşamış Aytac Abbasovdur. Aytac xanım deyir ki, uşaqlığı qorxulu kino kimi xatırlayır.

Hər tərəfdən tüstü qalxırdı, atəş səsi gəlirdi. Anam məni sinəsinə sıxıb qaçırdı. Hara gedəcəyimizi bilmirdik. Anam arabir qayaların arasında gizləni, mənə deyirdi ki, səsinə çıxarma, hər şey yaxşı olacaq. Şükür ki, gec də olsa, bu günü gördük. Ağlaya-ağlaya tərək etdiyimiz Laçına güllə-güllə qayıtdıq... Bütün həyatımız boyu bizə bu sevinci yaşadan Prezidentimizə borcluuyq.

Öyrənirik ki, Aytac Abbasova ADPU-nun Filologiya fakültəsini bitirdikdən sonra BSU-nun magistr, 2011-2015-ci illərdə AMEA-nın Folklor İnstitutunda doktorantura pilləsini başa vurub. 2013-cü ildən Laçın rayonunun Qozlu kənd orta məktəbində müəllim kimi fəaliyyətə başlayan Aytac Abbasova 2015-ci ildən həmin məktəbin direktoru kimi fəaliyyət göstərir.

Aytac xanım deyir ki, uşaqlığı məni gəncliyimi məcburi köçkünlükdə keçirməyimi, yurd həsrətini, yurd arzulu olmağımı mənə vətəni daha çox sevməyi öyrətdi: "Hərbiç ailəsində böyümüşəm. Atam Abbasov Hicran

Birinci Qarabağ müharibəsinin döyüşçüsü olub. Ömrünü vətənə xidmətə həsr edib.

Bilirsiniz, mənim ürəyimdəki vətən arzusunun başqa, dilimdə olan bir vətən nəğməsi də var idi. Bu nəğməni hərə bir cür oxuyur. Sonsuz arzularla doğma torpağa dikilmiş bütün gözəllər, hələ balaca uşaqlarımızın ürək qəlbləri ancaq bu nəğməni zümzümə edir: "Ay Laçın, can Laçın! Mən səni qurban Laçın!"

Aytac müəllim deyir ki, bir pedaqoq olaraq gəldiyim qənaət budur ki, bütün hissələrin ən safı vətən sevgisidir. İnsanı zirvəyə aparın yol vətəndən keçir. Şagirdlərimizə aşılamaq istədiyimiz hiss budur. Vətənimizin başı çox balalar qəlib. Ancaq igid, yenilməz oğullarımız öz ağıl və cəsarəti ilə sinəsini düşməne sipər etdilər. Odlar yurdu özünəlayıq öz oğulların yetirib, cəsarət, qeyrətli qızlar, qadınlar təbiiyə etmişdir. Elə igidlər ki, əsrlər keçsə də, onların adı xalqımızın qan yaddaşında əbədi iz buraxmış, bu günümüzdə qədr xatirələrdən silinməmişdir. Şagirdlərimizə tarixi qəhrəmanlarımızla yanaşı, torpaqlarımızı düşməni işğaldan azad edərək canlarını fəda etmiş qəhrəmanlarımızdan - Mübarizdən, general Polad Həşimovdan, şəhidlik zirvəsinə ucaldıran vətən nəğməsi oxuyan Xudayərdən, Cəbrayıldan və minlərlə igid oğullarımızdan danışırsın.

Aytac Abbasova deyir ki, 32 ildən sonra işğaldan azad olan Laçınımıza ziyarət etdim. Çox möhtəşəm hiss idi. Onu ifadə etməkdə acizəm. Laçında dövlətimizin gücünü, qüdrətini görüb azərbaycanlı olduğumla fəxr etdim. Laçın azadlığımızdan da gözəl olubdur, daha cəcazkar və daha füsunkardır. Laçınların bu gün öz yurdlarında, ev-çişkilərində yaşayırlar.

Aytac xanım filologiya üzrə fəlsəfə doktorudur. "Kəlbəcər folklorunu regional xüsusiyyətləri" adlı monoqrafiyanın müəllifidir. Qarabağ folklorunun toplanması və araşdırılması istiqamətində elmi araşdırmalarını davam etdirir.

Aytac müəllim deyir ki, çalışıram vətənimin gələcək vətəndaşları olan şagirdlərimə yüksək səviyyədə vətənpərvərlik hissi aşılayım. Çalışdığım ümumtəhsil müəssisəsi məcburi köçkün məktəbidir. Laçın rayonu Qozlu kəndində fəaliyyət göstərmiş və sakinləri ilə birgə məcburi köçkünlük həyatı yaşamış təhsil ocağıdır. Hər əlamətdə gündə çıxışımın sonunda "İnşallah, tezliklə Laçına qayıdacağıq. Və bu tədbiri Laçında bundan da möhtəşəm qeyd edəcəyik" deyərək yüzlərlə şagirdin, körpə fidan balalarını "amin" səsi ilə ümidlərimizi gücləndirdik.

Bizi vətənə qovuşdurulan - qəhrəman şəhidlərimiz, igid qazilərimiz, düşməni hər səhədə yerində oturdan "dömir yumruq"lu Müzəffər Ali Baş Komandanımız, əsrimizin sərkordəsi cənab Prezidentimiz, biz sizlərə tarixboyu borcluuyq!

Azadlığın daimi olsun, qartal yuvası, qartal baxışlı Laçın! Həmişə həsrətdən, kədərdən ağlayan gözəl bu gün sevincdən bulaq kimi qaynayıb göz yaşını axıdır...

Hazırladı: Elşən QƏNİYEV, "Azərbaycan"

İlahiyyat İnstitutunda Laçın Şəhəri Günü ilə əlaqədar tədbir keçirilib

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda (Aİİ) 26 Avqust - Laçın Şəhəri Günü ilə əlaqədar tədbir keçirilib. Tədbirdə Aİİ-nin tələbələri və öməkdaşları iştirak ediblər. Əvvəlcə vətənimizin ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların ruhları birdəqəlik ehtiram sükutu ilə yad edilib.

Aİİ-nin rektoru dosent Aqil Şirinov Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə yeni təsis olunan Laçın Şəhəri Günü münasibətilə hamını təbrik edib. Ermənistanın təcavüzü nəticəsində 30 ilə yaxın müddətdə işğal altında qalmış tarixi torpaqlarımızın cənab Prezident İlham Əliyevin uğurlu siyasəti və qəhrəman əsgərlərimizin səyi nəticəsində 44 günlük Vətən müharibəsində işğaldan azad olduğunu xüsusi vurğulayan ali təhsil müəssisəsinin rəhbəri şəhidlərimizə rəhmət diləyib, qazilərimize cəsarətini arzulayıb. Zəfərə aparan hər bir günün Azərbaycan tarixinə qızıl həflərle yazıldığını söyləyən A.Şirinov Prezidentin sərəncamı ilə işğaldan azad olunmuş ərazilər üzrə şəhər günlərinin təsis edilməsinin mühüm bir hadisə olduğunu vurğulayıb.

Rektor daha sonra qeyd edib ki, işğal dövründə ermənilər tərəfindən şəhərlərimiz, kəndlərimiz, qəsəbələrimiz viran qoyulub, mədəni irsimizə böyük zərbə vurulub, tarixi-mədəni və dini abidələrimiz, məscidlərimiz yerlə yeksan edilib. Ərazilərimizin görünməmiş vandalizmə məruz qaldığını təəssüflə deyən rektor hazırda Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun yenidən qurulduğunu, torpaqlarımızın minalardan təmizləndiyini, genişmiqyaslı bərpa və yenidənqurma işlərinin sürətlə aparıldığını bildirib.

Rektor A.Şirinov Laçın və Füzuli şəhərlərinə, Zəngilan rayonunun Ağalı,

Tərtər rayonunun Taliş, Laçın rayonunun Zabux kəndlərinə keçmiş məcburi köçkünlərin qayıdışının artıq başladığını və bu köçün davam etdiyini diqqətə çatdırıb.

Aİİ rəhbəri Laçın şəhərinin yaranması, onun əlverişli coğrafi mövqədə yerləşməsi, tarixboyu bu ərazidə insanların məskunlaşması barədə ətraflı məlumat verib. O, həmçinin Laçının tarixi şəxsiyyətli yotləri barədə də söz açıb, onların Azərbaycanın sosial-iqtisadi, mədəni inkişafına töhfələrini vurğulayıb.

"Azərbaycan"

BMT-nin Azərbaycandakı ofisinin rəhbəri ADAU-da olmuşdur

BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) Azərbaycandakı Tərəfdaşlıq və Əlaqələndirmə Ofisinin rəhbəri Muhammad Nasar Hayatın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetində olmuşdur.

Universitetin rektor vəzifəsini icra edən Zəfər Qurbanov ADAU-nun maddi-texniki bazası, beynəlxalq əlaqələri və ikitil diplome proqramları haqqında qonaqlara ətraflı məlumat vermişdir. Diqqətə çatdırılmışdır ki, bu il universitetin 100-dən çox tələbəsi Erasmus+ proqramı çərçivəsində təhsil almaq üçün Avropanın müxtəlif ölkələrinə göndərilmişdir. FAO ilə birgə heyətə

keçirilən layihələr barədə məlumat verən Z.Qurbanov mövcud əməkdaşlığın daha sıx şəkildə davam etdirilməsinin vacibliyinə toxunmuşdur. Muhammad Nasar Hayat Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetində olmaqdan məmnun olduğunu bildirmiş və demişdir ki, bu, onun ali təhsil ocağına ilk səfəri olmasına baxmayaraq, təəssüratları yüksək səviyyədədir.

Görüş çərçivəsində əməkdaşlıq perspektivləri, mütəxəssis mübadiləsi və birgə layihələrin həyata keçirilməsi məsələləri də müzakirə edilmişdir. Görüşdən sonra qonaqlar uni-

versitetin müasir laboratoriyalarına, tələbə parkına, tələbə evlərinə və heyvandarlıq təsərrüfatlarına baş çəkmişlər.

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Hərbi attaşələrə "N" hərbi hissəsində ordumuzun arsenalındakı pilotsuz uçuş aparatları göstərilib

Müdafiə nazirinin təsdiq etdiyi illik fəaliyyət planına əsasən, xarici ölkələrin Azərbaycanda akkreditə olunmuş hərbi attaşələri üçün Hərbi Hava Qüvvələrinin "N" hərbi hissəsinə tanışlıq səfəri təşkil olunub.

Nazirlikdən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, iyirmi iki dövlətin hərbi attaşəlik aparatının nümayəndələrinə hərbi hissənin əsas fəaliyyət istiqamətləri barədə brifinq təqdim olunub, Vətən müharibəsi zamanı PUA-ların tətbiqi ilə bağlı videolar nümayiş etdirilib, sonra onları maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

Səfər çərçivəsində qonaqlara Azərbaycan Ordusunun arsenalında yer alan bəzi pilotsuz uçuş aparatları əyani olaraq

göstərilib, onların taktiki-texniki xüsusiyyətləri barədə məlumat verilib.

Sonda qarşılıqlı hədiyyələr təqdim olunub.

Ermənistan silahlı qüvvələrinə məxsus kvadrokopter məhv edilib

Avqustun 25-i saat 13:35 radələrində Ermənistan silahlı qüvvələrinə məxsus kvadrokopter Azərbaycan Ordusunun

Naxçıvan Muxtar Respublikasının Sədərək rayonunun Heydərabad yaşayış məntəqəsi istiqamətində yerləşən mövqeləri

üzərində uçuşlar həyata keçirməyə cəhd göstərmişdir. Bu barədə AZƏRTAC-a Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən mə-

lumat verilib. Bölmələrimizin sayıqlığı nəticəsində kvadrokopter aşkar edilərək atıcı silahlardan açılan atəşlə məhv edilib.

OXUCULARIN NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatı yayımı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Azərmətbuatı yayımı" ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik - 124,80 (yüz iyirmi dörd manat səksən qəpik) manat
6 aylıq - 62,40 (altmış iki manat qırx qəpik) manat
3 aylıq - 31,20 (otuz bir manat iyirmi qəpik) manat

Hörmətli oxucular!
Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

B İ L D İ R İ Ş

"Azərenerji" ASC tərəfindən 06.02.2023-cü il və 17.02.2023-cü il tarixlərdə elan edilmiş

- 330/110/10 kV-luq "Ələt Azad İqtisadi Zona" Yarımstansiyasının tikintisi, "Qobu" Elektrik Stansiyasının 330 kV-luq Açıq Paylayıcı Qurğuda və "Cənub" Elektrik Stansiyasının 330 kV-luq Qapalı Paylayıcı Qurğuda genişlənmə tədbirlərinin icrası, yeni xətt üçün əlavə 330 kV-luq yuvaların quraşdırılması işlərinin satın alınması;
- 330 kV-luq "Qobu Elektrik Stansiyası - Ələt AİZ Yarımstansiyası" Elektrik Veriliş Xəttinin tikintisi işlərinin satın alınması;
- 330 kV-luq "Cənub Elektrik Stansiyası - Ələt AİZ Yarımstansiyası" Elektrik Veriliş Xəttinin tikintisi işlərinin satın alınması məqsədi ilə müsabiqələrin müddəti podratçının sorğusuna əsasən uzadılır.

İddiaçıların tenderdə iştirak etmək üçün sənədlərinin son təqdim olunma tarixi (tender təklifi və bank təminatı istisna olmaqla) 03 oktyabr 2023-cü il saat 15:00-dək uzadılır.

Bank təminatının və tender təklifinin son təqdim olunma tarixi 11 oktyabr 2023-cü il saat 15:00-dək uzadılır.

İddiaçıların tender təkliflərinin açılışı 12 oktyabr 2023-cü il saat 15:00 tarixinə keçirilir. Tender təklifləri Bakı şəhəri, Ə.Əlizadə küçəsi 10 ünvanında (onlayn qaydada) açılacaqdır.

Tender komissiyası

Məhkəmə-Hüquq Şurasının və məhkəmələrin adından saxta sənədlər hazırlayan şəxs ifşa edilib

Vətəndaş S.Cabbarova tərəf olduğu məhkəmə-Hüquq Şurasına müraciət edərək Zöhrab Lətif oğlu Paşayev ona qarşı qanunsuz əməllərə yol verdiyini, məhkəmədə işinin həllinə kömək göstərilməsi müqabilində ondan xeyli miqdarda pul vəsaiti aldığı, habələmənin xəsinə ona Məhkəmə-Hüquq Şurasının və Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin adından tərtib olunmuş məktublər verdiyini bildirib. Göstərilən halların araşdırılması üçün müvafiq müraciət və təqdim edilmiş sənədlər Məhkəmə-Hüquq Şurasının Aparatı tərəfindən hüquq-mühafizə orqanlarına göndərilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Məhkəmə-Hüquq Şurası və Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti məlumat yayıb.

Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətində aparılmış araşdırmalar zamanı Azərbay-

can Respublikası vətəndaşı, əvvəllər Cinayət Məcəlləsinin 178.2.2-ci, 178.2.4-cü (dölduzluq, təkrar və xeyli miqdarda ziyan vurmaqla törədildikdə), 310-cu (özbaşına özünün vəzifəli şəxs kimi təqdim edilməsi) və 320.1-ci (rəsmi sənədləri qanunsuz hazırlama) maddələri ilə məhkum edilmiş və məhkumluğu ödənilmiş Zöhrab Paşayev 2022-ci ilin noyabrından etibarən yenidən özünü vəzifəli şəxs kimi təqdim etməklə ayrı-ayrı vətəndaşlara məhkəmə işlərinin həllinə, adlarına əmlakların rəsmiləşdirilməsinə kömək edəcəyi barədə yalan vədlər verməsi, onların inamını qazanmaq məqsədilə xüsusi qaydada QR kodlar hazırlayıb yerləşdirməklə Məhkəmə-Hüquq Şurasının, məhkəmələrin və digər dövlət orqanlarının adından saxta sənədlər düzəldərək təqdim etməsi və bununla da və-

təndaşların pul vəsaitlərini etibardan sui-istifadə etmə və aldatma yolu ilə ələ keçirməsinə əsaslı şübhələr müəyyən olunduğuna əsasən, Zöhrab Paşayev Cinayət Məcəlləsinin 178.2.2-ci, 178.2.4-cü, 310-cu və 320.1-ci maddələri ilə cinayət məsuliyyətinə cəlb olunub.

Bildirilib ki, bundan sonra da Məhkəmə-Hüquq Şurasının, məhkəmələrin, habələmə hakimiyyətinin adından istifadə edərək qanunsuz əməllərə yol verən şəxslər barəsində müvafiq tədbirlər görülməsi üçün zəruri addımlar atılacaq.

Eyni zamanda vətəndaşlara tövsiyə edilir ki, hüquqi yardım göstərilməsi ilə bağlı yalnız qanunvericiliklə müəyyən olunmuş qaydada həmin fəaliyyətlə peşəkar qaydada məşğul olan şəxslərə və ya qurumlara müraciət etsinlər.

Bakıda və Abşeron yarımadasının bəzi yerlərində arabir yağış yağacağı gözlənilir

Azərbaycanda avqustun 26-na gözlənilən hava proqnozu açıqlanıb. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, Bakıda və Abşeron yarımadasının bəzi yerlərində arabir yağış yağacağı gözlənilir. Gecə yarımadasının bəzi yerlərində leysan xarakterli olacağı, şimşək çaxacağı ehtimalı var. Səhər tədricən kəsiləcək. Mülayim şimal-şərqi küləyi əsəcək. Havanın temperaturu-

nun gecə 20-24°, gündüz 26-29° isti olacağı ehtimal edilir. Atmosfer təzyiqi 761 millimetr civə sütunu, nisbi rütubət gecə 75-85%, gündüz 50-60 faiz təşkil edəcək.

Abşeron çimərliklərində şimal-şərqi küləyi əsəcək. Dəniz səuunun temperaturu şimal çimərliklərində - Sumqayıt, Novxanı, Pırşağı, Nardaran, Bilgəh, Züqulbada 25-26°, cənub çimərliklərində - Türkan, Hövsan, Sahil, Şıxda 26-27° isti olacaq.

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin reklam xidməti

539-49-20

BAŞ REDAKTOR
Bəxtiyar
SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman	- 539-63-82, 432-37-68
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86,	və informasiya şöbəsi	- 538-56-60
	434-63-30, 539-72-39	İnformasiya şöbəsi	- 538-56-60
Məsəl katib	- 539-43-23,	İctimai əlaqələr şöbəsi	- 539-49-20, 538-31-11,
Məsəl katib müavinləri	- 539-44-91,	Fotolüstrasiya şöbəsi	- 538-84-73,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompyuter mərkəzi	- 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühasibatlıq	- 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə,
"Azərbaycan" nəşriyyatı,
IV mərtəbə
contact@azerbaijan-news.az
az.reklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəəsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 5458
Sifariş 2118

Qiyəti 40 qəpik